

ŠTIRJE USTRELJENI

V petek zvečer je bila v Trstu izrečena sodba - Štirje obtoženci so bili obsojeni na smrt, ostali skupno na 147 let ječe - Smrtna obsodba je bila včeraj ob zori izvršena

Trst, 6. septembra d. Včeraj ob 7.30 zvečer je bila končana razprava proti slovenskim obtožencem pred izrednim sodiščem za zaščito države. Posvetovanje sodnega dvora je trajalo do 23. ure, nakar so se sodniki med grobno tišino vrnili v dvorano. Po nekaj trenutkih molka je prišel čitati predsednik izrednega sodišča general Cristini obsodbo, s katero so bili obsojeni na smrt France Valenčič, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Ferdo Bidovec, ostali obtoženci pa na večletno ječo. Oproščena sta bila samo Leopold Širca in Ciril Kosmač. Vsi obtoženci so sprejeli obsodbo mirno.

Smrtna obsodba je bila izvršena davi ob tri četrt na šest na vojaškem strelišču pri Bazovici. Po vestih tržaških listov je poveljnik tržaškega armadnega zbora odklonil predložitev pomilostitvene prošnje italijanskemu kralju.

Okrog pol 23. se je razvedelo, da bo sodba proglašena vsak hip. V kletko pred predsedniško mizo so zopet pripeljali obtožence. Na njihovih obrazih je bilo čitati mir in spokojnost. France Valenčič je v svojo mesto izven kletke ter si od časa do časa popravljal pajčolan. Pozornost občinstva v dvorani je bila posvečena posebno Bidovcu, ki je prvi vstopil v kletko ter se vsedel na svoje mesto povsem ravnodušno kot bi se ga vsa zadeva prav nič ne tikala. Od časa do časa si je pogladil lase ter gledal skoro ironično na prisotno občinstvo. Tudi Miloš je vstopil z elastičnim korakom, mirno, brez razburjenja; roki je držal v žepu. Ostali obtoženci so se za njima posedli na svojih mestih ter vzpodbujali drug drugega.

Povratek sodišča

Pred prihodom izrednega sodišča je zaklical z glasnim glasom pri vratih se nahajajoči karabinjer: »Izredno sodišče za zaščito države!« Po vstopu članov sodišča, ki so bili oblečeni vsi v gala-uniforme, je zavladala v dvorani grobna tišina. Občinstvo je bilo kakor okamenelo. Vse oči so bile uprte proti predsedniški mizi, kjer je zavzel svoje mesto predsednik general Cristini, ki je prinesel s seboj debel sveženj spisov. Po par trenutkih molka je prišel čitati Cristini razsodbo. Njegov glas je bil jasen in docela miren.

Obsojeni so bili:

Franjo Marušič na smrt;
Zvonimir Miloš na smrt;
Ferdo Bidovec na smrt;
France Valenčič na smrt;
Lojze Španger na 30 let težke ječe;
Lojze Španger na 30 let težke ječe;
tudi za njega je državni tožilec predlagal smrtno obsodbo;
Nikola Kosmač in Vladimir Štoka vsak na 25 let težke ječe;
Dragotin Rupelj in Vinko Čač vsak na 15 let težke ječe;
Ivan Obad na 10 let težke ječe;
Mario Zahar, Josip Kosmač, Miroslav Pertot, Slavko Bevk in Anton Manfre-
da vsak na 5 let težke ječe;
Zofija Frančeskinijeva na dve leti težke ječe;
Leopold Širca in Ciril Kosmač sta bila oproščena.

Obsojenci

Pri čitanju obsodbe so zrl obtoženci z veliko pozornostjo proti predsedniški mizi ter napeto poslušali njegovo čitanje. Samo Bidovec se ni zmenil za to, temveč je gledal povsem v drugo smer, kakor bi že itak vedel, kaj ga čaka. Ko je bila prečitana njegova smrtna obsodba, ni trenil niti z mišico na obrazu. Ko je bila prečitana obsodba za smrtno kazen predlaganega Loizeta Špangerja, ki je bil obsojen na 30 let ječe, se je ta nasmehnil skoro bolj bridko kot veselo.

Miloš je pri prečitani svojih smrtnih obsodbe malce obledel ter si nervozno pogladil lase. Štrmel je predse ter obstal nepremično, dokler ni bila do kraja prečitana obsodba. Valenčič je bil vidno utrujen. Gledal je predse ter ni trenil niti z očesom. Marušič je bil duševno povsem odsoten ter sanjavo zamišljen in sploh ni poslušal čitanja obsodbe.

Mali Ciril Kosmač, ki je izgledal med ostalimi obtoženci kot otrok, je po prečitani obsodbi neverjetno pogledal okoli sebe, kakor da ne bi verjel, da so mu odprta vrata v svobodo.

Prošnja za pomiloščenje

Po prečitani obsodbi se je dvorana naglo izpraznila. Pred justično palačo pa se je zbrala med tem velika množica fašistov, ki so oduševljeno pozdravljali predsednika sodišča generala Cristinija ter mu prirejali navdušene manifestacije. Odvetniki so odšli v spremstvu miličnikov in karabinerjev k armijskemu poveljniku, kateremu so predložili formalno prošnjo za pomiloščenje. Ker poveljnik ni izročil prošnje za pomiloščenje naprej, je bilo že okoli polnoči znano, da bodo vsi štirje obtoženci v jutranjih urah ustreljeni.

Ustreljeni

Trst, 6. septembra. O justifikaciji je bilo izdano naslednje oficijelno poročilo, razen katerega tudi današnji listi ne ob-

javljajo nikakih nadaljnjih podrobnosti. Oficijelno poročilo se glasi:

»Ko je bila ob 11. zvečer razglašena sodba, so okrog pol 12. odvedli obsojenec v spremstvu močne straže v zapore. Vsi štirje na smrt obsojeni so podpisali prošnjo za pomilostitev. Spali niso vso noč nič. Komendant tržaškega armadnega zbora prošnje za pomilostitev ni poslal naprej, marveč jo je, kakor ga pooblašča zakon o izrednem sodišču, sam odklonil. Zato je bilo takoj vse pripravljeno za justifikacijo. Ob treh zjutraj je posetil obsojenec drhovnik z verskimi tolažili. Nato so bili obsojenci odvedeni na kraj usmrtnice, to je na mali travnik v bližini vojaškega strelišča pri Bazovici. Obsojenec je spremljal na kraj justifikacije 58. bataljon črnih srajc, v katerem je bilo 600 mož pod poveljstvom konzula Diamandija. Na licu mesta so bili zbrani tudi vsi člani izrednega tribunala. Bataljon se je razvrstil v na eni strani odprti kare, nakar so prinesli štiri stole za delikvente. Za justifikacijo je bil komandir od vod 56 mož, ki se je postavil v štirih vrstah v oddaljenosti osem korakov od stolov. Nato so privedli obsojenec, ter jih postavili v sredo od vojakov tvorjenega četverkotnika. Prvi je prišel Bidovec, za njim pa vsi ostali tržiči. Obsojenec je spremljal duhovnik, ki je držal v rokah križ ter je molil in tolažil delikvente. Tu jim je predsednik sodišča še enkrat prečital sodbo, nakar so obtožence posadili na pripravljene stole. Ob 5.43 je komendant oddelka konzul Diamandij dvignil roko. Ko je zamahnil, so počili strelji. Kakor ob bliska zadeti so se zgrudili vsi štirje obsojenci. Zdravnik je ugotovil smrt, nakar so trupla takoj položili v krste in jih zakopali na licu mesta. Ob 5.51 je bila justifikacija končana, nakar se je bataljon vrnil v Trst.«

Milan, 6. septembra. s. Justifikacija v Trstu se je izvršila brez pristopa javnosti. Tržaški armadni zbor je odklonil poslati kralju prošnjo obtožencev za pomilostitev. Takoj je bilo ukrenjeno vse potrebno za izvršitev obsodbe. Obsojenci so prebili noč brez spanja. Ob 3. zjutraj so sprejeli verska tolažila. Ob zori so jih prepeljali na tovrstnem avtomobilu na strelišče v Bazovico, kamor je bil prispel 58. bataljon milice pod poveljstvom miličnega polkovnika Diamandija. Na zori so bili tudi sodniki izrednega sodišča. 600 vojakov bataljona se je postavilo v četverkotnik, čegar ena stran je ostala odprta. Na tej odprti strani so bili postavljeni 4 stoli, na katere so posedali obsojenec. Milični oddelek za justifikacijo je obstojal iz 56 miličnikov, od katerih je po 14 streljalo na vsakega obsojenca. Obsojenci so bili mrtvi takoj po prvi salvi. Trupla so nato spravili v priproste krste ter jih odpeljali na pokopališče.

Iz govora državnega tožilca

Trst, 6. septembra. I. Peti, obenem zadnji dan razprave je izpolnil predvsem govor državnega tožilca Bessija. Kakor poročajo tržaški listi, je še enkrat ponovil vsebino obtožnice ter analiziral potek razprave in zasliševanj posameznih obtožencev. Poudarjal je, s kako blagimi nameni so prišli Italijani v novo osvobodeno pokrajino ter hoteli omogočiti slovenski manjšini popolno nemoteno razvoje v okvirju državnih meja, posvečenih po krvi najboljših sinov italijanskega naroda in od samega Boga. S temi mejami pa ni bila zadovoljna skupina slovenskih državljancev, ki so pričeli rovariti proti Italiji. Svobodoljubni italijanski narod je dolgo časa mirno prenašal rovanje teh elementov, ki so zaradi tega pričeli dvomiti v moč italijanskega orožja in Italije ter jih posegati po vse bolj terorističnih činih, dokler se niso organizirali v skupini, katere predstavniki se morajo sedaj zagovarjati pred visokim izrednim sodiščem. Fašistični režim ni po svojem nastopu preganjal niti slovenskih šol, niti zatiral slovenskega tiska, temveč ga še celo pospeševal s tem, da je pričel sam izdajati fašistične liste v slovenščini. Vsa slovenska društva so mogla nemoteno delovati, dokler niso pričela vršiti poslov, ki so bila v nasprotju s duhom zmage italijanskega naroda. Italija je posvetila vso ljubezen in vso svojo skrb razvoju novo osvobodjenih pokrajin ter žrtvovala težke mili-

jone za obnovo po vojni porušeni pokrajini.

Ta dobra dela je pravilno precenila večina slovenske manjšine, ki je pričela složno sodelovati z italijansko večino ter se počasi stapljati z njo in ustvarjati skupino lojalnih državljanov. Iz teh vrst je vstopilo med fašiste tudi mnogo slovenskih elementov, ki so imeli dostop v vojsko in milico ter v vse državne in samoupravne službe.

S tem pa niso bili zadovoljni radikalni Slovenci, ki so iz strahu, da bi se večina slovenskega ljudstva sprijaznila z italijansko vlado in z italijanskim narodom, pričeli organizirati akcijo za oslabitev ugleda fašizma med slovenskim prebivalstvom. Ta manjšina je pričela posegati celo po orožju ter govoriti v imenu naroda, najsi je bila v to dosti manj upravičena, kakor kak Ante Pavelić. Sramotila je vse, kar je sveto Italiji in italijanskemu ljudstvu. Zvezala se je z največjimi sovražniki fašistične Italije s protifašisti, tem izmečkom italijanskega naroda, ter pričela roko v ro-

Delo za dograditev popolnega narodnega edinstva

Pomemben nagovor ministrskega predsednika na banke svetnike - Nova doba Jugoslavije nujno zahteva nestanek nekdanjih političnih strank

Beograd, 5. septembra. p. Nocoj je predsednik ministrskega sveta general Peter Živković priredil svečan banket v gardijskem domu. Svečani večerji so prisostvovali vsi člani kraljevske vlade, vsi bani, vsi v Beogradu zbrani banški svetniki in predstavniki občin na sedežih banovin. Navzoč je bil tudi ministri dvora g. Boško Jelić. Skupno je bilo na večerji, ki so jo servirali na vrhu, okoli 600 oseb. Koncertirala je godba kraljeve garde.

Med banketom se je dvignil predsednik vlade general Živković in najprej ob burnem odobravanju vseh navzočih napil Nj. Vel. kralja in kraljevskemu domu. Ko je godba odigrala državno himno, je predsednik nadaljeval:

»Gospoda! Zbrali smo se v Beogradu z vseh strani naše lepe in prostrane domovine, da se udeležimo pomembnega zgodovinskega dogodka, občnarodnega slavlja, svečane izročitve naše narodne jugoslovenske zastave junaskim polkom naše viteške vojske. Ves naš narod bo radostnega srca in z navdušenjem prisostvoval v duhu tej svečanosti. Na čelu naših hrabrih polkov se bodo vije nove zastave kot znamenje naših lepih tradicij, našega narodnega edinstva, naše uedinjene nacionalne zavesti, kot simbol naše moči in našega narodnega duha. S tem modrim in državniškim sklepom našega vladarja, Nj. Vel. kralja Aleksandra, so izpolnjene plemenite zamisli, ki so našle tako jasne izraze v njegovem manifestu z dne 6. januarja in v novi razdelitvi države na banovine z zakonom dne 3. oktobra.

Ko bomo izvršili to pomembno dejanje, hočemo z največjim spoštovanjem zaviti in spraviti svoje plemenske zastave, ki so s tolikim uspehom služile našemu narodnemu in državnemu edinstvu. Novo ime Jugoslavije, ki ga je dobila naša kraljevina po modrem sklepu našega vladarja, je najvidnejše obeležje našega narodnega in državnega edinstva. S tem so postavljene nove osnove za sodelovanje vseh narodnih sil v popolni enakosti in ravnopravnosti vseh državljancev brez razlike vere in plemena. Čuvajmo vrline preteklosti, a obenem se zavedajmo novih nalog in novega časa, nalog, ki se nam danes na tako viden način manifestirajo.

Iz te dolžnosti izvira druga dolžnost za vas, ki ste najbližji sodelavci vlade. Vaša dolžnost je, da ji pomagate, da dokonča sklepe ministrskega sveta z dne 4. julija t. l. V tem sklepu vlade so jasno izražene direktive, ki naj uravnajo vse vaše delovanje. Da ne bo nikakih dvomov o teh direktivah, smatram za potrebno, da vam podrobno pojasnim naše stališče o tem, kakšno naj bo

delo za dograditev popolnega narodnega in državnega edinstva.

To edinstvo so onemogočale prejšnje stranke, ki so slonele na verski in plemenski ločitvi našega naroda. Zato je bila združitev teh strank prvobiten čin sedanje vlade, ki je bila postavljena z modrimi sklepi dne 6. januarja 1929. Zato je tudi v sklepu ministrskega sveta z dne 4. julija rečeno, da so bivše stranke razpuščene in da jih ni mogoče več obnoviti. Najvišji interes države, njene konsolidacije in njenega napredka nam nalaga, da nadaljujemo z ustvarjanjem jugoslovenske narodne zavesti. Zato je potrebno, da odložimo vse ostanke prejšnjega stanja in da onemogočimo obnovo starih strank.

ki z njimi rušiti red in mir v Julijski Benečiji.

Zato morajo biti obtoženci kar najostreje kaznovani, da bo maščevana kri padlih fašistov in dano zadoščenje fašistični pravici.

Ob zaključku govora je drž. tožilec prečital svoj predlog za kaznovanje obtožencev, ki smo ga objavili že včeraj.

„Piccolo“ o obsodbi

O vsebini obsodbe objavlja »Piccolo« daljši uvodnik z naslovom »Pravica«. V njem pravi, da je bila izrečena z obsodbo »možna beseda fašistične Italije, ki ima svojo pravico. Izredno sodišče je pokazalo pri zasliševanju obtožencev največ o liberalnosti, z obsodbo pa je dokazalo, da se zaveda svoje naloge ter ukrenilo vse, da se temeljito iztrebi zlo, ki se je vkoreninilo poslednja leta v Julijski Benečiji. Po tem činu izrednega sodišča bo zadala Julijska Benečija zopet svobodnejše, ker se lahko zaveda, da stoji za njo vsa Italija. Izrek izrednega sodišča pomenja enkrat za vselej konec politike spravičnosti, ki so jo razumeli protifašisti in protitalijansko usmerjeni elementi kot znak strahu in nesigurnosti.«

»Fašistična vlada — nadaljuje »Piccolo« — bo storila vse za ocvanje miru v Julijski Benečiji ter za zagotavljanje mirnega razvoja italijanskega naroda v osvobodjenih pokrajinah. Zastoj so napori protifašističnih krogov v Parizu, ki so hoteli roko v roki s slovenskimi iredentisti kaliti mir v Julijski Benečiji. Terorizma slovenskih elementov bo po izreku izrednega sodišča konec. Pravica fašističnega režima je izrekla svojo besedo, s katero soglašajo enodušno ves fašistični narod.«

OBVESTILO.

1287

Znana, solidna in zmožna graška tvrdka „Pelzsalon und Kürschnerei M. HOMSCHAK“ je kot vselej, tudi letos, zastopana na Ljubljanskem velesejmu v pav. „H“ z veliko izbiro kožuhovinastih plaščev, prvovrstnih v kroju in izdelavi, pri brezkonkurenčnih cenah. Vse dame se naprošajo, da si ogledajo ta priznani prvovrstni salon v kožuhovini.

Lord Cecil o Panevropi

Pridobili smo za »Jutro« izključno objavno pravico za članke treh vodilnih evropskih politikov in publicistov: lorda Cecilja, prof. Bernharda in direktorja Raya. Lord Robert Cecil je slovi angleški državnik, večkratni minister in dolgoletni zastopnik Anglije pri Društvu narodov. Prof. Georg Bernhard je član nemškega parlamenta in glavni urednik »Vossische Zeitung«. Marcel Ray pa direktor enega najbolj razširjenih francoskih listov »Petit Journal«.

Vsi trije vplivni politiki bodo v petih dneh člankih razpravljali o aktualnih problemih evropske in svetovne politike, vsak s svojega stališča. Cecil je angleškega, Bernhard z nemškega in Ray s francoskega. Našim čitateljem na ta način prožena prilika, da spoznajo o raznih aktualnih vprašanjih nazore predstavnikov treh različnih velikih narodov.

Nadejamo se, da smo s to pridobitvijo ustregli »Jutrovim« čitateljem, in opozarjamo, da prinašamo prvi članek lorda Cecilja že v današnji številki na 10. strani. Lord Cecil govori o svoji v angleških pogledih na Briandovo Panevropo.

Zahvala.

Moj pokojni soprog Matevž Ulčar, posestnik in gostilničar na Bledu, se je pri padcu s kolesa smrtno ponesrečil. Kot naročniku »Jutra« je zavarovalnica »Triglav« ob predložitvi listin izplačala zavarovalnino po Din. 10.000 brez vsakega odbitka ter se ji za kulatno poslovanje lepo zahvaljujem, zlasti pa se zahvaljujem upravištvu »Jutra«, ki je zavarovalo vse svoje naročnike.

IVANKA ULČAR

Bled I.

1286

Mariborski komunistični proces

Maribor, 6. septembra. Danes se je ves dan nadaljevalo zasliševanje deloma novih, deloma starih prič ter so se vršile konfrontacije Pečnika, Slaniča in drugih z obtoženci.

Okrog 6. zvečer je pričel s svojim plaidoyerjem državni tožilec, ki je predlagal obsodbo vseh obtožencev. Zagovornik dr. Reisman je poudarjal nekrivdo obtožencev in predlagal za vse oprostilno razsodbo. Ob pol 9. zvečer se je senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo pol ure. Točno ob 9. je predsednik senata svetnik Lenart proglasil razsodbo, s katero se oproščajo vsi obtoženci krivde.

Hmelj

+ Zatec, 6. septembra. k. Zaradi prevzemanja nakupljene blaga se je danes vršilo nakupovanje v ožjih mejah. Plačevalo se je slabše blago po 5 do 6, srednje po 7 do 8 in izredne partije tudi do 10 Din za kilogram. Oznamenjevalnica za hmelj v Zalcu je dobila te dni komisarja v osebi inž. Janka Dolinarja. Obenem je bila razširjena pravica za signiranje tudi na hmeljarno družbo HED.

Zatec, 6. septembra h. Obiranje hmelja se je ta teden splošno končalo. Rezultati letine so se zaradi boljšega vremena v zadnjem času nekoliko zboljšali. Plačevalo se je cene 425 do 525 Kč za 50 kg brez prometnega davka. 150 bal nekega veleposetnika je dosegel rekordno ceno 650 Kč. Za hmelj iz Roudnic se je plačalo 300 do 400 Kč. Za nürnberski hmelj, od katerega se je prodalo ta teden 360 bal, se je plačalo na holedauski 50 do 75, na deželni celo 100 mark, za württenberski hmelj 85 do 95 mark.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristiopi k Vodnikovim družbi!

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Od časa do časa jasno, toda nezanesljivo vreme, toplo, možnost neviht.

Nedeljo in praznik

porabite za ogled jesenskega ljubljanskega

VELESEJMA

12847

8. SEPTEMBRA

narodno tekmovanje harmonikarjev

NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU.

Ob 5. popoldne izbirna tekma najboljših igralcev pred paviljonom »K« na prostoru velesejskega kina.

12849

Navodila udeležencem kongresa v Mariboru

Izvrševalni odbor je že razposlal vsem poslužnicam in društvom vabila za kongres in delegatski zbor. Obenem je poslal tudi natančna navodila za udeležence kongresa, vendar se nam zdi potrebno, da na tem mestu še enkrat opozorimo udeležence na vse, kar morajo vedeti, ko odpotujejo v Maribor.

Prihod v Maribor.

Vlak prispe v Maribor ob 9.30 uri. Članstvo naj se po prihodu takoj poda pred kolodvor in vstopi v povorko.

Povorka.

V povorki se koraka v štiristopih po naslednjem redu: godba, prapori, gostje, članstvo. Povorka gre po mariborskih ulicah do Narodnega doma.

Polovična vožnja.

Vsak udeleženec prejme pri funkcijonarjih podružnice izkaznico za polovično vožnjo. Izkaznico naj izpolni s svojim imenom in jo pri odhodu da žigosati pri blagajni, kjer kupi cel vozni listek do Maribora. V Mariboru listka ne sme oddati, ker je vračilen za povratek. Na kongresu ali vselej naj si vsakdo da potrditi udeležbo. Pri povratku je žigosati izkaznico na odhodni postaji.

Kongres.

Ko dospe povorka pred Narodni dom, se podajo vsi udeleženci v veliko dvorano na kongres, ki se bo pričel točno ob 10. Udeleženci naj vzamejo nekaj hrane seboj, da jim ne bo treba hoditi ob prihodu v Maribor po gostilnah.

Obeži.

Za vse udeležence so pripravljene obedne v Narodnem domu in pri Rožici. Obedi bodo po 6, 10 in 12 Din. Na kongresu se bodo prodajali boki za obede. Vsi udeleženci naj se poslužijo skupnih obedov, ker bodo drugod plačali obede mnogo dražje.

Prenočišča.

Za udeležence, ki ostanejo do ponedeljka v Mariboru, so pripravljena prenočišča po nizkih cenah. Kdor rabi prenočišča, naj se javi pri vstopu v zborovalno dvorano reditelju, ki ima skrbeti za prenočišča. Napis bo označil tega reditelja.

Izlet na Falo.

V ponedeljek 8. septembra na Mariljin praznik je skupen izlet na Falo. Tam bo ogledovanje električne centrale. Vlak na Falo in nazaj bo stal 14 Din. Zeleti je, da se izleta udeležijo čim več tovaršev in si tako ogledajo največjo elektrarno v Sloveniji.

Povratek.

Oni, ki se ne udeležijo izleta na Falo, odpotujejo iz Maribora ob 21.50 in dospejo drugi dan domov. Izletniki s Fale se bodo pa med potjo pogovorili o povratku.

Znaki.

Vsi člani NSZ morajo imeti naš znak. V Mariboru naj si vsakdo kupi tudi kongresni znak.

Razgledanje Maribora.

Po obedih bodo posebni reditelji vodili posamezne skupine po Mariboru in jim razkazali mesto.

Delegatski zbor.

Delegatski zbor se bo vršil po obedu ob 2. popoldne v Narodnem domu. Delegati bodo imeli skupen obed v zborovalni dvorani. Natančna navodila dobijo na kongresu.

Veselica.

Podružnica NSZ Maribor priredi v čast udeležencem veliko veselico v vseh prostorih Narodnega doma. Svira priznana godba »Dravec« in tamburaški zbor. Na sporedu je tudi petje in ples. Vsi udeleženci naj se udeležijo naše veselice in preživijo par prijetnih ur v družbi z vrliimi Mariborčani.

Voditelji.

Vsaka podružnica mora imeti svojega voditelja, ki vodi izletnike v Mariboru. Ob prihodu mora vodja skupine prijaviti udeležence tajniku Kravosu. Najbolje je, če si vsak vodja napiše število in imena udeležencev s pripombo, koliko jih bo obedovalo in prenočilo v Mariboru. Vodje skupin, za-nomnite si to!

Informacije.

Iz Ljubljane odpotujejo z udeleženci tudi člani Izvrševalnega odbora, ki bodo v vlakih dali vsakomur potrebne informacije. Za vse se obrnite v vlak na naše funkcijonarje, v Mariboru pa na tajnika Kravosa in rediteljski zbor.

Prosimo vse člane in članice ter druge udeležence, naj se točno ravno po teh navodilih, da bo kongres potekel v najlepšem redu.

Izvrševalni odbor Nar. strok. zveze.

Dr. Drago Švajger

specijalist za bolezni ušes, nosa in grla,
Beethova ul. 2, telef. št. 32-19
zopet redno ordinira 11735
od 10.—12. dop. in od 3.—5. pop.

Iz konca pišenske samote

Kranjska gora, začetkom septembra

Še pred vojno se je v naših naprednih krogih sprožila misel, naj se postavi v bližini Kranjske gore, ki se je prav tedaj nudila iz konservativnega mrtvila, velik hotel, ki bi ustrezal v vseh oziirih zahtevam moderne civilizacije. Prostor je bil odbran sredi bližnjih senožeti, ležehči pod izrastki Majavica, skoro pod Prisankovim podnožjem. Toda primanjlovalo je prave podjetnosti, še bolj pa domačega kapitala, dočim je bil tuji svet popolnoma desinteziran, ker ni poznal kraja in njegove očitne prihodnosti. Načrt se je izjalovil, kakor so se pri nas izjalovili vsi velkopotezni načrti, ker je bilo prebivalstvo samo odločno proti vsem novotarijam, ki so preselile njegovo mentaliteto.

A po prevratu je prišel ta problem zopet na dan. Naš svet se je pričel zavzemati za idealno ležečo senožet v Pišenci, ki so jih znali domačini ceniti samo s stališča krme in pašne. Mislijo se je na različne sanatorije, za katere pa lega ni nič kaj prikladna, ker je popolnoma zaprta sredi ozke doline in rima onega solca, ki se z njim ponašajo Krazavke. Na dnevi rod je prišla zopet zagraditev velikega hotela, ki naj razbremenijo bližnjo vas velikega turškega navala med poletno sezono. Tudi se v kratkem zgradi prav na nasprotni strani doline, v Miklavnjeku, nov hotel, vendar bo imel hotel v Pišenci svoj

Kolportaža »Jutra« v Konjicah

Celje, 6. septembra

Pred sodnikom poedinem dr. Baydekom na okrognem sodišču v Celju se je vršila večeraj popoldne zanimiva razprava. Gospod Franc Učnik, ki je kolporter »Jutra« v Konjicah, je vložil zoper g. Jakoba Štefaniča, učitelja v Konjicah, zasebno tožbo zaradi žaljenja časti, ker je obtoženi g. Štefanič letos na Telovo popoldne na trgu v Konjicah, ki je Učnik glasno klical: »Gospodje, Jutra!« zakričal nad njim. »Tiho bodi, če ne, te vržem v graben!« Zasebnega tožitelja je zastopal g. dr. E. Mejak, odvetniški koncipient v Celju, obtožena pa je zagovarjal g. dr. V. Voršič, odvetnik v Celju.

Obtoženec je zanimal vsako krivdo in je v svojem zagovoru med drugim tudi navedel, da mu gre glasno Učnikove kričanje na živce, kakor tudi drugim inteligentnim slojem v Konjicah. Zaslusihani je bilo več prič. Zanimiva je bila izpoved zasebnega tožitelja samega, ki je med drugim izpovedal, da ga je dal poklicati k sebi po vložiti zasebne obtožbe g. Tovornik, arhidijakon v Konjicah, in mu prigovarjal, naj podpisuje izjavo, da umakne zasebno obtožbo zoper g. Štefaniča ter mu ponudi za to 1000 Din, kar pa je g. Učnik gladko odklonil.

Po 2 in pol urnem živahnem razpravljanju se je sklenila med strankama poravnava, po kateri plača toženi g. Štefanič za sokolsko društvo v Konjicah 1000 Din in vse stroške.

klobuk ie klobuk gospoda.

PICCADILLY klobuki imajo štiri prednosti:

- so lahki,
- ceni,
- trpežni,
- elegantni.

11684

SOKOL

Nastop Sokola v Mengšu

Bilanca nedeljskega nastopa Sokola v Mengšu je v vsakem oziru lepo izpadla. Toliko krovjev kakor jih je bilo v povorki, Mengše se ni videl. Posebna zahvala gre Sokolu iz šiske, ki je poslal okoli 130 članov, članov in naraščajo. Telovadba je bila vsestransko zadovoljiva. S posebno točko je nastopil Sokol šiske z gorečimi kiji in žel vsestransko priznanje. Tudi bratska Jezica se je častno odrezala. Zupno staršinstvo sta zastopala br. Kajželj in br. Krapež. Po nastopu se je razvila na zabavnem prostoru animirana zabava, ki je trajala do polnoči.

Kakor v moralnem, tako je tudi v gmotnem pogledu rezultat zadovoljiv. Saj ta tudi društvo potrebuje denarja. Pretečno jesen je Sokol kupil stavbo, ki jo bo treba temeljito preurediti. Gospodarsko poslojpe bo dalo čez 20 m dolgo in do 7 m široko dvorano telovadnico. V stanovanjski hiši pa bo imel Sokol društvene lokale in stanovanje za hišnika. Poleg poslojpe je lep in dovolj velik sadni vrt, ki bo primeren za nastope. Ta pridobitev tvori krepak temelj za nadaljnji potek Sokola. Preden pa bodo začrtani ideali našega Sokola uresničeni, bo imel odbor še mnogo truda in dela, z gmotne strani pa finančno obremenitev. V ta namen je več petičnih članov in dobrotnikov prispevalo po 1.000 Din in več, s čimer bodo zaprti z zlatimi črkami v analih našega dru-

pomen, ker bo zgrajen na mestu, ki je tako rekoč v sredini turističnega in turškega prometa. Veliki gradbeni kompleks je bil kupljen od domačina. Stavba sama bo stala tik pod Rusko cesto in bo imela pročelje obrnjeno naravnost proti Prokletim goram, ki se komaj za streljaj daleč vzpenjajo z divjo strmino in s razkosanimi jarki naravnost v nebo. Razgled na to gorsko življenje in veličastvo bo prav iz hotela najlepši in bo zadivil vsakega gosta. A ne samo Proklete police, temveč tudi ogromne, s snegom preprežene grmade Prisanka, Razora in Rogljice se kažejo iz neposredne bližine v vsej svoji mogočnosti in krasoti. Človeku se zdi, da stoji nekje visoko na gorski planoti, daleč od človeškega življenja, a se niti ne zaveda, da raju je treba hoditi samo četrte ure, pa je že v vasi sredi najveselejšega letovišarskega vrvenja.

Cesta je prav do praga novega hotela, ki se bo po načrtu dvignil v kratkem času, dobro izpeljana in za vsak, tudi avtomobilski promet popolnoma prikladna. Najbližja okolica je nekaj posebnega; ob področju se belji prod, zasut s skalami. In melodično šumenje Pišence, ki hrzi tudi mimo, prepeva od jutra do večera, od večera do jutra. Na desno se razprostirajo proti Prisankovemu masivu razsežne senožeti, ki so spomladan in poleti polne bohatnega planškega cvetja in silnega vonja, a jeseni pre, evajoh in vrisajočih pastirkov. Neštevili mlzi studenci vro iz br-

stva. Vsem darovalcem se Sokol najtopleje zahvaljuje z željo, da bi se našlo še več posameznikov. Več dobrotnikov nam je podpora tudi že obljubilo, vendar svoje obljube še niso izpolnili. Tudi na te se obrača odbor, da svoje obljube izpolnijo, kajti mi potrebujemo podpore, ker bi radi začeli graditi. Zopet bomo svopili med občinstvo z nabiralnimi polami s prošnjo, da nas podpre po svojih močeh. Ne odklanjajte jih, storite svojo dolžnost, mi pa vam zagotavljamo, da zraste spomlad v Mengšu nova trdnjava — novo gnezdo Sokolovo — oznanjevalec jugoslovenstva, bratstva in edinstva.

Propagandni zlet Sokolskega društva Zagorje. Ob priliki ustanovitve sokolskega društva Medija s Izlake, priredi Sokolsko društvo Zagorje ob Savi 14. t. m. ob 3. popoldne na Izlake propagandni izlet, združen z javnim nastopom vseh telovadnih oddelkov. Članstvo oddide izpred sokolskega doma ob pol 12. v oddelkih z rudniško godbo na čelu. Vabimo tudi okoliška društva.

Sokolsko društvo v St. Vidu nad Ljubljano priredi danes ob 17. na letnem telovadišču v St. Vidu javni telovadni nastop z veliko vrtno veselico. Na programu bo sta bogat srečolov z lepimi dobitki in prosta zabava s plesom. Preskrbljeno je za dobro pijačo in jedila. Magistrovo avto bo vozil v St. Vid in Ljubljano do polnoči. Za Ljubljancane nad vse pripravno, da porabijo zadnjo lepo nedeljo v zabavo in razvedril v prosti naravi. Ob sodelovanju godbe Sokola I. bo staro in mlado prišlo do prijetnega užitka, kakor ga ima vselej ob prireditvah šentviskega Sokola. Danes vsi v prijazni St. Vid na sokolsko prireditvi!

Sokolska zupa Ljubljana. V torek 9. t. m. ob 10.06 prispe v Ljubljano nova zastava 40. pešpolka Triglavskega, katerega sprejema se udeležijo tudi Sokolstvo s prapori. Zbirališče članstva v kroju je ob 9.45 pred poslopjem Glavne carinarnice na Masarykovi cesti. Pozivamo članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se udeležijo sprejema polnoštevilo. Zupna uprava.

Sokol Jezica naznanja, da bo vpisovanje danes od 10.—12. dop. za moško in žensko deca; članice in ženske naraščajo. Deca se sprejema od 6.—12. leta. naraščajo od 12. do 18. leta, članstvo od 18. leta naprej. Deca se vpisuje v spremstvu staršev ali njihov namestnikov. — Sokol Jezica se udeležijo danes javnega telovadnega nastopa v St. Vidu. Korporativno. Odhod točno ob 13. uri izpred Sokolskega doma v Stožicah.

Iz godbenega oddeska Sokola I. V zadnjem mesecu so se zelo ojačili vsi oddelki tega oddeska taborskega društva. Predvsem moramo omeniti pihalno godbo, ki je letos skušala vsestransko ustreči svojim številnim naročnikom — sokolskim društvom, pa ni mogla mnogokrat baš radi prevelikega števila naročil vsem ustreči. Poskrbljeno pa je, da bo tudi v tem oziru drugo leto za vsako nedeljo na razpolago po dveje vsaj 20 članov, močnih harmonij. Tudi pri orkestru, bilo pri se, lonskem, bilo pri orkestru, vidimo že živahno pripravljeno na bodočo sezono. Pristopilo je mnogo novih članov, tako da bo bratskim naročnikom vedno na razpolago ono, kar bodo želeli. — Opozorjamo končno, da namerava oddsek prirediti s svojim orkestrom in jazz-bandom v oktobru manjši koncert, ki mu bo sledil ples, kjer se bodo posetniki lahko zavrteli v vseh panogah modernega plesa, pa tudi spoštovani valčkarji bodo prišli na svoj račun.

Francoski gimnastični list o vsesokolskem zletu v Beogradu. Zadnja številka uradnega glasila francoskih gimnastov, »Le Gymnaste« ima posvečen uvodnik vsesokolskemu zletu v Beogradu, kjer poročevalce ne navaja sicer raznih podrobnosti o prireditvi, pač pa zelo podčrtuje veliko navdušenje, ki jih je vladalo vse zletne dni po beograjskih ulicah. Zlasti pa smatra kot nekaj višek cele prireditve veličastni spre-

NAZNANILO

P. n. občinstvo in obiskovalce jesenske razstave opozorjamo na novo otvoreno detajlno trgovino vsega elektrotehničnega materiala, raznih svetilk in lustrov, električnih motorjev in aparatov itd. na

GOSPOSVETSKI CESTI 13

(Kolizej)

Velika izbira in solidne cene.

„Elektroindustrija“

družba z o. z.

Ljubljana

Telefon interurban 2314.

12869

vod, kjer je vse slovansko Sokolstvo deliralo pred jugoslovenskim kraljem in vlado ter odposlanstvi vseh prijateljskih držav. Poročevalec tudi zelo obžaluje, da se prireditve ni udeležilo kako večje odposlanstvo francoskih gimnastov, ki jih vežejo vendar s Sokoli dolgoletne priščne vezi. Sicer pa je pred svojim odhodom iz Beograda rekel oficijelni odposlanec francoske vlade, podtajnik za telesno vzgojo: Odhajam v Pariz navdušen nad krasno uspelim sokolskim zletom. Dosedaj mi ni bilo mogoče nikoli prisostvovati slični prireditvi, reči pa moram, da je presegal sokolski zlet v Beogradu vsa moja pričakovanja.

Nosecim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefov« grenčica do urejenega žolodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefov« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

SPORT

Otvoritev jesenske nogometne sezone

ASK Primorje : ISSK Maribor

Danes se odpre nogometna sezona. V finalu za poudarjeni turnir nastopita ljubljanski ASK Primorje in ISSK Maribor. Oba kluba sta se potrudila, da spravita moštvi v kondicijo. Ker se tekma odigra tudi v nekakem neoficijelnem revanžu, zbujata nastop veliko zanimanje. Mariborčani so trdno prepričani, da bodo tudi sedaj odnesli zmago, čeprav so po nesreči izgubili zadnjo tekmo z minimalno diferenco proti Iliriji. Takrat je moral tekmo odigrati Maribor zelo handicapan, kajti Koren, stebler v obrambi, je moral zapustiti igrišče, dočim je bil golgeter Bertoncelj težko poškodovan. V tej tekmi pa nastopi moštvo fit in isto se pričakuje od Primorjasev.

Primorjasi so ostali ljubljani v zadnjem času precej dolžni in zanimanje vlada, v kakšni kondiciji so sedaj pred pričetkom prvenstvene kampanje.

Po našem mnenju bodo imeli več od igre Mariborčani, toda njih zmaga je odvisna od dobre krilske vrste. Če bo ta ustrezala, tedaj se bodo morali Primorjasi zelo potruditi, če hočejo doseči makar samo minimalni uspeh. Slabe točke ne bo smelo biti v moštvi, kajti v nasprotnem primeru se lahko zopet pripeti, da bodo poraženi.

Naša želja je, da bi moštvi predvedli igro polne finese, a zmaga bodi naklonjena onemu, ki bo boljši in srečnejši. Tekma se prične ob 17.

Pred tekmo se nadaljuje internacionalni lahkotletski meiting. Kaj takega ljubljani v lahkotletskem sportu še ni doživela. Zato je pričakovati, da bo tudi danes obilo publike, ki bo z zanimanjem sledila lahkotletski borbi. Vstopnina je za obe prireditvi skupna.

Ilirija : VSV (Beljak)

Svojo prvo tekmo na letnem igrišču v jesenski nogm. sezoni SK Ilirija proti Villacher Sportvereinu. To moštvo, ki velja za trenutno najboljšo v sosednji Koroški in ki bo nastopilo v Ljubljani v najmočnejši sestavi, je za našega prvaka jako primeren partner pred bližnjimi težkimi tekmami za pokal JNSA in prvenstvo LNP-a. Kakor smo že pisali, je VSV v zadnjem času zmagal po vrsti nad celovskimi klubi Austrijo in KAC s 3:2 in nad Rapidom s 3:1.

Ilirija igra prihodnjo nedeljo s finalistom v prvenstvu ZNP Marsonijo iz Broda za pokal JNS. Ako zmaga, pride v odločilne pokalne tekme skupno s SASK-om (Sarajevo), SAND-om (Subotica) in beograjskim Sokolom. Jutrašnja tekma s VSV je zanj torej važna preizkušnja, od katere je odvisna bodoča sestava njenega moštva.

Z ozirom na začetek sezone je določil odbor Ilirije za jutrašnjo tekmo znižano vstopnino.

Tekma se vrši na praznik v ponedeljek na igrišču Ilirije ob 17.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 9.30 igra kombinirana rezerva tekoč tekmo s SK Reka, jutri ob 13.30 (točno) zbirališče komb. rezerve za odhod v Trbovlje pred gl. kolodvorom. Sestava moštva je objavljena v članski knjigi in v garderobi. I. moštvo naj bo za tekmo s VSV v garderobi ob 16.30. — Prihodnji teden bo trening za skupino I. izjemoma v sredo in petek, za skupino II. v torek in četrtek, vselej ob 17. dalje.

sta! naravno središče in ognjišče zimskega sporta. Zaradi tega bo hotel prosperal in z njim bo indirektno prospevala vsa okolica. Kakšne važnosti bo za tujski promet in kako bo vplival nanj, o tem govoriti je pa skoro odveč.

Prav tako nima nobenega pomena, kakšno ime si bo novi hotel izbral. A ker bo prav zaradi njega zalezla nesrečna Pišenica s boljo v javnost kakor do sedaj, bi bilo pač umestno, da se končno vendarle enkrat uredi ime tega legega gorskega potoka. Rigorozno, dasi napačno so dekretirali Prisanku ime Prisojnik, a Pišenco so pustili v nemar, dasi jo Hrvatoma na vselej imenujejo naši jezikoslovci Pišnico. Pišenica je navadni dialektični izgovor za slovensko Peščenico, in če smo rigorozni glede drugih imen, glejmo, da smo dosledni vsaj tam, kjer je treba in kjer se ne smesimo, in imenujemo Pišenco z imenom, ki ga nosi v resnici — Peščenica! J. V.

Sokol Višnja gora

praznuje danes svoj Sokolski dan.

Polovična železniška vožnja.

GODBA. BIFEJL. PLES.

SK Natakari in SK Hermes trening tekma na igrišču Hermesa danes ob 10. uri. SK Jadran. Danes ob 9.30 trening I. in II. skupine.

NANOVO OTVORJENI

12005

ZOBNI

ATELJE

NA BLEDU

Bruckner Lambert

Grajska cesta 82

Sprejema vsak dan od 1/9

do 12h in od 1/3 do 5h pop.

Ob nedeljah in praznikih le dopoldne

Dopisi

NAKLO PRI KRANJU. Sokolsko društvo Naklo pri Kranju priredi v nedeljo 14. t. m. na vrtu br. IV. Cankaria svojo prvo veselico s telovadnim nastopom bratskih društev. Sodelovala bo priznana godba na pihalu. Ples. Vsi vjudno vabljeni!

SMARTNO PRI LITIJI. V četrtek 11. t. m. bo ob 20. v sokolski telovadnici 8. redni občni zbor Društva za zgradbo Sokolskega doma v Smartnem. Z ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije je oživela tudi telovadnica. Število telovadnega članstva se množi iz dneva v dan, tako da je zgradba Sokolskega doma v Smartnem postala zopet nujna potreba. Možnosti za zgradbo so dane. Društvo »Narodni dom« je v posesti najlepše stavbene parcele v Smartnem, ima samostojen gledališki oder v sokolski telovadnici, 17 članov ustanovnikov in večje število članov in članice, ki so večinoma člani Sokola Litije v »Smartno. Ker se z idejo ustanovitve lastnega Sokola in zgradbe Sokolskega doma v Smartnem strinja večina članov Društva »Narodni dom«, bomo na občen zboru predlagali likvidacijo Društva »Narodni dom« in dali novemu odboru nalog za ustanovitev Sokola in za potrebne priprave, da se čim prej prične z gradbo Sokolskega doma, v katerem bo prostor za vse prosvetne organizacije. Upamo, da se običnega zbora Društva »Narodni dom« udeležijo prav vsi, ki jim je razvoj Sokolstva in gradbe Sokolskega doma v Smartnem pri srcu. V četrtek ob 20. vsi v sokolski telovadnici!

ZIDANI MOST. Tudi pri nas se je začela širiti epidemija zveševanja najemnin. K sreči so proti epidemiji imuni skoro vsi naši železničarji, ker imajo naravno stanovanje, vendar pa je mnogo drugih, ki niso deležni te dobrote. Kar se higijene tiče, bi zdravstveni referent menda prav hudo pogledal, če bi inšpiriral to ali ono hišo. K sreči se je pojavil pri nas samo en primer difterije s srečnim izidom. V najlepši mladinski dobi 23 let je umrl Dragotin Stigl po dolgotrajni bolezni, tuberkulozi. Potniki, ki so prepotovali Zidani most, se ga gotovo spominjajo. Prodajal je v branjerji svoje matere v vdove. Bil je jako prestrah, miren in vljuden fant. Njegova smrt je pretresla vse znance. Blag mu spomin! Bratoma in materi, ki silno žalujejo, naše sožalje.

VRHE PRI KRKL. Sredi prijaznih košen vrhu gore sv. Duha, uro hoda od Višnje gore ali od Stične, stoji cerkev sv. Duha. V cerkvi renovira tri starinske oltarje znani podobar iz Novega mesta, Franc Vodnik. Lepa prilžnost za izlet se bo nudila vsem prijateljem naše lepe dolenske strani v nedeljo, 14. t. m., ko priredi prostovoljno gasilno društvo Vrhe pri cerkvi sv. Duha veselico z godbo. Ob 13. bodo pete litanije, potem blagoslovitev nove motorne brigade, nakaer se bo razvilo planinsko veselje ob godbi na pihala in ob pogrlnjenih mizah, ki se bodo šibile pod težo jedi in pijače. Zato, prijatelji planinskega zraka in krasnega razgleda, toplo vabljeni.

VRHOVO PRI RADECAH. Vljudo prosim vse stare člane Vodnikove družbe, naj slegoma poravnajo zaostalo članarino do 15. t. m. Brez plačila se knjige ne dobe. Do tega dne se lahko vpišejo pri poverjeniku ali puste svoj naslov in 20 Din v gostilni »Pri Zanetu« tudi novi člani. — Burkel Leopold, poverjenik Vodnikove družbe.

ST. PAVEL PRI PREBOLDU. V nedeljo 31. avgusta se je vršil v St. Pavlu pri Preboldu posrečen sokolski nastop, ki ga je priredilo domače sokolsko društvo na letnem telovadišču. Prireditve je privabil izredno veliko število občinstva. Na sporedu je bilo 10 telovadnih točk. Sodelovalo je 194 telovadcev in telovadk, med njimi pri prostih vajah 56 članov in 28 članic. Zlasti sta ugajala nastopa moškega naraščaja z Gomilskaja s prostimi vajami in moške dece z Gomilskaja s skupinskimi vajami pod vodstvom šolskega upravitelja br. Sege. Naraščaja je nastopil tudi na orodju, razen tega pa še vzorna vrsta in dve vrsti posebej na orodju. Zaključek so tvorile lepo izvedene proste vaje domačih članov. Pri prireditvi so sodelovala tudi bratska društva Braslavec, Celje, Laško, Prizela, St. Peter, Vransko, Zagorje in Zalec. Pred koncem telovadbe je govoril župni delegat br. dr. Mejak iz Celja o pomenu in nalogah Sokolstva in o sedanjem stanju sokolskega pokreta v celjski župi. Telovadne točke je spremljala znana rudarska godba iz Trbovelj. Prireditve je dobro uspela, ker je vrlim bratom in sestram v St. Pavlu največje zadoščenje.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20

Nedelja, 7. ob 16.: Skrivnost sv. maše. Izven. Ob

Žrtve svoje ljubezni do naroda

V petek ponoči je bila v Trstu proglášena sodba proti slovenskim obtožencem, katerih krivda je obstojala v tem, da so neizmerno ljubili svoj narod in niso mogli mirno gledati, kako ga fašisti zatirajo in iztrebljajo. Stiri med 18 obtoženci so bili obsojeni na smrt, ostali pa na dolgoletne ječe, skupaj na 147 let.

Na smrt obsojeni slovenski mladeniči so bili včeraj zjutraj ob solnčnem vzhodu, torej komaj 6 ur po razglasitvi obsodbe, ustreljeni na vojaškem strelišču v Bazovici pri Trstu. Ustreljeni so bili:

Ferdinand Bidovec,
22-letni sin tržaškega trgovca Bidovca, sam sotrudnik v trgovini svojih staršev.

Franjo Marušič,
24-letni uslužbenec pri Ameriško-italijanski banki v Trstu.

Zvonimir Miloš,
27-letni trgovski sotrudnik iz Trsta.

Cetrti obsojenec in ustreljenec je
France Valenčič,
33 letni trgovski uradnik v Bačah pri Knežaku.

Poročilo o smrtni obsodbi in njeni izvršitvi prinašamo na 2. strani.

Spominjajte se slepih!

Pepe Kukec

vodja postojnskih jugoslovenskih nacionalistov, je izgubil življenje v spopadu s fašistično obmejno stražo v Slivnicah

pri Postojni. Po italijanskih vesteh je bil ustreljen od fašističnih miličnikov, po drugih vesteh pa si je končal življenje sam, ko je spoznal, da bi drugače zaradi dobljenih hudih ran živ padel v roke miličnikom.

6. september v Ljubljani

Ljubljana, 6. septembra. Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je Ljubljana proslavila kar najsvečaneje. Ze v petek zvečer so zavirale z vseh javnih ter mestnih poslopj državne trobojnice, v soboto zjutraj pa so bile v zastavah domala vse hiše v mestu, kakor tudi v predmestjih. Zgodaj zjutraj je bilo oddanih v počast svečanosti z Gradu 21 topovskih strelav. V pravoslavni kapelici v vojašnici vojvode Mišića je opravil ob 9. svečane cerkvene obrede prota Dimitrije Janković. Svečanosti je prisostvoval oficirski zbor z brigadnim generalom Popovičem, dalje podban dr. Pirkmajer, za mestno občino direktor dr. Zarnik, prisotni pa so bili dalje tudi zastopniki raznih drugih javnih uradov, korporacij in institucij ter mnogo civilnega občinstva pravoslavne veroizpovedi. Svečan cerkveni obred je bil

tudi v evangelijski cerkvi.

V stolnici je bila svečana služba božja ob 10. Mašo jebral namesto odsotnega škofa dr. Rožmana ob številni asistenci duhovništva generalni vikar Nadrah. Svečani službi božji so prisostvovali podban dr. Pirkmajer, general Popović z oficirskim zborom, zastopnik mestne občine dr. Zarnik, celokupni konzularni zbor, zastopniki raznih uradov, institucij in korporacij, rezervni oficirji in veliko ostalega občinstva.

Proslava na univerzi

Današnjega pomembnega in zgodovinskega dne se je v polni meri zavedla tudi ljubljanska akademska mladina, ki se je sponatano in za počitnice v izredno velikem številu zbrala v zbornici univerze.

Ze okoli 11. so se začeli pred univerzo zbirati akademiki v manjših grupah, malo pred 12. pa so se podali vsi v zbornico univerze ter jo popolnoma napolnili, nakar je predsednik zborovanja jurist Iskra ob prisotnosti gg. prorektorja dr. Vidmarja, dekana teol. fakultete dr. Lukmana iz univerzitetnega sekretarja dr. Šmalca otvoril zborovanje z naslednjim kratkim govorom:

»V teh velikih dneh, ko so oči cele Jugoslavije obrnjene v stolni Beograd in h kraljevskemu domu, akademska omladina iskreno in iz srca, v skladu s tradicijo svojega udejstvovanja izraža globoko vdanost in čestita kraljevskemu domu, vladi in armadi.

Danes, ko bodo herojske srbske zastave zamenjane z novimi jugoslovenskimi, je v duhu z revolucionarnostjo jugoslovenske predvojnne in vojne omladine, da ob teh prilikah iz srca čestitamo naši narodni armadi in Nj. Vis. prestolonasledniku Petru z najiskrenejšo željo, da bo naš jugoslovenski prestolonaslednik imel vse državniške sposobnosti svojega očeta in vse odlike, vrline in uspehe svojega deda kralja Petra I. Osvoboditelja.

Ob tej priliki se spominjamo in klanjamo manom vseh žrtav, ki so padle in padajo za jugoslovensko nacionalno misel in jugoslovensko veliko državo, ki ji tudi mi danes prisegamo večro zvestobo. V slavo vsem žrtvam odrejam enominutni molk.

Nato je predsednik prečital pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju in gosp. ministru vojne in mornarice generalu Hadžiću:

»Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Beograd. Na ta naš veliki jugoslovenski dan se akademska omladina ljubljanske univerze v globoki vdanosti klanja Vašemu Veličanstvu in Vašemu svetlemu domu in z zanosom čestita k rojstnemu dnevu Nj. Vis. prestolonaslednika Petra.

»G. Hadžiću, ministru vojne in mornarice, Beograd. Ob slovesnem zboru naše narodne sile akademska omladina ljubljanske univerze prisrčno čestita armadi in prisega večro zvestobe dragi domovini.

Podpisana obkramt akademska omladina ljubljanske univerze.

Po prečitanih brzojavk, ki so bile sprejete z navdušenim priznanjem, so akademiki disciplinirano odšli pred univerzo, kjer so zapeli »Bože pravde«, »Hej Slovanci«, nakar so se mirno in v redu razšli.

GOSPODARSTVO

= Seja predsedstva Zveze trgovskih gremijev za dravsko banovino. V sredo 10. t. m. se bo vršila ob 10. dopoldne v posvetovalnici Zbornice za TOI v Ljubljani seja predsedstva Zveze trgovskih gremijev za dravsko banovino, in sicer z naslednjimi dnevnimi redom: 1.) Predsedstveno poročilo. 2.) Tajniško poročilo. 3.) Situacija v lesni stroki. 4.) Raznolostosti.

= Slabi uspehi vrtanja za nafto na Majevici v Bosni. Pred meseci se je v našem, zlasti strokovnem tisku mnogo razpravljalo o vrtanju za nafto na Majevici v Bosni. Ko so v globini 50 m dobili znatnejše količine nafte, so nekateri strokovnjaki že računali s tem, da bo s tega naftinega ozemlja mogoče kriti vsoto potrebo za našo državo. Pozneje pa so ti optimistični glasovi utihnili. Kakor sedaj poročajo iz Sarajeva, je bilo pred dnevi nadaljnje vrtanje ukinjeno, ker na eni strani dosedanj rezultati ne odgovarjajo pričakovanjem in ker je na drugi strani za vrtanje v velike globine treba nabaviti nove stroje. Zato bodo dela preko zime počivala.

= Zakon o javnih skladiščih je objavljen v »Službenih Novinah« od 3. t. m. in bo dobil obvezno moč 30 dni po objavljenju.

= Monopolisti dohodki. Navzile poslabšanje gospodarske konjunktore se monopolisti dohodki letos nadalje ugodno razvijajo. V prvem četrtletju tekočega proračunskega leta (april - junij) so namreč znašali 574.4 milijona Din nasproti 571.6 v istem razdobju prejšnjega leta, v razdobju januar - junij pa so dosegli 1109.7 milijona Din nasproti 1055.1 milijona Din lani.

= Državna naša delavnica za košarstvo v Radovljici je tudi letos razstavila svoje lepe, vso pozornost vzbujajoče izdelke, naj paviljona I 401-402. Dasi vzbujajo vzorno pleteno pohištvo, kakor smo že omenili, vso pozornost mnogih obiskovalcev velesejane, smo prepričani, da bi podjete, ako bi razstavilo svoje mojstrske izdelke na vелеmestnih razstavah, doseglo gotovo sijajne uspehe in priznanja. Podjetje, ki je bilo ustanovljeno l. 1907, vodi znani strokovnjak gosp. Leon Patik, ki zasluži še posebej vse priznanje za izvrsten pouk, ki so

ga deležni: domačini in ki si bodo s tem novim znanjem pridobili nov vir dohodka. Podjetje je dobavilo pleteno pohištvo naše mu in tamnuskemu dvoru ter mnogim v sokini celesnostim v tuzemstvu in inozemstvu, kar je pač najlepše priznanje. Interesanti naj si izložbo vsekakor ogledajo, kjer dobijo istočasno tudi vse nadaljnje informacije.

Promet na naših borzah

Ljubljana, 6. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet nekoliko večji; znašal je 14.4 milijona Din nasproti 13.1, 11.2, 11.3 in 14.1 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Tečaj deviz, ki so prejšnje tedne kazali precejšnjo stabilnost, so se v preteklem tednu doloma dvignili. Tako se je deviza Newyork tekom tedna okrepila od 56.255 na 56.335, deviza Trst pa od 295.15 na 295.60, ostale devize kažejo pri tem le neznatne tečajne spremembe. Med efekti je prišlo do prometa v Kranjski industrijski po 312 in Stavbni družbi po 40.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda ves pretekli teden precej stabilna in se je proti koncu tedna okrepila na 438-439 (zadnji teden 437-438). Pri tem pa je bil promet ves teden slab. Tudi v ostalih državnih papirjih ni bilo večjih zaključkov. Promet je bil samo v 7 odstotnem Blairovem posojilu po 86.50-86.75 in v 7 odst. dolarskih zastavnih listih Drž. hip. banke po 85.75-86.125.

Med bančnimi papirji je bil promet prav tako slab, čeprav je deloma opažati prijaznejšo tendenco v tečajih. Do zaključkov je prišlo v Prastedionu po 920-925, v Jugobanki po 77.50-78, v Unionbanki po 191, v Poljedelski po 56 in v Srbski po 188. Narodna banka se je po zadnjem padcu nekoč okrepila, vendar je ostala brez zaključkov. Tudi med efekti je pri neznatnem efektivnem prometu opažati prijaznejše razpoloženje v nekaterih papirjih. Tako se je trboveljska okrepila za 2 točki in je bila včeraj zaključena po 399. Tudi Gutmann se dvignil na 152.50, pri katerem tečaju je prišlo tudi do prometa. V ostalem je bil promet v Dubrovački po 400, v Sečuranu po 312 in v Tvornici vagonov po 100.

Ljubljana. (Proti promet). Amsterdam 22.725, Berlin 13.46, Bruselj 7.8796, Budimpešta 9.8878, Curih 1095.9, Dunaj 7.9727, London 274.53, Newyork 56.3350, Pariz 221.76, Praga 167.35, Trst 295.60

Žitni trg

Ljubljana, 6. septembra.

Pretekli teden so cene na evropskem žitnem trgu dosegle novo rekordno nizko stanje. Zlasti na Madžarskem je cena pšenice tako padla, kakor ne pominjajo v zadnjih 40 letih. V budimpeštanskem ministrskem svetu so dnevno razpravljali o ukrepih, da se prepreči katastrofa. Madžarski tečaj pšenice so namreč padli v znatni meri celo pod paritet ameriške pšenice. Razprava se že o tmetni stabilizaciji cene na 20 pengö. Pri nas se je pšenica še kolikor toliko držala in so cene presegle v obšutni meri izvozno pariteto, lavoze kupčije so po-

Če druge žene
Tvoje lepe lase
zavistno motrijo

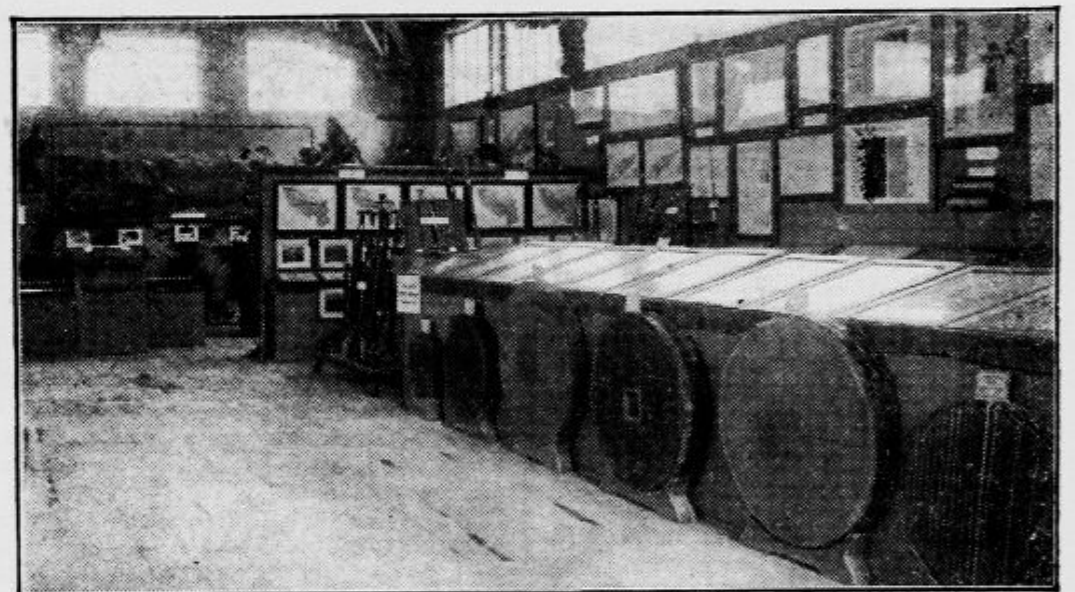

vsem prenehale. Skrajno pesimistično nazarje na madžarskem žitnem trgu pa je sredi tedna popustilo. V sredo je oktober-ska pšenica dosegla na budimpeštanski borzi najnižje stanje 15.15 nasproti 15.90 ob koncu zadnjega tedna in 17.26 pred 14 dnevi. Od srede do danes pa se je oktober-ska pšenica zopet okrepila od 15.15 na 16.28. V koliko je ta okrepitev v zvezi z morebitnimi intervencijami še ni mogoče presoditi. Naše tržišče je pri nadalje slabih dovozih

mirno in se je zaradi okrepitve madžarskih cen tudi pri nas danes pojavilo čvrstše razpoloženje.

+ Budimpeštanska termenska borza (6. t. m.) Tendence čvrsta. Promet živahen. Pšenica: za oktober 16.28 - 16.30, za marec 17.73 - 17.74, za maj 18.22 - 18.23; rž: za oktober 10.31 - 10.35, za marec 11.51 - 11.53; koruza: za september 5.35 - 5.45, za maj 14.95 - 14.97.

Z gozdarske in lovske razstave

Pogled na del gozdarske razstave

na velesajmu, ki je tako v krogu strokovnjakov kakor tudi pri najširšem občinstvu zaradi svoje zanimivosti in pregledne razstavnega gradiva našla popolno priznanje. V ospredju prerez raznih debel kjer je nazorno prikazan način rezanja hlodov v deske, plohe, remeljne itd.; na stenah v ozadju slike in diagrami.

Zanimiva slika z lovske razstave

z bogatimi lovske trofejami. Na steni tri mogočne glave marjasev in razno rogovje, spodaj ob steni starinsko lovsko orožje. Tudi ta razstava je zaradi zanimivosti in obilice vzorno razvrščenega razstavnega materiala vzbudila med lovci in neločljive največje zanimanje.

V nepopisni bolesti naznanjava vsem prijateljem in znancem, da je odšel za vedno od nas najin ljubljencek in ponos, najin sinček-edineček

LEOTEK

ter se podal med svoje vrstnike krilatec.

Pri tej priliki izrekava najino veliko zahvalo gospodoma primarijema dr. Dragašu in dr. Minašu, katera sta storila vse, kar je bilo v njuni moči, da olajšata najinemu malemu Leotku strašno trpljenje.

Mr. Ph. Leo in Lidija Bahovec ter sestra Lea Bahovec.

Samo še par dni!
Danes v nedeljo in jutri v ponedeljek (praznik) predstave:

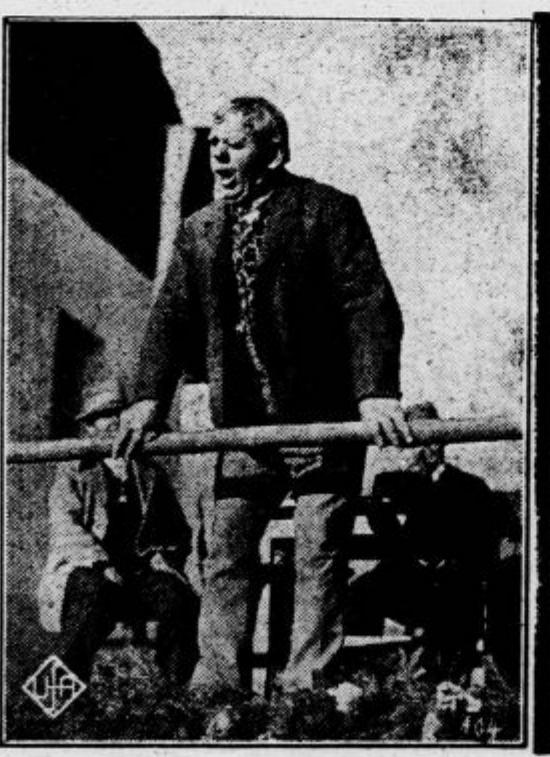
ob 3., 5., 7. in 9. zvečer
Govoreči film

Nesmrtni potepuh

Izven tega: Foxov zvočni tedenski žurnal. 2. Micky miška »Poročna koračnica«. (Micky miška)

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. ure.

„Elitni kino Matica“
Telefon 2124

IZBRANO LEPE NOVOSTI

v jesenskih oblekah in površnikih 12874

za gospode v veliki elitni izbiri po najnižjih cenah nudi in vab na ogled trdka **Fran Lukič, Stritarjeva ulica**

Domače vesti

Pozor!

Zaradi dvojnega praznika izide prihodnja številka »Jutra« v sredo jutraj, »Ponedeljek« pa izide to pot izjemoma v torek jutraj.

* **Udanostna brzajavka** na Nj. Vel. kralja je odposlala Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani v imenu obrtniške Društva banovine ob priliki rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra in izročitve novizastav našim polkom. Istočasno je poslala Zveza predsedniku ministrskega sveta generalu g. Živkoviću pozdravno brzajavko, v kateri poudarja svoje polno zupanje v njegovo delo.

* **Članom in prijateljem Vodnikov družbe.** Zadnji izjemi rok za prijavo članov zamudnikov poteče s 30. t. m. Vodstvo Vodnikov družbe prosi vse člane zamudnike in pa nečlane, ki še vedno oklevajo s svojim pristopom k Vodnikovim družbi, da prijavijo svoj pristop k Vodnikovim družbi še v mesecu septembru poverjeniku svojega okoliša, ali pa direktno po dopisnici centralni pisarni Vodnikov družbe v Ljubljani. Ne oklevajte, da ne zamudite prilike, da dobite za mal znesek 20 Din lep književni dar 4 krasnih knjig v teku meseca novembra 1930. Član zamudnik in nečlan, prijavi še danes svoj pristop k Vodnikovim družbi!

* **Visoko imenovanje msgr. Toma Zupana.** To dni je prispelo iz Rima obvestilo o imenovanju msgr. Toma Zupana za apostolskega protonotarja. Mitro in druge insignije visokega cerkvenega dostojanstva je ponesel škof g. dr. Rožman sam na odličovanec bivališče na Okroglem, kjer je odlikovanca tudi zaprisegel. K visokemu odlikovanju iskrene čestitke!

* **Sodniški izpit** sta položila pretekli petek pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani gg. Tome in Poljanec, prvi sodniški pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, drugi pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Čestitamo!

* **Odobrena praksa.** Z dekretom ministra za javna dela je inženjerju Dragu Matanoviču v Ljubljani odobrena javna praksa za ves teritorij naše kraljevine specialno iz troke elektrotehničnega inženjstva.

* **Napredovanje v osnovnošolski službi.** V 3. skupino II. kategorije so pomaknjeni: Angela Ivanuš, učiteljica v Fikšincih; Andrej Zvan, učitelj v Komendi; Pavla Budinec, učiteljica v Kranjski gori; Edvard Hribenič, učitelj v Zirihi; Marija Petrič, učiteljica v Prečni; Valentin Frece, učitelj v Koprivnici; Olga Benčina, učiteljica v Polhovem gradu; Ladislav Furlan, učitelj v Gornjem Jezeru in Amalija Leskovec, učiteljica na Krki. V 4. skupino II. kategorije pa so napredovali: Vladimir Voglar, učitelj v Konjicah; Marija Verovšek, učiteljica v Melincih; Edvard Gregorič, učitelj v Ščavnici; Anton Smodič, učitelj v Hajdini.

* **Izpromembe v železniški službi.** Premeščeni so: uradnika II. kategorije Zvonko Peter, obči oddelek direkcije Ljubljana, za administr. uradnika k gradbenemu oddelku direkcije Sarajevo; Hladnik Anton, direktorja Sarajevo, za administr. uradnika k običnemu oddelku direkcije Ljubljana; zvaniki II. kategorije Dolžan Viktor, gradbeni oddelk direkcije, za administr. zvaniki II. kategorije Vinko, Ljubljana gor. kol., za brzajavca v Rajhenburg; Penca Francišek, Rače-Fram, za prometka v Vuzenica-Muto; Pavlin Anton, Otiški vrh, za sprevidnika v Maribor glav. kol.; Jeršek Ivan, kurilnica Ljubljana I., za strojevodjo v kurilniško izpostavo na Pratešk; zvaniki II. kategorije Rozman Anton, Dobropolje, za kretnika v Šmarje-Sap, Štepec Peter, Šmarje-Sap, za kretnika v Ljubljano glav. kol.; Cerin Alojzij, delavnica Maribor, za administr. zvanika v kurilnici Ljubljana II., gor. kol.; Ferlež Josip, progovna sekcija Gračac, za administrativnega zvanika k progovni sekciji Jesenice; Sušin Franc, Brez, za kretnika v Sevnico; Vidmar Josip, kurilnica Ljubljana I. glav. kol., za strojnega kurjača k zastopstvu državnih železnic v Postojno; Oman Jožef, Jesenice, za vodjo postaje Rače-Fram; Krajnc Ivan, Zidani most, za sprevidnika v Maribor glav. kol.; vuzeniki II. kategorije Primec Miroslav, Metlika, v Vuzenica-Muto; Vehovec Alojzij, Št. III. v Trbovlje; Jordan Dragomir, Grosuplje, v

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani 6. septembra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblaknost 1-10, 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin

Ljubljana 765,4, 14, 90, mirno, megla 10, —, Maribor 764,9, 13, 85, mirno, 0, —, Mostar 764,7, 18, 75, mirno, 0, —, Zagreb 765,3, 15, 80, ESE, 1, —, Beograd 765,5, 18, 55, mirno, 0, —, Sarajevo 766,1, 13, 80, E, 0, —, Skopje 766,2, 16, 65, mirno, —, Kumbor 763,7, 20, 80, mirno, 0, —, Split 764,3, 22, 80, mirno, 0, —, Rab 763,6, 22, 85, NW, 0, —, Vis ni depeše.

Temperatura je bila v Ljubljani najvišja 26,0, najnižja 12,6. Maribor 12, Mostar 16, Zagreb 13, Beograd 14, Sarajevo 11, Skopje 10, Kumbor —, Split 21, Rab —, Solnce vzhaja ob 5,29, zahaja ob 18,26. Luna vzhaja ob 18,58, zahaja ob 5,26.

Zagorje; Gregore Miranav, Št. Vid-Vižmarje, v Ptui. Ostavko na službo je podal uradnik II. kategorije Lorenci Janez, prometni uradnik, Vuzenica-Muta, in dnevniki Črtnik Stanislav, Koroška, Postavljena sta za zvanika II. kategorije 3 skupine: vozovni zapisovalec Golob Francišek in tovorni sprevidnik Lilek Rudolf, Maribor glav. kol. Služba je prenehala zvaniki II. kategorije Kokolu Antonu, vratarju, Maribor glav. kol., in dnevniki Zalokarju Milanu, kurilnica Maribor.

* **Lupis-Vukič** se je vrnil v Split. Po desetmesečnem potovanju po Južni Ameriki se je g. Ivo Lupis-Vukič, direktor Jugoslovenskega biroja v Splitu, vrnil v Dalmacijo, kjer pripravlja knjigo o delovanju in življenju naših izselencev v Južni Ameriki. Ko dovrši to svojo nalogo, se vrne zopet v Ameriko.

* **Sprejem in pozdrav angleške mornarice** v Splitu. V petek ob devetih dopoldne je v splitsko pristanišče prispel angleški dreadnought »Royal Oac«, ki mu bo sledila še šest rušilcev. Dreadnought ostane v Splitu do 15. t. m. rušilci pa do 2. oktobra. Angleški gosti so zaprosili, naj se sprejem izvrši brez posebnih ceremonij. Na dreadnoughtu je zaplaval jugoslovenska zastava, britanska mornariška godba pa je intonirala jugoslovensko himno. Z naše strani so odgovorili topovi na suštopanski trdnjavi. Britanski konzul v Splitu je komandanta g. Thurfielda pozdravil na dreadnoughtu. Na Strossmayerjevi promenadi je bila v počaščenje gostov postavljena častna četa z vojaško godbo, ki je zasvirala britansko himno. Angleški oficirji so se potem podali v poslopje banke uprave, kjer jim je bila pripravljena zakuska. Podban Zdravković s spremstvom je vrnil obisk na angleški ladji. Pri njegovem dohodu je angleška godba zasvirala jugoslovensko himno. Za dobro, ko se bo mudila v Splitu angleška eskadra, so pritežirani razni izleti in tekme.

* **Kongres Zveze godbenikov kraljevine Jugoslavije** v Ljubljani. Danes in jutri bo v poslopu Glasbene Matice pod predsedstvom rektorja glasbene akademije v Zagrebu in sedanjega predsednika Zveze profesorja Ljotke kongres delegatov Zveze godbenikov v kraljevini Jugoslaviji (Šavez muzičarja u kraljevini Jugoslaviji), ki bo razpravljala o aktualnih stanovskih zadevah. Želimo delegatom prijetno bivanje med nami ter mnogo uspeha v njihovem delu.

* **Državni konservatorij** v Ljubljani. Šolsko leto na državnem konservatoriju v Ljubljani se začne z vpisovanjem 10. in 11. t. m. od 9.—12. in od 15.—17. v sobi 18 konservatorijskega poslopja v Gosposki ulici. Stari gojenci morajo predložiti pri vpisu indeks šolskega leta 1929/30, zadnje konservatorijsko izpričevalo in uradno prijavo, novi gojenci pa krstni list, zadnje izpričevalo zavoda, katerega so do sedaj obiskovali, in uradno prijavo. Sprejemni izpiti bodo 12. in 13. t. m. ob 10. in ob 17. Razdelitev po predmetih in profesorjih se bo vršila v ponedeljek 15. t. m. v torek 16. t. m. bo reden pouk v vseh razredih in oddelkih. Podrobnosti v pisarni.

* **Društvo zobozdravnikov** za Dravsko banovino vabi člane, da se sigurno udeležijo izrednega občnega zbora v nedeljo 14. t. m. ob 10. dopoldne v srebrni dvorani hotela »Uniona« zaradi važnih stanovskih zadev.

* **Družba sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani prosi vse one, ki se ne morejo udeležiti velike skupščine v Ribnici 8. t. m., da pošljejo družbi namesto brzajavnih pozdravov kak dar.

* **Arheološka odkritja** v Boki Kotorski. Risan je staro mestce v Boki Kotorski, ki se omenja v zgodovini kot trgovinsko mesto že tristo let pred Kristovim rojstvom. Že več tednov se mudi v tem starodavnem mestu ravnatelj gimnazije in muzeja na Cetinju, znan arheolog Dušan Vuksan, ki je s podporo ministrstva prosvete kopal na raznih krajih, kjer je slutil, da najde razne stare zidine, posode in novce. Kakih 300 metrov izven mesta je našel na starodavno cesto in kmalu potem na zidovje. Odkopal je sobo, še popolnoma nepoškodovano, ter našel krasen mozaik v štirih barvah. Ravnatelj Vuksan je mnenja, da bo tamkaj odkril veliko palačo. Kakor poročajo, je g. Vuksanu obljubljen večji kredit za nadaljevanje odkopavanja na tem historičnem kraju.

* **Turneja učiteljskega pevskega zbora** po Rumuniji. Ob priliki kongresa I. družnja jugoslovenskih učiteljev je predsednik Učiteljskega pevskega zbora iz Ljubljane g. Drago Županič prišel v stik z osebami rumunskega poslanstva in se dogovoril o veliki turneji slovenskega Učiteljskega pevskega zbora po Rumuniji. Najprej se bo priredil koncert v Bukarešti, nato pa do vseh večjih krajih Rumunije.

* **Lep dar za Jadransko Stražo.** Znana in ugledna trdka M. Tičar, trgovina s šolskimi potrebščinami, se je odločila prispevati po 2 pari od prodanih šolskih zvezkov za Jadransko Stražo. Včeraj je Jadranska Straža prejela prvi prispevek 1000 Din. Iskrena hvala! Trdka, ki na ta način manifestira jugoslovensko misel, toplo priporočamo. Podpirajte Jadransko Stražo!

* **Pelietnica Godbenega društva »Vrhnika«.** Danes slavi Godbeno društvo »Vrhnika« pelietnico ustanovitve. Dne 29. maja 1925 so se zbrali pod vodstvom še sedanjega predsednika sami mladi fantje k sestanku in sklenili ustanoviti godbo. Pobudo sta

jim dala sedaj že pokojna gg. Gabrijel Jelovšek in gostilničar Franc Stržinar. Prva prireditelj v večjem obsegu je bila jeseni 1927. Zahvaliti se je zlasti sedanjemu predsedniku gosp. Jošku Gromu in pa takratnemu podpredsedniku gosp. Cirilu Malavaiču, da je godba tako lepo napredovala. S prevzemom kapelniškega mesta po gosp. Franju Dolinarju je godba mnogo pridobila. Po odhodu gosp. Dolinarja si je društvo pridobilo sedanjega kapelnika gosp. Jana Ulmana, ki je godbo izvežbal do prav lepe višine. Godba šteje sedaj 28 moških. V teku svojega obstoja je imela 411 javnih nastopov. Kapelniku gosp. Ulmanu in predsedniku gosp. Gromu želimo dosti uspeha v procvit društva z željo, da bi društvo proslavilo desetletnico že pod lastnim krovom.

* **Poslopje tehnične fakultete** v Beogradu. Ministrstvo javnih del je razpisalo pisмено licitacijo za zaključna dela na novem poslopu tehnične fakultete v Beogradu. Licitacija se bo vršila 15. t. m. Stroški so preračunani na 7.830.388,50 Din.

* **Dražba na vlaku najdenih predmetov.** Direkcija državnih železnic razglašala, da bo javna dražba najdenih predmetov 11. t. m. ob 9. na postaji Ljubljana glavni kolodvor.

Neprekosljivo

Walter

pletilni stroji

pletilne igle, volna in vse v to stroko spadajoče potrebščine v veliki izbiri, po najnižjih cenah.

F. KOS, LJUBLJANA,

Židovska ulica 5.

12622

* **Nova šolska ladja vojne mornarice.** kakor javljajo iz Splita, je vprašanje šolske ladje, ki ga je Jadranska Straža od svoje ustanovitve imela v svojem programu, prišlo končno do svoje realizacije. V sporazumu z našo vojno mornarico je Jadranska Straža naročila krasno šolsko ladjo pri znani hamburški trdki H. C. Stillehen. Ladja bo do jeseni 1931. dovršena in ob večjih slavnostih izročena naši vojni mornarici.

* **Gojenci pomorske vojne akademije** na naučnem potovanju. Vojna križarka »Dalmacija« bo 10. t. m. z gojenci 2. letnika pomorske vojne akademije nastopila na naučnem potovanju. Posetila bo pristanišča Krk, Aleksandrovo, Beyruth in druga pristanišča na vzhodni obali Sredozemskega morja. Potovanje bo vodil kapetan bojnega broda Vašič.

* **Državnoznanstvo.** Dr. Fran Ogrin (Ramnik) je izdal in založil Dopolnilo k »Državnoznanstvu«. To obsega pregled nove državne organizacije in novih zakonskih predpisov izdanih do konca julija t. l. (20 strani). Cena prvotni knjigi (broširani) je znana na 20 Din, skupno z Dopolnilom pa stane 26 Din; samo Dopolnilo 12 Din (brez poštnine). Ker je prvotna knjiga v nekaterih delih že zastopala, je rabljiva le z Dopolnilom, potrebna pa vsakomur in primerna kot pomožna knjiga v šolah. Dobi se pri banovinski zalogi šolskih knjig, v knjigarnah in pri pisatelju.

* **»Domači prijatelji«.** Prejeli smo dvojno številko 8/9. revije »Domači prijatelji«, ki ima tole vsebino: Zvonimir Kosem: »Otroci morja«; Karel Capek: »Helena«; Miran Jarc: »Iz mladih pesmi«; J. Z. List: »Hollywoodska kronika«; Vladimir Kapus: »Gozd«; nekrolog Antona Kristana; »Gledališki pregled«; »Versko blodni sektanti v Ameriki«; »Pomlaevanje«; »Led in kropa«; Frederic Maizens: »Živa blagajna«; »Praktični nasveti« itd. Mladinska priloga »Naš obzor«; prinaša: »Strahote bodoče vojne«; »Zanimivo znanstveno novost«; »Črke, ki izginjajo«; »Skrivnosti morskih globljin«; »Čuvajte sv. Petra v Rimu«; »Ohrid ob Ohridskem jezeru«; Stanko Mencinger: »Atene, Delfi in še kaj«; Dante Alighieri: »Mladina«; Iv. Vuk: »Leteča miš«; Maurice Maeterlinck: »Ob smrti«.

Pozor!

osnovne, učilniške in srednje dobiš v najnovejših izdajah v

Knjigarni Tiskovne Zadruga

v Ljubljani, Prešernova ul. 54 in njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova c. 13

Ljubezen svojega moža

si boste ohranili, ako pazite na negovanje svojega telesa. Uporabljajte zatorej za svojo dnevno intimno toaletto preizkušeno sol za izpiranje »ISLA« izplakovalno sol (Isa-Spülsalz), ki zanesljivo čisti in prijetno diši. Proizvaja se v kopališču Ischl, a dobiva se v vseh trgovinah te stroke.

8752

Vse šolske potrebščine in knjige

M. TIČAR, Ljubljana,

Selenburgova ulica šte. 1.

11808

Sv. Petra cesta šte. 26.

mladega psa«; J. Kučera: »Janko in Vera«; »Kako naj se hrani sportnik«. Naročnina za oba lista je 60 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Prule 11.

* **Nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev** bo 8. t. m. na velesejmu v Ljubljani. Posebne komisije bodo ocenile vse igralce in izbrani najboljši igralci bodo ob 5. popoldne tekmovali še posebej med seboj za končno prvenstvo. Harmonikarji so razdeljeni v tri skupine in za vsako je določena posebna ocenjevalna komisija. Harmonika je naš narodni instrument, zato je tudi zanimanje za tekmo zelo veliko. Ljubitelji narodne glasbe so vlnodno vabiljeni, da prisostvujejo tekmam. Legitimacije, ki upravičujejo na polovično vozniho v Ljubljano in nazaj, prodajajo po 30 Din večji denarni zavodi, »Putnik« in blagajne vseh večjih postaj dravske banovine.

* **Zgradba občinske ceste Sv. Ožbold.** Kapla Okrajni cestni odbor Maribor razpisuje licitacijo za zgradbo občinske ceste I. reda Sv. Ožbold-Kapla. Licitacija se bo vršila v skrajšanem roku 14 dni 20. t. m. ob 10 v prostorih okrajnega cestnega odbora Maribor, Koroška c. 26/II. Podrobnosti o licitaciji se dobe pri okrajnem cestnem odboru Maribor.

* **Kamenorezci za Francijo.** Javna borza dela v Beogradu ima naročilo francoskega kamnolomnega podjetja La Societe des Carrieres fevre & Cie v Parizu, da preskrbi 25 kamnoredcev-specialistov za fasoniranje trdega kamna. Kamenorezci bi imeli plačo kakor domači kamenorezci, to je po 4 do 5 francoskih frankov za uro dela ter brezplačno stanovanje zase in za rodbino. Natančnejše pogoje daje javna borza dela v Beogradu.

* **Nova tobačna tovarna.** V neposredni bližini Niša bo dne 18. t. m. otvorena nova tobačna tovarna. Otvoritvi bodo prisostvovali tudi člani vlade. Nova tovarna je moderno urejena.

* **Nagrobni spomenik minil Hubavi.** Zagrebška policija se je v zadnjih dneh bavila z nenavadno ovadbo, kateri je bila povod ljubavna afera. Kamnosek Ivan Šimunić je bil dalje časa zaročen s služkinjo Marijo Mužarjevo. A v ljubavnem razmerju so nastale komplikacije, ker se je Marija hubezen ohladila. Meseca aprila pa je Marija svojemu zaročencu definitivno odpovedala razmerje. Ker Ivanove prošnje niso imele uspeha, ji je končno zagrozil: »Jaz te bom ubil, napravil pa bom konec tvojemu življenju!« Marije tud to ni omehalo, zato se je Ivan odločil za nenavaden korak. Naročil je pri kamnoseku nagrobni spomenik z napisom: »Tukaj počivata v božjem miru Ivan Šimunić roj. 1895, umrl 1930, in Marija Mužar roj. 1905, umrla 1930. Lalka jima zemljica!« Spomenik je poslal Marijinemu očetu v Metliko, ki se je močno preplašil, ker je bil mnenja, da je Šimunić njegovo hčer umoril. Zadevo je prijavil orožnikom. V kratkem pa je prišlo iz Zagreba poročilo, da je Marija Mužarjeva živa in v službi pri neki zagrebški rodbini. Kje se nahaja Šimunić, ji ni znano. Ker se je dogladno, da je spomenik plačan in ni bil ukraden, je policija ovadbo proti Šimuniću položila ad acta.

* **Grozen samomor ruskega emigranta.** Mehanik na novosadskem aerodromu, 22-letni ruski emigrant Vasilij Makarov, je pretekli četrtek na grozen način izvršil samomor. Z britvijo si je prerezal žile na levi roki, a ker je izliv krvi bil precej slab, je s sekuro presekla roko. Ko je popoldne prišel v sobo neki njegov prijatelj, se mu je nudil grozen prizor: stene in tla so bila poškrjopljena s krvjo, poleg postelje pa je bila velika mlaka krvi. Ves krava je Makarov v nezavesti ležal na tleh. Policija je samomorilca našla v agoniji. V pismu, ki je bilo naslovljeno na policijo, pravi samomora, naj se ne poizveduje za vzrok samomora, ker je pravi vzrok njegova skrivnost.

* **Vlom v Ravnah.** Te dni so obiskali neznani vlomilci vas Ravnne pri Sošanju ter vdrli v trafiko Franceta Jazbeca. Odnesli so 30 zavojev tobaka za pipo, 750 zetskih cigaret, 500 komadov savskih cigaret, več škatel papirčkov, nekaj vžigalic in več škatel cigar. Polastili so se dalje tudi okrog 130 Din gotovine, ki so jo pobrali iz predalov. Zadovoljili pa se niso samo s tem, marveč so si privoščili še pol litra domače slivovke, 1 kg suhe slanin in pol kg ovčjega mesa.

* **Ukraden telefonski aparat.** V tovarno za lepoto in papir v Sladkem Vrhu se je vtihotalo te dni neznan tat ter odnesel telefonski aparat in pretikalnik modela Siemens-Halske L 2011. Iz istih prostorov je bila odnešena tudi bela platnena plahla v velikosti 2x2 m, ki ima v oglih luknje, obrobljene z medenastimi obroči.

* **Obojen na 10 mesecev ječe,** ker je ženi odsekal glavo. Pred sodiščem v Osijeku je bila pretekli četrtek končana obravnava proti upokojenemu železničarju Antonu Živkoviću, ki je 1. maja letos osekav glavo svoji ženi Angeliji, stari 50 let. Zena je namreč kljub svoji starosti ljubimkalo z drugimi moškimi, zaradi česar je med zakonca pogosto prišlo do prepira. Kritičnega dne se je žena zopet sprla s svojim možem in ga napadla s sekuro. Mož ji je iztrgal sekuro ter ji v jezi odsekal glavo. Sodišče ga je na podlagi zdravniške izjave, da v kritičnem trenutku ni bil popolnoma duševno prisoten, obsodilo le na deset mesecev zapora.

* **Zaplenjeno kolo.** Orožniška patrola iz Št. Vida pri Stični je te dni zaplenila Josipu B. v Radohovi vasi moško kolo znamke »Tribuna«. Omenjeno kolo je pripeljal v Radohovo vas pred dnevi neznan, okrog 23-letni mož, ki se je izdal za Rudolfa Zilgela. Izjavil je, da je potnik neke mednarodne bančne družbe. B. mu je nasedel

in mu odkupil kolo za 320 Din, čeprav znaša njegova vrednost okrog 1000 Din in je zato jasno, da je bilo kolo nekomu ukradeno. Na kolesu je pnevmatika znamke »Michelin«, sedlo pa je iz rjavca usnja. Tudi je na kolesu pritrjena torbica z raznim orodjem. Lastnik kolesa naj povpraša na orožniški postaji v Št. Vidu pri Stični.

* **TO — zobna pasta najboljša!**

* **Gasilno društvo** v Skofljici priredi danes v nedeljo veliko vrtno veselico v prostorih g. Robežnika v Skofljici z bogatim sporedom. Vabljeni vsi prijatelji gasilstva!

* **Vzgojo, nego in prehrano otrok** obravnava knjiga »Pomoč novorojenčku in dojenčku«. Bogato ilustrirana. Dobi se v vseh knjigarnah.

* **Darujte Podpornemu društvu slepih.** Ljubljana. Pod Trančo 2-III.

* **Obleke in klobuke** kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

* **Gospodinja, ali se Vam rado trga perilo?** Ali veste, da je temu največkrat krivo napačno pranje? Ako boste prali s terpeninovim milom »Gazela«, vse perilo ne bo trpelo, kljub temu bo pa snežno belo.

* **Vinograd majorja Colariča** pri Sv. Križu pri Kostanjevici se bo prodal v ponedeljek 8. t. m. (Mali Šmaren) popoldne ob 3. na licu mesta na prostovoljni dražbi.

* **Pouk na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju** v Mariboru se je začel in ker so nekatera mesta prosta, se še vršijo vpisovanja. Maribor, Vrazova ulica 4.

Autotaksi M. Juvan

Kocenova ul. 5. Telef. 2821

313

FOTO-KINO-APARATI
in potrebščine za fotografiranje
v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
KANC (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amatera. dela v 12. urah.

Glavobol je često samo posledica zaprtja, 2—3 ARTIN-dražje, vzete na večer, omogočijo Vam naslednje jutro lahko, normalno in prazno željo. Dobivajo se v vseh lekarnah za ceno 8 Din škatla. 290/12

Vsakovrstno manufakturno blago

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja

Tekstilbazar. Krekov trg

DIVJI KOSTANJ SUHE GOBE

12614

ŽELOD

jesensko rast

KUPUJE

V. H. ROHRMANN

Ljubljana, Sv. Petra nasip 27

Kupujte samo **PENKALA BATERIJE** ker goré najdalje!

ZNATNO ZNIŽANE CENE

Odgoja dece

je naloga šole in roditeljev. Kdor hoče svoje otroke odgojiti, da bodo veseli in zdravi ljudje, jim ne daje alkoholnih pijač, temveč

OVOMALTINE

ki je najbolj prikladna na izgradnjo in okrepitev organizma.

Velika škatla Din 58, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16.

Obiskova'ci ve'esejma!

Oglejte si krasno razstavo pohištva, spalnice, jedilnice in kuhinjsko opravo v paviljonu E št. 71-73 katero je razstavila domača trdka

Egidij in Karel Erjavec mizarstvo 12868

Brod (poleg mostu v Tacnu) pošta Št. Vi nad Ljubljano

Dr. M. Maicen

ne ordinira

DO 19. SEPTEMBRA 12888

...kavarni in ko hoče oditi, zahteva glav-

a — Poziv vsem narodnim železničarjem!
Združenje jugoslovenskih železničarjev in
paroblarjev, podružnica Maribor, poziva vse

a — **Požarní alarm.** Včerať opodně sta policija in uprava pivovarne „Union“ pozvala gasilce na pomoč, češ, da je izbruhnil ogenj. Gasilci so se pod vodstvom gospoda Vollerja takoj zbrali, vendar jim ni bilo treba stopiti v akcijo. V čistilnici pivovarne se je namreč vnela smola, s pomočjo nagle intervencije domačih pa se je posrečilo ogenj pogasiti. Obstojala je velika nevarnost za obširen požar.

je bivše sreske uprave. Morda bi se preselila pisarna tja. — Prizadeti.

6 — Oddaja semenske rži semenogojne ostaje v Beltinci. Banska uprava bo razdelila med kmetovalce tukajšnega sreza

12895

Ustanovljena je leta 1909. V letu 1923 je bila opremljena z novimi stroji. Parni pogon 170 HP, letna kapaciteta iznaša 180 vagonov. — Izdeluje vse vrste kavinih pridatkov, posebno so znani Kolinški »Zabojčki«, Redilna kava s srčkom, kakor tudi figova kava in razne žitne kave.

Ustanovljena je leta 1909. V letu 1923 je bila opremljena z novimi stroji. Parni pogon 170 HP, letna kapaciteta iznaša 180 vagonov. — Izdeluje vse vrste kavinih pridatkov, posebno so znani Kolinški »Zabojčki«, Redilna kava s srčkom, kakor tudi figova kava in razne žitne kave.

— **Gostilničarsko gibanje.** Dosedanja najemnica gostilne pri "Petruku" ga. Medja je s l. t. m. prevzela v najem hotel "Novo postovo", last ga. Jegličev. Gostilni pri "Petruku" pa prevzame g. Reš, dosedaj gostilničar v Zagrebu.

— **Izpremembra posesti.** Finančni inspektor g. Köstl je prodal svojo enadstropno hišo v Rožni ulici županu g. Berčetu. Zavedni, narodni družini Köstlovi želimo na novem domu v Mariboru vso srečo.

— **Avtobusni promet.** Avtobusni promet na progi Kranj-Ljubljana, katerega vzdržuje družba Paar & Stravs, se v nedeljo in na praznike ne bo prekinil zaradi ljubljanskega velesejma.

— **Gibanje francoskega kroška KPF** v Kranju je zaradi pomanjkanja zanimanja pri drugih sorodnih kroških upustil nameri, da priredi septembra ali oktobra v Kranju kongres krožkov Dravske banovine. Z izvedbo te ideje bo, kakor je podoba, treba počakati, da zavzame pokret krožkov popularnejši obseg. Razume se, da se bo krožek z veseljem takoj pridružil morebitni inicijativi od drugod.

Telefon 2182. Telefon 2182

Brzopromet

avtoprevoznika družba z o. z.

LJUBLJANA, MIKLOŠEVA CESTA 4
vjudno obvešča vse p. n. zainteresirane, zlasti gg. trgovce in obrtnike, da otvori v četrtek dne 11. t. m.

redno dnevno brzotovorno avto-
progo: 12800

**Ljubljana - Medvode -
Škofja Loka - Kranj -
Tržič in obratno**

izvzemši nedelje in praznike. Odhod v tej smeri dnevno iz Ljubljane (Garaža Stupice, Slovenska ulica št. 6): ob 1/2 14. odhod iz Tržiča (izpred hotela Lončar) po 15. Obenem opozarja vse p. n. zainteresirane, da tveška vzdržuje reden tovorni promet na progi

**Ljubljana - Vrhnika -
Dol. in Gor. Logatec,**

po potrebi do Planine, vsak delavnik, iz-
vzemši ponedeljek. Odhod iz Ljubljane ob 7.30, odhod iz Gor. Logatec pa ob 8.

Jamstvo za sigurno in hitro dostavo blaga.

Železnici konkurenčna tarifa.

Vsa tozadevna pojavnila brezplačno.

Iz Škofje Loke

— **Družabni večer škofojloške garnizije,** ki se je vršil te dni na Štemarjih, je nad vse lepo uspel. Prijaznemu vabilu oficirjev se je odzvalo dokaj ugodnih meščanov. Animiranost večera je posebno dvignila godba 40. p. p., ki je igrala poleg koncertnih tudi plesne komade. Družabni večeri so zelo uspešno sredstvo k medsebojnemu poznavanju in prijateljskemu sožitju med meščanstvom in armado.

— **Gostovanje Pragerčanov.** Igralska družina Pragerčanov je priredila te dni zvečer v Sokolskem domu dramsko-umetniški večer. Dijaki so prav lepo prednašali igro »Vozek« in veseloigro »Ne kliči vraga«. Dijaki so podali tudi več pevskih točk. Zal, da je bila dvorana slabo zasedena.

— **Informativni sestanek novoustanovljenega Sokola v Retežah pri Škofji Loki** se je vršil v četrtek v tamošnji osnovni šoli. V učni sobi se je zbralo nad 20 fantov in več deklet. K sestanku so prišli tudi škofojloščani br. Bakić, Horvat, dr. Rant. Potočnik in Dolenc ml., ki je po uvodnem pozdravnem nagovoru škofojloškega upravitelja iz Retež br. Vidica Edvarda seznanil navzoče s sokolskimi pravili. Izpragovorili so tudi ostali člani škofojloškega Sokola, podpolkovnik br. Bakić s starišča Sokola s vojaka, br. Horvat kot načelnik in dr. Rant kot domačin. Prvi sestanek je vzbudil najboljše upe, da se bo reteški Sokol lepo razvijal. Ustanovni občni zbor bo v najkrajšem času.

— **Deco v Sokolu!** Starši, pošiljate svoje deco v telovadnico! Prijave sprejema tehniški odbor pod vodstvom br. Horvata.

Z Jesenic

— **Sokolsko društvo na Jesenicah** priredi v nedeljo 14. t. m. veliko javno tombolo, ki bo po vrednosti dobikov brez dvomno največja te vrste na Gorenjskem. Glavni dobiki so: krasna strojna zaskonska spalnica, nov šivalni stroj, novo moško kolo, zaboj sladkorja in eleganten otroški voziček. Tombola, ki bo pod državnim nadzorstvom, bo na sokolskem letnem telovadšču, v primeru dežja pa v vseh prostorih Sokolskega doma, kjer so glavni dobiki že razstavljeni na ogled.

— **Pričetek šol.** Jeseniške ulice in ceste so s pričetkom šolske leta opet oživele. Tudi z drugih občin prihaja mladina v

Pozor! Obiskovalci velesejma!

12867

Oglejte si krasno razstavo pločev-
nastih emajliranih peči, ki jih
je razstavila domača tvrdka v vnanjem
paviljonu F 319-320

A. Golob & Komp.
Ljubljana, Puharjeva ulica 5

Po divjem Kurdistanu
IV. zvezek — izšel.

II. knjiga Karl Majevih spisov je sedaj ce-
lotna.

Naročite to knjigo, ki vas seznani s kraji
in ljudmi, kjer ravno v teh dneh moderna
Turčija iztreblja Kurde. — Cena zvezku
Din 13.—, knjige Din 65.— ali Din 70.—
Naročite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru,
12890

jeseniske šole. Zelo velik prirastek učen-
cev in učenek izkazuje meščanska šola, kjer
se je število učencev in učenek podvojilo.
Za zadnja leta se je opazilo, da je po-
slojpe meščanske šole za tako število
učencev se mladine premajhno, a letos bo
prišla ta napaka še bolj do izraza. Že po-
mladi smo naglašali, da je poslojpe me-
ščanske šole nujno potrebno razširjenja in
popravlja, a ostalo je vse pri starem. Po-
pravila je potrebna tudi ograja okrog šole,
ki je vsa razpadla, odnosno je že ni.

— **Gradba občinskega vodovoda.** Zaradi
plazovja, ki je pred kratkim porušilo
več hiš, je sklenil občinski svet, da se po
nasvetu profesorja dr. Karla Hinterlechnerja
iz Ljubljane gradbeni dela pri za-
jemanju vode na tem eksponiranem mestu
opuste ter da se voda zajame v ribu
Mirca, kakih 200 m bolj na levo, kjer je
svet trdnjši in izvirke vode zadosti močan.
Dela na tem mestu so se že pričela.
Minule dni so se od Plavža proti Jeseni-
cam in skozi Jesenice same položile debele
Mannesmannove cevi za vodovod, in si-
cer povsod poldrugi meter globoko, tako
da voda v ceveh ne bo mogla pozimi
zmrzni.

— **Otvorjena je pri nas špeciialna kon-
fekcijska in manuf. trgovina** zraven go-
stilne Hrovat. Tvrdka je po ceni in kva-
liteti blaga zelo kulturna ter je tako novo
podjetje, ki je v okras in napredek našemu
mestu, pozdravljati in priporočati.

— **»Toledo«** tečaj na jeseniški osnovni
šoli prične z rednim poukom 10. t. m. Go-
spem in gospodinjstvom se priporoča, da
tečaja v čim večjem številu udeleži.

Iz Žiro

— **Kino.** G. Primožič si je nabavil nov
kinematografski aparat. S predvajanjem
filmov bo pričel, čim bodo dela v Sokol-
skem domu končana. Agilnemu sokolske-
mu delavcu želimo obilo uspeha.

— **Novo manufakturno in galanterijsko**
trgovino je otvoril g. Romih.

— **Poreka.** Te dni sta se poročila v
župni cerkvi g. Bačnar in gđ. Kati Rin-
kova. Obilo sreče!

— **Sokol priredi danes v nedeljo ob**
15. javen nastop s sodelovanjem oddelka
naše vojske. Po končani telovadbi bo ve-
lika narodna veselica s plesom in sode-
lovanjem društvenega salonskega orke-
stra. Ker je čisti dobitek namenjen za
kritje stroškov novega odra, pričakujemo,
da nas bodo bratska društva v največjem
številu posetila. Prireditelj bo ob vsakem
vremenu.

Iz Kamnika

— **Teniški turnir.** Pretekli teden se je
odigralo in zaključilo nekaj partij, tako da
je za prihodnjo nedeljo 14. t. m. predviden
zaključek turnirja. Janežičeva je v dveh
setih zmagala nad Hajkovo. Gerzinič nad
dr. Zorkliem, v mešani igri sta Kos in Haj-
kova nadvladala Janežičevo in Gerziničeva
z 6:4 in 8:6. Nekaj zanimivih moških partij
je bilo prekinjenih pri enakih rezultatih.

— **Tuji v našem mestu.** Čeprav smo
že na koncu sezone, je tujcev v našem me-
stu razmeroma še precej. Izredno ugodno
vreme poslednjih treh tednov je obdržalo
one, ki so hoteli oditi in privabilo še
nekaj novih. Izmed tujcev je največ go-
stov Hrvatov. Tudi Nemcev je precej.

Iz Višnje gore

— **K nastopu tukajšnjega Sokola** se je
prijavila tudi zborna vrsta ljubljanskega
Sokola za mednarodni tekmovalci, ki bo
nudila sigurno izreden telovadni užitek na
druhu in bradli.

— **Gasilci v kriški vasi** nad Višnjo
goro so si nabavili nedavno moderno pre-
nosno motorno brizgalno. Napravilo jim
je domače podjetje Strojnih tovarn in
liarn v Ljubljani. Kupili so jo za 38.000
Din, kar znači dokaj poštovno število za
tako malo vasa, kakor je Kriška vas. V
ponedeljek 8. t. m. napravijo svečanost
blagoslovitve z mašo ob 10. dopoldne, po-
polndne pa prirede na vrtu g. Antona Ja-
kliča, ljudsko veselico. Vabljani!

— **Sokolska prireditel** danes v Višnji
gori bo prav svečana. Polovična železnika
vožnja. Prijatelji, pozdravljeni v naši do-
lini!

Iz Krškega

— **Huda izguba.** Te dni se je v Krško
pripeljal zdravnik g. dr. Drč iz Ljubljane
s četveroprežnimi konji. Že med potjo
mu je pešal najlepši konj, v Krškem pa
so konju popokale kite na nogah, zaradi
česar je postal neraben. Konja so morali
ustreliti.

— **Za nakup šolskih knjig in potrebščin**
priporočamo trgovino Hočevar, Krško.

Iz Novega mesta

— **Dve sveži gomili.** Umrli je v zagreb-
ski bolnici v najlepši moški dobi major
g. Cvitković, ki je bival od prevrata sem
v našem mestu. Bil je pri raznih tukajšnih
društvi član in odbornik ter znan kot so-
liden in dobrosrčen mož. Služboval je
med svetovno vojno pri armadi generala
Borojevića na soški fronti. Bil je vse skozi
zaveden Jugosloven. Pokopan je bil na
zagrebškem Mirogoju. Prihujenemu mo-
žu blag spomin. — Te dni so pokopali
na šmihelskem pokopališču ob veliki ude-
ležbi občinstva učitelja g. Antona Lenar-
čiča, navdušenega narodnega borca še iz
časa koroškega plebsitca in zavednega
Sokola. Pokojnik zapušta neotlažljivo so-
progo in hčerko. Blag mu spomin, žalu-
jočim naše sožalje!

— **Kolo jugoslovenskih sester** priredi
prihodnje dni tombolo.

— **Lutkovno gledališče.** Sokol je skle-
nil nabaviti si gledališče lutk in preskrbeti
na ta način lepo zabavo našim malčkom.

— **Promenadni koncert »Sloge«** bo da-
nes ob 11. na Glavnem trgu.

— **Čudno tele.** Krava posestnika Kalči-
ča je povrgla tele z dvema glavama in pe-
tim nogami. Tele je živo le eno uro.

— **Dva zaradi umora pred sodiščem.**
Pred izrednim senatom se bosta zagovar-
jala Jože Kralj, posestnik, zaradi umora
svoje mačke, 23. t. m., Slavko Pintar, go-
stilničarjev sin, pa zaradi umora posestni-
ka Raierja 25. t. m. Za obe obravnavi sta
veliko zanimanje.

**Ure, zlatino, gramofone,
plošče in baterije**
dobite pri
M. WALTER, praj Bladog. 11845

Iz Radomlja

— **Zrtev dela.** Te dni je kopal za re-
zervoar na Homcu 66letni upokojenec Ja-
nez Sarc. Naenkrat se mu je udrla kri ter
je mož naslednji dan umrl. Naj mu bo lah-
ka domača zemlja!

— **Požar.** Motorna brizgalna novo-
ustanovljenega gasilnega društva Homec se
je pri požaru posestnika Grašica v Nožah
lepo udeleževala. Čeprav se niso imeli no-
bene vaje, so z motoriko brezhibno mani-
pulirali. Radomljski gasilci so pa kar na
cesti natovorjen avto zaustavili, tovar raz-
ožili in odhiteli na lice mesta. Gasilci iz
Duplece so takisto z motoriko dospeli na
kraj požara kakih 5 minut za Radomljani.
Vestnim gasilec gre zahvalnost, da so po-
žar lokalizirali in udušili, ker bi sicer mo-
gel ogenj uničiti vso vas. Sumi se, da je bil
ogjen podtaknjen.

— **Danes 7. t. m. popoldne** bo na Hom-
cu blagoslovitev motorne brizgalne s veselje-
co na prostem. Vabljani!

Iz Kočevja

— **Slovo ge. dr. Luzarjeve.** V pone-
deljek nas je zapustila ga. Olga Luzarjeva,
ki je bila v Kočevju ena najodličnejših
javnih delavk pri kulturnih prireditvah
slovenskih društev. Ni bilo skoro prire-
ditve, da ne bi sodelovala ga. Luzarjeva.
Sokolsko društvo v Kočevju je izgubilo z
njo najboljšo sestro, ki je neumorno so-
delovala pri njegovem razvoju. Ge. Luzar-
jevi želimo na novem mestu mnogo uspe-
hov!

Iz Zaborja

— **Vrtnice naših malčkov.** Te dni so se
pripeljali iz Kraljevice otroci, ki so bili
odbrani kot slabotni in poslani k morju.
Vsega skupaj jih je bilo 23, in sicer so
poslale Kolašice 18 ter Rdeči križ 5 otrok.
Otroci so bili pod nadzorstvom Kolašic iz
Ljubljane. Kakor je videti so prišli najz-
čvrsti in zdravi ter počneli kakor zamo-
rski. Izpremembra zraka in kopanje v morju
sta malčkom prav koristila. Našim Kola-
šicam, ki že nekaj let pošiljajo bolehnih
otroke k morju, vsa čast in javna zahvala.
Ker bolehnim otrokom koristi tako leto-
vanje, naj bi tudi občina v prihodnje bolj
podprla akcijo Kolašic.

— **Kolesar zlozil deklico nogo.** Rudar G.
se je peljal s kolesom proti Izakam in je
pri Hudnarjem klancu srečal neki avto-
mobil, kateremu se je umaknil tako nerod-
no, da je s kolesom zadel 13 letno Marijo
Urančevico in jo podrnil na tla. Pri tem je
tudi sam padel, kolo je pa priletelo na
padoč deklico in ji zlomilo levo nogo. Slu-
čajno se je mimo pripeljal gosp. dr. Zari-
nik, ki je dekletu povezal nogo in odre-
dil, da so jo prevažali v ljubljansko bol-
nico. Urančeva je bolj slabotnega zdravja
in je prišla v soboto z drugimi otroci do-
mov iz Kraljevice, kamor so jih naše Ko-
lašice poslale, da se ob morju okrepi.

Iz Trbovelj

— **Redni pouk na gospodinjstvi** šol v
Trbovljah se prične šče 9. t. m. in to radi
nekaterih popravil v kuhinji. Sprejme se še
nekaj gojenk, tudi privatnih iz Trbovelj in
okolice. Mesečni prispevek za te znaša 200
Din. Prošnje je vlagati na »Društvo za za-
ščito dece«, event. na vodstvo gospodinj-
ske šole.

Iz Hrastnika

— **Pogreb gospe Drnovske** se je vršil
preteklo sredo ob prav lepem vremenu
na pokopališču v Dragi. Rakev so nosili
posestniki — sosedje, mnogo šopkov in
vencev pa drugi domačini. Po maši zadu-
šnici in po pokopališkem obredu je izpre-
govoril lepe besede v počaščenje spomina
blagopokojne duhovni svetnik g. Gašparič
iz Trbovelj, ki je tudi vodil kondukt. Ude-
ležba od strani Hrastničev in tudi starih
znancev izven Hrastnika je bila lepa. Po-
grešli smo pač marsikatero gostilničarja
oz gostilničarko, kajti pokojna je bila naj-
starejša gostilničarka v Hrastniku. Zasto-
pane so pa bile samo 4 — izmed 30 gostin.
Gostilničarska zadruga je pač položila lep
venec na rakev.

— **Umrli je v visoki starosti** žena M.
Medved, vdova po kurjaču v steklini. Bi-
la je blaga žena in dobra mati, ki je lepo
vzgojila svoje hčere. Pokopali so jo v pe-
tek popoldne na dolskem pokopališču. N.
v. m. p.

— **Kino v Narodnem domu** bo odprt
tudi v ponedeljek na praznik.

— **Naglica ni nikdar prida.** V četrtek
se je zgodila pri nas radi prenege vožnje
kolesarja nesreča, ki k sreči ni imela tež-
kih posledic. — Silikarski vajenec N. usluž-
ben pri slikarju g. Japelju iz Trbovelj, ki
je sedaj zaposlen pri renoviranju občinske
izolinice za Savo v Hrastniku, se je peljal
z veliko brzino na kolesu po okrajni cesti
pod hrastniško postajo. Prepozno je zapu-
stil kolesar, da stoji onstran žel. vijadukta
tovorni avto g. Florenčinja iz Trbovelj in
se ni mogel ogniti. Zapeljal je z vso brz-
no ob oporni zid nad Savo, ki obnemem
ži kot cestna ograja. Kolo se je ustavilo
tostran ograje. Fanta je pa vrlo v loku
čez ograjo na 12 m globoko skalnato sav-
sko obrežje. Kolesar je pa k sreči padel
na zadnji dol telesa. Še sam je vstal in
prišel po daljši poti pod drugim železniškim
vijaduktom na cesto. Odvedli so ga dobri
ljudje takoj k zdravniku g. dr. Neuberger-
ju, ki pa ni mogel konstatirati drugega, ka-
kor močno obdrgnjen keže na križu. Res:
sreča v nesreči!

Iz Laškeg.

— **Letoviščarji** nas polagoma zapuščajo,
hoteli in privatne sobe so se izpraznili in
tudi kopališče izkazuje le še kakih 40 tu-
cev, razen članstva OUZD, ki zopet pri-
haja na okrevanje. Tujski promet je bil
leto prav živahen in bo vodstvo OUZD
gotovo uvidelo rentabilnost našega kopali-
šča in potrebo novih investicij, ki bodo
temeljito modernizirale naše zdravilišče.
Razsvetljava v parku je strašno pomanj-
kljiva — priklopiti se bo pač treba k fal-
ski elektrarni, da bo izginila tista baraka
za glavnik: poslopje. Svetlovali bi rav-
nateljstvu, naj se informira pri lokalnih
činiteljih o nedostatkih, ki naj se v prvi
vrsti odpravijo.

— **Jernejev sejem** je bil bogat na živini.
Prignali so 532 glav živine, kupecev pa zo-
pet ni bilo, tako da se je prodalo samo
25 volov, 17 krav in 7 telic po nizki ceni
od 7 do 9 Din. Kmetje bridko tožijo in
iščejo vzroke slabe kupcije. Edini so si v
tem, da škodujejo kupčiji preštevili sejm-
i v okolici, ki so oslabil velike sejme v
Laškem, nakar so inozemski kupci izostali.
Drugi vzrok pa so naši domači prekupe-
valci in mešetarji, ki odvračajo kupece od
sejmov, da potem, ko pade cena živini,
nakupijo to na pol zastonji, pa jo dobro
prodajo tujim kupecem. Dobitek gre v nji-
hov žep, kmet pa se trudi in dela zastonj
ter propada. Obrtno oblastvo naj bi z vso
strogostjo postopalo proti »živinskim tr-
govcem«, davčno oblastvo pa naj bi te
ljudi, ki služijo težke tisočake in imajo
po 20 do 50 glav volov v reji, primerno
obdavčilo. Oni, ki so zamenjali plug z me-
šetarsko palico, naj plačajo nekaj več dav-
ka kakor pa kmet!

Iz Braslovč

— **Poprava mostu čez Savinjo.** Funi-
damente mostu čez Savinjo pri Polzeli iz-
podlega deroga voda. Zlasti dolgotrajno
deževje v juliju in avgustu je most resno
ogrozilo. Okrajni cestni zastop izvršuje se
daj, ko je Savinja usahla, pod vodstvom
g. Janjeka prepotrebna popravila pri fun-
damentih. Do sejn vse v redu. Ne odobra-
vamo pa, da naj braslovška motorna briz-
galna odstranjuje dotekajočo blatno broz-
go, polno peska, skozi zavarovalni obramb-
ni nasip, in to baje celih 14 dni. Kdo bi
povrnil nastalo škodo pri brizgalni in kdo
bi nosil odgovornost v primeru kakega po-
žara? Načelnik gasilnega društva je od-
peljal motorno domov, obenem pa vložil
protest pri sreskem načelniku.

— **Odhod lastovk** Kar naenkrat smo
izgubili svoje zveste prijatelje lastovke.
Že pred več dnevi so odletele v južne
kraje. Njihov odhod je bil malo prezgo-
den, saj se poslovje običajno šele sredi se-
ptembra. Mraza še ni, hrane je še obilo.
Ali bo morda pritisnil zgodaj hlad? Živali
so dobri vrenenski preroki.

— **Otvoritev usnjarnje.** Pred kratkim
je otvoril v trgu usnjarno g. Drenik v
opuščenih, za to pripravljenih prostorih po-
nesrečenega usnjarnja g. Grah. Ustreženo
bo s tem obrtnikom kakor tudi privatni-
kom.

— **Zopet suša.** Meseca julija je bila
suša, nato je sledilo dolgotrajno deževje
z nevihtami in točo. Krompir je začel gnit
z nezadovoljivo močjo. Sedaj imamo zo-
pet sušo in bo svinjske krme malo. Ajda
je deloma odvečeta; če je ne bodo poro-
sile kmalu nebeške škropilnice, bo tudi
ajda stisnilo.

— **Smrtina kosa.** Umrli je v naši ob-
čini najstarejša žena, občinska reva Ma-
rija Stamoletova, stara 88 let. Bodi ji zem-
lja lahka!

— **Sladka kri diši** Dihurji in kune so
ob času, ko imajo mladiče, nenasični ropar-
ji mlade perutnice. Nekemu posestniku v
trgu je pred dobrim tednom bilo čez noč
poklanih 13 mladih puranov in 5 piščan-
cev. Vsem je bil na enak način odgrizen
vrat in izsrkana kri. Na sliden način je
našlo smrt več piščancev in purančkov pri
raznih hišah. Nekemu posestniku na Do-
brovrah je bilo pomoči zadavljenih šest
piščancev, do katerih je ropar prišel na
način, da je izkopal zemljo pri hlevu. Na-
stavljena je bila na tem mestu past, v ka-
tero se je vjela šele tretjo noč velika sa-
mica dihurja. Druga dne proti večeru
pa je zaslišal nastir za streho na hlevu
civiljenje. Mislil je, da se derejo lačne ml-
ade mačke, a na veliko začudenje je našel
tam gnezdo mladičev v pasti ujete samice.
Lokota je izdala njih dom.

Iz Poljčan

— **Osebna vest.** Naš zdravnik dr. Hro-
novsky, ki se je te dni vrnil v svojega do-
pusta, zopet redno ordinira.

— **Odhod beograjskih kolonistov.** Te
dni odidejo iz Gornjega Gabernika go-
jenci Društva za vaspitanje in zaščito si-
rotne dece iz Beograda, ki letujejo že od
leta 1925. dalje vsake poitnice v tem idi-
ličnem kotlu. Pod vodstvom g. Thiča so
preživel pri nas prav lepe počitnice. Ob
vročih dneh so prišli tudi k nam hladit se
v Dravinjo.

Iz Ptuj

— **Smrtina kosa** Daleč od doma v Skop-
lju je preminul prejšnji teden g. Ivan
Hasl, upravitelj posestev Ormiga, v naj-
lepši moški dobi 57 let. Podal se je pred
nekaj tedni v južno Srbijo k svojima dve-
ma sinovima, od katerih eden je dobil
tamkaj kot dobrovoljec več orolov držav-
ne zemlje. Oba brata sta si na tem po-
sestvu pričela skrbno ustvarjati novo do-
mačijo. Oče si je vzel tukaj dopust ter
hotel biti sinovima kot večletni praktični
strokovnjak na gospodarskem polju v po-
moč praktično in z dobrimi nasveti. A žal
je že po nekaj dneh obolzel za grižo. Si-
nova sta ga morala dati v dokaj oddalje-
no bolnico v Skopje. Ko je bil že na poti
okrevanja in so bili domači v Ptuj obve-
ščeni, da je njihov dobri oče izven nevar-
nosti, je kakor strela iz jasnega neba udar-
il med nje v nedeljo kruti brzovoz z ne-
izprošno vsebino: »Ata umrl. Danes po-
greb.« Za pokojnikom zalujajo trije sino-
vi (eden učitelj v Ptuj na meščanski šoli,
dva v južni Srbiji), dve omoženi hčerki
(soproga g. Cepca, I. blagajnik pri vele-
posestvih grofa Jos. Herbersteina, in so-
proga g. Solarija, poročnica v Šabcu), so-
proga umrlega, mnogi vnuki in vnučice ter
ostali sorodniki in mnogi prijatelji. Pokoj-
niku zemljica lahka, preostalam pa naše
iskreno sožalje!

Iz Vojnika

— **Gostovanje članov mariborskega**
gledališča. V nedeljo, 14. t. m. ob 4. popo-
ldne bodo uprizarili člani mariborskega
gledališča v Vojniku pri Celju vlezabavno in
duhovito Fulldovo štiridejansko komedijo
»Ognjenik«. Opozorjamo na to zanimivo
gostovanje tudi okoličane, ki jim ne bo
žal za lep užitek o priliki tega gostovanja.
Isto igro uprizore mariborski igralci v ne-
deljo, 24. t. m. v Račjem pri Mariboru.

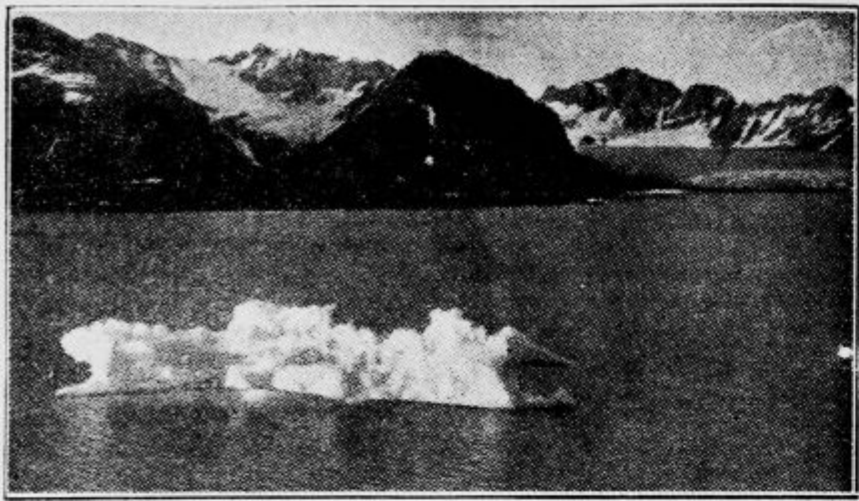
Iz šoštanj

— **Osebne vesti.** Odšla sta te dni iz
naše srede kar dva odlična sokolska de-
lavca. Miško Volk in Konrad Grilec. Prvi
je odšel h banjalški sokolski župi kot te-
lovadni učitelj, drugi pa v Celje. Od od

Vida dr. Novakova:

Vožnja v arktični svet

Utrinki s potovanja. — Glej včerajšnje »Jutro« na 4. strani.

Islandija je imela svoj največji razvoj v zgodnjem srednjem veku. L. 1262, ko se je podvrgla Norveški, prične njeno propadanje. Danes pa je zopet neodvisna, zgolj personalna unija kralja, jo še veže z Dansko. Velik je njen napredek v vsakom pogledu. Deželica zanima tudi nas radi problema malih narodov. Samotna je, le deloma, a pičlo rodovitna, ribolov je v glavnem vir njenih dohodkov. Sicer je polna vulkanov in vročih vrelcev. Narava je otožna, polna neizrekljivega hrepenenja. Tihi, kakor njihova priroda so tudi njeni ljudje. Ostro brije vedno veter in hripavo kričanje ptic se razlega po planjavah. Mimo z lavo pokritega ozemlja se peljemo po dokaj slabi cesti v historičen Thingvellir, najbolj romantično ležeči del Islandije. Tu so se stari Islandci pred 1000 leti prvič sestali in javno razpravljali o življenjskih vprašanjih svojega rodu. Almannagja-soteska, veliki vodopad, globoki fjordi, vse to prepojeno z legendami in pesnimi davnih dni in je zapustilo v nas najgloblji vtis.

Reykjavik, glavno mesto Islandije, je moderno urejeno, z velikimi trgovinami in dokajšnjim prometom. Lepe travolase žene visokih in vitkih postav ter kraljevskih gest, se kretajo po ulicah. Ponosen je ta narod na svojo preteklost. V sleherni kretanju in redki besedi najpriprostejšega človeka se izraža. Navzleč poznejši 100letni odvisnosti od drugih narodov, so ostali isti ponosni, kmetsko-aristokratski rod preteklosti.

Iz malega ribiškega mesteca je postal Reykjavik v nedolgem času lepo mesto v državi, ki skoraj ne pozna dolgov, analfabetov, proletarijata in kriminalistike. Srečna in oboževanja vredna država! V krasno ležečem muzeju smo pred odhodom občudovali mojstrska dela kiparja Einarja Jonsona, katerega lahko proslavljamo kot svojega Rodina.

Plavajoče ledene plošče

Tri dni in štiri noči smo se nato vozili po severnem Atlantskem oceanu, mimo Islandskih fjordov in pečin proti Spitzbergu. Bolj ko se bližamo ledenemu severu, tem prozornije postaja ozračje. Že drugi dan popoldne se nam je obetel pogled na otok Jan-Mayen, ki se le redkokdaj prikaže v vsej svoji krasoti. Zalivski in polarni tok se tu srečavata, iz njih nastanejo sopare in megle, ki zakrivajo oblike tega najtežjega ledenika. Le za kratek čas nam ga je pokazala skopa, severna narava, kakor foto morgano. Sonce ga je obsijalo, drugo sonce nego pri nas. Azurno plavo so se lesketali ledeniki. Merili smo višino otoka z očmi ali že ga je zagrnili megleni zastor. Jana-Mayena ni bila več. Čar arktike nas je pričel polagoma objemati. V tem razpoloženju smo se bližali Spitzbergu. Zadnjo noč smo ugledali prve vrhove in ledenike v polnočnem solncu. Ostre linije so v tej hrči postajale mehkeje, vse pa je bilo zavito v plavi medli svit, tako nov, tako daljen in tuj za nas. Čarobne noči arktičnih krajev so nepopisne in nepozabne.

Spitzberg! Stari Wikingi so ta otok že v dvajsetem stoletju poznali in imenovali Svalbard. Slike so spremenile, ki so se tu odigravale v davnih dobi. Nekdaj suho zemljo s subtropskim podnebjem je poplavlilo in poželo morje: ostali so vidni samo par sto metrov visoki vrhovi, spomeniki tragedije, ki si jo je vprizorila narava sama. Ob zapadni obali previdno kreče parnik. Tik ob obrobju sledi vrh za vrhom, sodaj polt je deloma s snegom in ledom pokrit, vmes pa segajo globoko v notranjost zemlje ledeniki, ki jih ob nabrežju razjeda morje, dokler se ne utrga ogromen kos, ki s hru-

pom in truščem zgrmi v morje. Ledene mase pa se vedno znova pomikajo ob obrobju tako, da ima morje vedno opraviti z nezmanjšanim sosedom.

Drugo jutro smo pristali ob krasnem vremenu v Makdalenenbey, v najlepšem fjordu Svalbarda. Duh Wikingov je privedel v to deželo pogumne moše, pa tudi pustolovci pohlepi blaga, bogastva, so prišli semkaj iz vseh krajev sveta. Bogate novice jim je do našal lov na kite, dokler jih niso zaradi nezmišelnega ravnanja skoraj iztrebili. Dosti je teh tujih priseljencev, ki jih je konečno uničila kruta zima in lakota, morda so se tudi poklali sami med seboj. Ne daleč od brega so vidni odprti grobovi, suhe, neiztrohnele kosti so danes zadnji njih vidni spomenik. Med temi grobovi, ob samotnem bregu leži globoka otožnost. Pozabljena so imena vseh onih, ki tu počivajo. Pusti jih v miru, v njihovem večnem snu! Neokusna se mi je zdela roka, ki je segla po kosu lobanje in jo shranila.

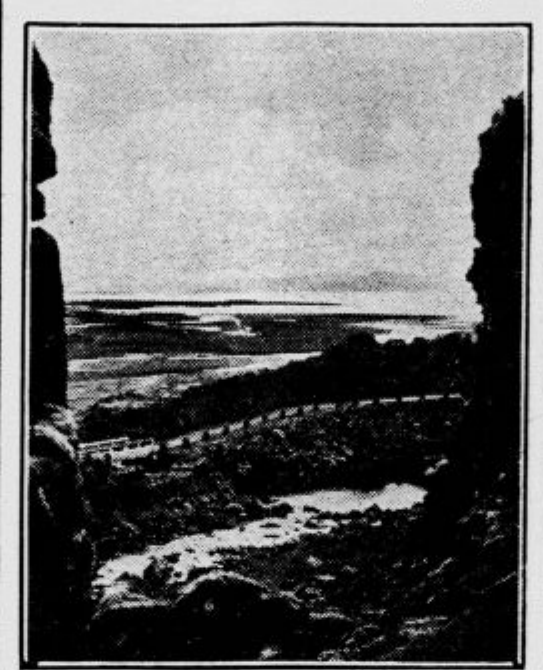
Ko se vzpneš tik do prvega ledenika in gledaš v daljavo, se ti dozdeva, da se polagoma vsa zemlja pokriva s to neskončno ledeno odojo in da je tam daleč nekje pričetek večnosti. Nežne cvetke pestrih barv pokrivajo redka, mahova tla okoli grobov. Plaho se stiskajo k materi zemlji in odpirajo svoje žejne kelihe polarnemu solncu. V medli solnčni luči so barve svojevrstno bujne in razkošne. Zdi se, da se hoče zemlja v le kratkem poletnem času naglo izživeti, preden zatone sonce za dolgo dobo. Svojevrsne ptice oživljajo to samoto, nemirno frtajoč po zraku in se komaj vidno dotikajo površine morja ter se potapljajo. Pogled na morje pa oživlja spomin na Andersenove pravljice iz otroških let.

Tiho in lahno plujejo po morju fantastične oblike ledu modro-sinje barve; čudodelni kipar pa je tu z mojstrsko roko mode-

liral divne prikazni, med njimi male kristalne palače; sanjavo gledaš v daljavo, da li ne pride kmalu tainstvena kraljica ledu z malim Kayom.

Ker je bilo vreme ugodno je parnik zapustil Makdalenenbey in s pospešeno brzi- no plul ob celi zapadni obali, da dosežemo visoko nad Spitzbergi pričujočo mejo polarnega ledovja. Potrebovali pa smo nadpričakovano dolgo časa, da dosežemo ta cilj, ker se je letos v poletnem času ledena cona pomaknila višje. Bili smo že nad 81 stopinj sev. širine, ko opazimo naenkrat neskončno belo ploskev. Ob pričetku se vidijo v ploskvi temne lise, ki značijo ledu prsto vodo — pot — v daljavi pa so se videli ledeni kosi strnjeni in neskončna bela planjava. Bila je že pozna nočna ura, sonce pa je sijalo nemoteno dalje — polnočno sonce. Bledo je to sonce in le malo toplote izžareva. Njegov svit je čaroben, tainstven. Toplomer je kazal 1 do 2 stopinj pod ničlo. Tesneje smo se zavili v svoje plašče.

Pluli smo nazaj proti Spitzbergu in dospeli proti jutru v Krizarski zaliv. Slika ista, kakor v Makdalenenbey. Vrhovi, ledeniki, vrhovi, ledeniki. Ko šetamo po zalvi ob morju, pogleda zvedavo iz vode tujen; žival kar ne more razumeti, kaj pomenijo te čudne prikazni, človeške postave; prestraši se jih in se zopet potopi. V daljavi kakih 20 m pa se zopet dvigne iz vode in sicer skoro s polovico svojega trupla; ponovno pregleda tuje mu pojave, zopet se splasi in jadno odbrzi v svoje varne morske globine in daljave. Čakali smo samo še na pojav belega medveda. Presneti pa smo, da se nahaja ta gospoda v tem ča-

Islandska pokrajina

ga spomenika pa frtajoč divje moreste ptice in se bosno zaletavajo v naše glave. Nekje padajo odlomljene mase ledu v morje. Odmev pretrese človeka.

Vračamo se žameje proti Severnemu rta. Težke dneвне utise je trebalo zvečer ublažiti. Velik kosmatni pes; luči v dvoranai naenkrat ugasmajo, zavese se odgrnejo in le ob svitu polnočnega solca traja zabava dalje.

S smehom na ustnih smo zapustili deželo neskončne samote in bele smrti. Za Severnim rtom je naslednji dan zavila gosta megla vse v neprodno temočno. Turobno je opozarjala dolge ure sirena na morda bližajoči se drugi parnik. Nepremično je stal kapitan na svojem mestu; tiho je bilo na krovu. Arktični sen je bil končan. Hrepenenje po preživljeni pretresljivi tihli lepoti se ti nehote vseli v dušo. Hvala Bogu so se po preteku enega slabega dne dvignile megle z morja. Prišel je zadnji del vožnje, v že dosti znano deželo Norveško, ob Lofotskem otočju, mimo bajnih fjordov in mogočnih vodopadov, deželo, ki jo imenujejo norveški pesnik najmočnejši spev petin in morja.

Spomenik Srečku Puncerju

Dne 6. septembra bo zaključena zbirka prispevkov za postavitev nagrobnega spomenika junaku in mučeniku Srečku Puncerju. Spomenik bo odkrit 12. oktobra v Braslovčah ob priliki manifestacij Celjske sokolske župe ob desetletnici koroškega plebiscita. Ne bo odveč, ako v javnosti osvežimo spomin na pokojnika v dneh, ko se oddolžujemo njegovi veliki žrtvi.

Srečko Puncer je absolvirajl gimnazijo v Celju, kjer je bil v dobi mladega jugoslovenskega dijaškega pokreta idejni vodja in organizator dijaštva. Opremljen s pečatom politične nezanesljivosti je odšel l. 1916. k vojakom in je odvijal tu težke dni. Iz internacije v Lipnici pri Gradcu je bil izpuščen 31. oktobra 1918 in se je takoj vrnil v celjski pešpoh, ki je tedaj na poziv generala Maistra pošiljal močne oddelke na severno mejo. Sledil je Malgajevi četi v Velikovec, kjer je urejeval teden »Jugoslovanski Korotan«, ki ga je izdajal njegov prijatelj poročnik Malgaj. Vršil je široko nacionalno propagando med koroškim ljudstvom na taborih in v podrobnem delu. Ob nezadostno pripravljeni ofenzivi naših čet 29. aprila 1919 je zapustil uredniško pisarno in poln plemenitega idealizma sodeloval pri izpadu iz Velikovec in pri zasedbi Vovber, a je bil pri nemškem protinapadu ustrelen v prsa in zaboden z bajonetom skozi usta. Naše čete so dva tedna pozneje zopet osvojile slovensko Koroško z njegovim grohom. Tu so mu to-

variši vojniki postavili preprost lesen križ z leseno tablico in latinskimi napisom: »Sladka in častna je smrt za domovino«. V septembru 1919 je bilo njegovo truplo izkopano in prepeljano v domače Braslovče. Njegov grob označuje še danes v 12. letu po njegovi smrti isti že prepereli leseni križ.

Naj bi novi spomenik na grobu velikega idealista, požrtvovalnega nacionalnega borca in delavca, nadvse nadarjenega človeka mogel biti vsaj skromna oddolžitev pokojnikovi žrtvi mladega, dragocenega življenja za velike cilje naše narodne skupnosti in bodočnosti! Zato ponovno prosimo vso našo javnost, naj sodeluje pri akciji za postavitev dostojnega spomenika junaku.

Srečko Puncer se je kot gimnazijalec mnogo in uspešno udeleževal tudi kot pesnik, pisatelj, literarni kritik in esajist. Objavljamo danes nekaj iz njegove literarne zapuščine.

† Srečko Puncer:

Pomladna pesem

Škrjančki so šli na pot visoko pod sinje nebo, kjer solnčni grad stoji in v njem devojka spi smehljaje se ji lice v snu sladko. In trkali so škrjančki na duri, na duri solnčnega gradu, prišla je odpirat devojka mlada v jutranji visoki uri, prekrasna in svetla in mlada. Zdaj odprti je solnčni grad tebi in meni, brat, škrjančki žgole v slavo devojki, in jaz bi jo ljubil rad, dokler sem še živ in mlad.

† Srečko Puncer:

V samoti (1915)

Nebo rosi na tiho plan. Čez polja, čez gozdove in skalnate vrhove visi v megli zaviti dan. Zaspalo plovejo vode. In mrzli njih valovi soglašajo z glasovi zvono, ki v dalji smrti zvone. Še meni, bron, zaklenkaj smrt in sanje mi uteši, okov me vseh odreši, da pot v nov svet mi bo odprt. Zapojte mi, zvonovi, smrt, veselo smrt, ne žalno. V deželo tujo, daljno hlepi moj duh, ujet, zaprt.

Grob Srečka Puncerja

v letu 1919. ob cerkvenem zidu na pokopališču v Vovber. Isti križ in ista tabla stojita še danes ob njegovem grobu na pokopališču v Braslovčah.

† Srečko Puncer:

Naša dolina

Odlomek, napisan spomladi 1914.) Lepa si, Savinjska dolina, biser med biseri domovine, lepa, četudi te svet ne pozna in lepa prav zato in neomadeževana, bogato blagoslovljena.

Tudi tisti večer si bila lepa. Mesečina je bila razlita v tvojih poljih, tajno je šumela srebrna reka in ob njej so si breze in topoli pripovedovali šepetaje povest o mladim življenju, ki je izteklo v tujini in se ne vrne več. To je usoda tvojih sinov, domovina, tistih sinov, ki zdravi in delavni gredo in utonejo v tujini.

Tenme in mrke so stale hmeljeve v ravnih vrstah in so si šepetale dneвне novice. Ko pa smo stopali mimo mi, je zašumelo med njimi kakor v pozdrav nam, sinovom te zemlje, ki od nje ne morejo, ker so pregloboki v svojih koreninah.

Počasi smo hodili, z roko v roki, moč v nas, da ne vzdramimo tišine. Naš duh je bila omamila nočna lepota. In smo premišljevali: »Kako, da nam ti, naša dolina, še nisi rodila mogočnega klicarja resnice, svobode, lepote, ljubezni in bratoljubja, glasnika, ki bi oznanjal krasoto in bogastvo tvoje, plodna dolina? Vsak kosček naše slovenske zemljice ima svojega glasnika in slikarja, ki je pil njegovo lepoto in od nje dal piti še drugim. Tako ima Vrba svojega Prešerna, Bela Krajina Zupančiča, Dolenjska Jurčiča, Vrhnika Cankarja, Slovenske gorice Kraigherja. Samo ti, Savinjska dolina, nimaš glasnika, ki bi tvojo lepoto dal sijati svetu, da jo občuduje in spozna in ceni.

Vso pot nas je mučila ta bridka zavest in se ji nisimo mogli otresti.

Dospeli smo do Poljč. Tu žubori ozek potok skozi malo, belo vas. Visoki topoli stoje ob njem in nas molče pozdravljajo. Pod neprodimi listnati obok plodnih jablan in zelenih orehrov smo stopili. In že smo pred širokim, belim kmetskimi dvorcem in hipoma upremo oči v visoko in vitko postavbo prijatelja Filipa, kakor da ga hočemo vprašati: »Čemu smo prišli sem, kdo nas je vabil? Ti veš, ti odgovarjaj!«

On pa je molčal, le oči so se mu čudno zasvetile. Zamahnil nam je z roko — koščena in krčevita je bila ta roka — in nas je vodil na kozolec v seno. Opojni voni mladega, svežega sena nam je napolnil pljuča in so zadihala krepko in prosto. Vil je v nas čudno in mehko razpoloženje, ki budi v človeku vse težnje za lepim in dobrim, mu odpira razgled v nadčutne svetove in ga polni z ljubeznijo do vsega, vsega.

Zakopali smo se v seno, a zaspali nismo mogli. Nekaj tajnega in svetlega je bilo v naših srcih in mislih.

Morda so minile že ure. In potem smo se dogovorili. Takole.

Kot najmlajši izmed nas »štirih iz naše doline« pojdem in nabijem lepake po mestnih in trških in vaških oglih, z bobnom in trobento opozorim občinstvo na slavnostno narodno igro v petih dejanjih, ki bo razodevala življenje in vso prepišto lepoto naše doline in se bo vršila v kratkem.

Ves srečen ob tej častni nalogi in blaženo razpoložen še dolgo nisem mogel zatistiti oči. Šele ko so prvi petelin zapeli po vasi, me je premagal spanec. A še v spanju sem sanjari, kako bomo mi štirje iz naše doline povzdignili slavo in čast svoje rodne grude, lepe in ljubljen.

Stari celjski študenti

Ob 10 letnici mature letnika 1920. na celjski gimnaziji se danes sestanejo v Celju vsi preostali celjski študenti, ki so maturirali v vojnih letih.

Pelin je grenka roža. Toda zdrava. In se ne da zatreti. Taki so spomini na nekdanja študentovska leta v Celju. Spomini na dobo od prve jeseni tamle nekoč pred vojno do zadnjih tednov, ko smo bili že odrasli za požrtij laških kanonov.

Tista skromna naša nižja gimnazija za kasarno zibuntohgerjev je jesen za jesen sprejemala mlade pobce iz vseh štajerskih krajev. Okroglo po osemdeset na leto. Malo je bilo gospodskih, kmečkih robavsi od Florarje do Prlekije smo se zgneli v nerodne lesene klopi. In Savinčani, seveda, so bili glavna garda. Skoro vsako leto se je prvi razred cepil v dve paralelki. Potem pa se je od semestra do semestra pričelo temeljito reševanje. Da jih je od 80 prijadralo do četrtega razreda komaj po 25 in jih je še nekaj manj lahko presedlalo v višjo, nemško gimnazijo za farno cerkvijo sv. Danijela.

O tista celjska jesen, ko smo prvič prišli v mesto! V Celje študirat! Matere so nam nabite lesene kofre spravile v kvartirje in nas solzne pokrižale v slovo: Sin, priden bodi, — saj veš, da smo revni! — O revni! Že drugi dan smo pobirali jabolka ob Ljubljanski cesti in se muzali okrog zorečih vinogradov pod hribom čestitega svetega Miklavža. In žogobranje in pretepanje z barabami na Glaziji se nas je bolj prijemalo kakor akvila est bestia in novi kuheltajč. Skrb je bilo dosti, pa smo rekli, da je špajsko in fajn. Dokler me ni nekoč pomeril pokojni profesor Klešnik: »Ti bom tako prisilil, da boš pisano gledal!« — Bradati profesor Jošt, velik in silen, pa je zaropotal s katedrom in srdito pretresel najmanjše v prvih klopih: »Te žabe bom vse pometal!«

Pol je bilo šale pol resnice. Kakor tudi tisto, da so nas že v prvem razredu vikali. Smešno! Ampak v drugem razredu je bilo k temu zopet pol strašne resnice: ob prvem semestru jih je cepnila ravno polovica. Razjokal se je razrednik, ko nam je delil spričevalo in nas nagovoril latinski: »Amici, non desperate sed laborate!« Debela njegova solza je kanila na kateder. Žal ni mogla odtehtati solnine, ki je bila za tiste čase huda, zelo huda. »Sem vedel, da slabe posledice so — petnajst da forintov po vodi bo šlo...« To štrofo in dolgo epopejo starega četrtošolske Podgorška o Stanovškovi usodi (ki »po mestu je hodil, cigaro kadil — profesorja srečal, jo hitro je skrli«) smo znali na pamet.

V tretji smo pričeli z grščino, ki smo se je učili iz nemških gramatik. A nemščino so nam najbolj vztrajno vtepile gospodinje. Zato smo se v šoli odrezavali kakor tega nobena knjiga ne pove. Was ist der Truthahn? Der Truthahn? Bal er zornig ist, mocht er eine Kutsche... V razredu je včasih šumelo kakor bi orali. A profesorji so včasih imeli v pavzah burne konference. Vselej in vse je rešil sluga Kmecl: potegnil Kmecl je za zvonec, prepiru je napravil konec...

Da, v tretji smo začeli tudi pesni kovati. In v veselje profesorju Kožuhu, ki je za nas očetovsko skrbel v dijaški kuhinji, da nam opoldne ni bilo treba kakor gladnim kloštrskim mucom in berčem potikati se okrog sv. Jožefa ali po kapucinski terasi, smo se na pamet učili Krst pri aSvici, Oljko. Sonetni venec in še kaj takega, bolj dolgega... Odšli smo prve nogometne tekme z nemško nižjo gimnazijo in začeli zahajati na tajne konventikle. V skriti

Islandski motiv

sobi Zvezne tiskarne nam je velikodušni Miha Steblar (sedanji šef zadrugne oddelka v PAB v Beogradu g. Miloš Stibler) omogočil knjižnico in vse, vse. Nekoč je prišel predavati pokojni, skrivnostni Endlicher. Maskiran, z brado, in je govoril — balkanska vojna — o skorajšnji jugoslovnski revoluciji. To je bil evangelij, to je bil preporod. Kaj vse drugo, korajža velja! Beležim, da so se odslej ponavljali spopadi na Glaziji večer za večerom. In da nam je bil v največji smeh debeli Ochs, ki je pri nedeljskih nogometnih tekmah sopihal med publiko kakor iz uma: Tempo... tempo! In da smo strahovite norce brili iz celjskih nemškutarskih domišljavih tepcev, pričeni pri komijih vse gori do srčnega magistratnega direktorja Ambroschitz. Po vseh prepovedih smo postali najvestejši obiskovalci diletskih predstav in vseh prireditelj v Narodnem domu. Začeli smo skrivati zahajati v Gaberje k Sokolu. V neizmerno čast nam je bilo, da premore Celje par literatov — pa smo pričeli še sami urejati »Savinjo«. Srečko Puncer je stopil v ospredje. Bil je že v četrti soli cel mož in je zvezal elitno četo nižjegimnazijev s slovenskimi višjegimnazijci na nemški gimnaziji. Tedaj, ko se je pričelo najlepše življenje, ko nam je bil takratni stotnik Rudolf Maister napisal v »Savinji« prekrasno vodilo »V svet!« — tedaj je počilo na Balkanu in je šel ogenj čez ves svet. Šinil požar.

Vse, kar se je dogajalo na višji nemški gimnaziji, je bila mizerija. Neumno trapanje z nemščino, šimeljni in profesorji. Takle revček kakor suplent Jedlička nam je prav tenko razkladal etwas vom Nibelungenlied, pater patriae cesarskoobrati Eichler nam je pri zgodovini kot gemajnderat razlagal skrivnosti občinskih sej in o profesorju Ganglu so se po vsaki grški uri širile nove anekdote. Nekoč je siraokum padel svinčnik iz roke in se je kanibal-sko začela pred odrom drenjati vsa sexta, naposled pa je Gangl moral svinčnik pobrati sam. O Franz Gangl, najboljši slepariji profesor! Nemščino in svoje sablaste noge je zvijal takole: »Wollen Sie nicht die Gefälligkeit, die man Ihnen entgegen zu bringen bereit ist, zu verscherzen versuchen, etwa.«

Stari, dobro rejeni profesor Duffek je zadnje leto pred upokojitvijo vsako jutro in Reih und Glied dovajal v šolo svoje Pappenheimerje, gojence Studentenheima, privablence iz vseh mogočih avstrijskih dežel, ki so drugod falirali in v Celju visoko dvigali prapor »nemške« gimnazije. Profesorja Irauschek je strahovito bolelo češko pokolenje in se je dal prekrstiti za Heblerja. — mi pa smo takrat že marsikaj vohali o prehajanju čeških polkov na rusko stran in se je zaupno in veselo šušljalo, da so Bine in Stane in še kdo že v jugoslovnski legiji... Včasih smo se (lačni) smejali še pri matematiki in logaritmiranju. »Lochens net!« — je z očmi krizaril po razredu profesor Hambrusch, koroški Nemec, ki je naposled moral sam na fronto. In je padel. Za njim smo dobili dunajskega žida Kastnerja. Nesrečen človek. »Null« smo mu rekli. Pred šolskimi nalogami smo mu — ko je zvečer sedel v kavarni — vselej ukradli na stanovanju prepis matematičnih temov, se učili vso noč in naslednji dan pisali naloge tako dobro, da nam ni mogel do živga. Nekoč — v septimi — smo celo stavkali. Za eno samo uro. Potlej nas je zasliševal direktor Proft. Vsakega posamič: Zakaj? Zato, ker drugi. Tako! Če eden skoči v vodo, vi za njim! Da, da ga rešim... Nepozabno, kako me je pogledal direktor Proft. In čudo: odtlej me je imel rad. V sedmi in osmi je poučeval fiziko, astronomijo in take čarolije — pa vendar nisem cepnil... Direktor Proft živi zdaj s skromno pokojnino v Celju. Oni dan sem ga videl: sključen, sivolas. Ampak povejmo po resnici: bil je strog, služben, toda pravičen. Kakor trdnotni oče v neki Heblvi drami: »Tega sveta ne razumem več...«

Dva svetla, idealna lika v spominih na celjske čase: profesorja Suhač in Kardinar. Prvemu se bomo poklonili na grobu in se mu s prošnjo odpuščanja zahvalili za slovenske ure, pri katerih smo mu včasih nagajali, ko nas je ščital in ljubil, drugemu bomo prijateljsko zvesto stisnili roko in sajeleli še mnogo, mnogo zdravih let. Saj ni bil samo naš učitelj vere (kakor tudi njegov tovariš prof. Cestnik ni prekrizaval rok, ko nekoč zaradi čitanja predvojnega »Jutra« in »Dneva« nismo dobili odvzele). Ko bomo nazdravili njima in blagemu Lileku, Kožuho, Bračku, Mravlju in morda še drugim nekdanjim vzgojiteljem, nas bo prevzemala globoka zahvala. A tega ne bomo izrazili v cifratih frazah. Ker celjski študent ostane kakor kmečki robač: poslavljali smo se med vojno od očetov in mater in sestra, pa smo vriskali kakor nori. Na duše so nam legle sence pokojnih tovarišev in danes nosimo v srcih holest po smrti Vasleta, Kislingerja, Arka Videmška, Ance Mayerja, Frana Malgaja, Srečka Puncerja, Tončka Sivke, Francija Praznika in še mnogih, mnogih — pa le kaj bi jim dali, kakšno jim pošto poslali v Elizej?

Naši spomini — fantje — so kakor belin. Roža grenka. Zdrava. In se ne da zatreti. Ampak — fantje — nageljni še niso odcveteli.

—dr.—

Ali si že član Vodnikove družbe?

Lord Robert Cecil:

Evropa je eno

Velika Britanija in Briandov evropski načrt

Lord Robert Cecil, sloviti angleški državnik in publicist, dolgoletni zastopnik Anglije pri Društvu narodov, razlaga v naslednjem članku angleško stališče k Briandove mu predlogu evropske federacije. (Glej tudi članek na 2. strani.)

Briand ima prav. Evropski narodi tvorijo nekako skupnost. Preko tega dejstva ne moremo iti, čeprav posvečajo evropske sile vedno večje zanimanje svojim dominacijam in prekomorskim kolonijam, čeprav so po celem svetu razpredene niti evropske trgovine in čeprav obstoje med posameznimi narodi na evropski celini tradicionalna nasprotstva ali celo sovražstva. Enotnost Evrope še vedno obstoja, kljub temu, da je malo zasenčena od dima svetovne vojne in težen mladega nacionalizma.

Od onega dne, ko je »sveto rimsko cesarstvo« prenehalo biti politična realnost, pa do evropskega sporazuma, ki ga je lord Salisbury branil 1. 1897, »kot embrio onega evropskega ustroja, ki lahko reši civilizacijo pred grozotami vojne,« je vsa zgodovina polna načrtov o evropski federaciji. Notranji spori Evrope niso niti realnejši niti resnejši od običajnih družinskih sporov. Obžalovati jih je treba tem bolj, ker so popolnoma nenaravni. Sam Napoleon je enkrat izjavil, da je vsaka evropska vojna državljanska vojna.

Na prvi pogled izgleda, kakor da bi svetovna vojna pokopala to osnovo, dasi nezapisano resnico, in danes najdemo v domovini g. Brianda in drugod polno javnih delavcev, ki govorijo in delajo, kakor da bi bilo res tako. Ti ljudje gotovo nimajo prav, ker skupnost Evrope bazira na globokih osnovnih zakonih skupne rase in kulture, katerih ne more uničiti samo ena katastrofa, pa naj bo še tako velika. Sprave in sporazumi, ki tvorijo svetle točke na temnem nebu povojnega časa, duševni keroizem, ki je na novo zgradil toliko porušenihi mostov, napehi Društva narodov, ki se nam zdijo prav neverjetni, ako se spomnimo na mržnjo med narodi pred kratkimi 11 leti, vse to so dokazi, da je moja sodba pravilna. Strinjam se z Briandom, da današnji Evropi še vedno manjka »čut vzajemnosti«. Zelo važno je, da se ta čut razvije, ker bo podprl in okreplil novo institucijo, ki deluje na ureditvi svetovnega mira. Za enkrat brez dvoma v Društvu narodov, ki obsega vse dele sveta, še ni onega pravega čuta vzajemnosti, ki je potreben za dobro in blagodejno delovanje te visoke institucije.

Evropske torej danes ni več samo geografski izraz, temveč pojem, ki izraža tudi neko enotno mišljenje. To morajo kot osnovno premiso sprejeti vsi oni, ki hočejo prav razumeti Briandov načrt za federalni ustroj Evrope.

Drugo dejstvo je, da je novi načrt predložil državnik, ki se je že v mnogih prilikah izkazal kot prepričan in goreč zastopnik mira. Političnemu načrtu, pri katerem avtorjev značaj in njegovi nameni zaslužijo vse naše spoštovanje, pač lahko odpuščamo različne pomanjkljivosti v podrobnostih. Briand ima velike zasluge za svet in Evropo. Pokazal je pogum, široko gradnost in vztrajnost pri zasledovanju svojih ciljev. Pomagal je dovesti Nemčijo v Svet Društva narodov kot stalno in Francijo enakopravno članico, pri tem pa še vedno ohranil zaupanje ogromne večine svojih rojakov. Sodeloval je pri izdelavi novega političnega sistema, po katerem se naj vsa nasprotja med nekdanjimi sovražniki uredijo na miren način. Pripomogel je k ureditvi finančnih posledic vojne in rešil francosko-nemške odnose zastrupljene atmosfere, ki je obstojala, dokler so francoske čete stale v Porelju.

Enakih zaslug ne odrekam tudi po kojnemu Stresemanu, katerega naloga ni bila niti manjša, niti lažja, posebno ako upoštevamo naravno mržnjo, ki so jo njegovi rojaki morali čutiti ob ponizanih versajске pogodbe. Tudi zaslug britanskih državnikov ne smemo pozabiti. Vendar pa ugotovimo samo objektivno resnico, ako približamo, da je Briand pošteno in v zvezi s sodelovanjem pri vsaki akciji Društva narodov za preprečitev novih vojn. Proftvojni pakt, ki je nastal po njegovi inicijativi in je eden najmanjših njegovih uspehov za stvar mira. Ze iz teh vzrokov bi bilo torej krivično in nepravilno, ako se ne bi resno vzel v pretes predlogi, ki jih je stavil tako dober Evropejec.

Dalje je moje mnenje, da je prišla intervencija Brianda ob izredno ugodnem času. Danes ne more noben kvalificiran opazovalec zanikati, da preživlja Društvo narodov težke čase in da je razvoj mirovnega pokreta popustil. Ta pojav opazam tudi v svoji lastni domovini, kjer se naš stari imperijalizem pod geslom, da lahko sami krijemo svoje potrebe, bori proti politiki britanskega sodelovanja pri organizaciji mira v Evropi in na svetu. Sem spadata tudi razburjenje in bojazen, ki sta pred kratkim kalila francosko-italijanske odnose. Vidim dalje, kako se države, ki jih tlačijo finančne težave, branijo žrtvovati svojo namero, doseči blagostanje potom visoke carinske zaščite, ter se ne menijo za sredstva, ki jih je predlagala svetovna gospodarska konferenca leta 1927, čeprav nu-

dijo za splošno blagostanje boljše izglede, sicer morda še ne za jutri, vendar za bližnjo bodočnost. Slednje in predvsem pa vidim ta pojav v tem, kako se vse države skušajo umakniti obvezam razorožitvenega načrta, ki bi obsegal ves svet. Lahko smo popolnoma prepričani, da brez splošne razorožitve ni mogoča nikakršna tesnejša zveza med državami Evrope. Tem negativnim momentom bi lahko še pridali, da se v zadnjem času ni pokazala nobena nujna prilika, kjer bi se morale uveljaviti one funkcije Društva narodov, ki jim je naloga, ohraniti svetovni mir.

Mislím, da je ta mrtvi in malodušni čas v mirovnem pokretu moral priti. Vedno bolj se oddaljujemo od svetovne vojne in spomin na njo se počasi preživlja. Novi politični problemi so v mislih resnih ljudi Evrope in Amerike zavzeli prvo mesto, dočim je imel doslej skozi leta prvenstvo samo načrt, kako ustvariti mednarodno ustanovo, ki bi ohranila svet pred novo vojno. Toda ali je res edini vzrok, da je ta načrt stopil v ozadje, v tem, da se ga je svet že naveličal in nanj pozabil? Briand je pokazal drugi vzrok, da namreč notranji razdori v Evropi zelo zavlačujejo organizacijo mira in napredek mednarodnega sodelovanja na vsem svetu. Kjer bi Evropa morala dati dober vzgled, je baš ona kamen spodbite. Evropa, ki bi lahko bila in bi morala biti združena, je razdeljena. Še vedno predstavlja ono nevarno točko, kjer vsak dan lahko izbruhne nova vojna.

»Borimo se za skupno evropsko politiko!« Tako je vzkliknil Briand in v njegovih besedah je mnogo resnice. Vendar je več kot dvomljivo, ali je čas že zrel za tako ureditev Evrope kakor jo predstavljajo Zedinjene države Amerike in Avstralije. Ako dobro razumem Brianda, tudi on za enkrat predlaga samo delno uresnitje tega ideala. Plemenske, verske, jezikovne in politične razlike so v Evropi tako velike, da tega kontinenta ni mogoče kar čez noč preobraziti v politično enoto. Zle dedščine se ni mogoče znebiti v nekaj dneh. V tem pa niso edine težave. Enota in blagostanje Evrope za enkrat še nista sama sebi namen. »Evropa cotna mundum« bi bila ravnotako velika nevarnost za svetovni mir kakor so nasprotja med posameznimi evropskimi narodi. S tem, da bi se postavila namesto nasprotstev držav, nasprotstva med kontinenti, se ne bi dosegle nikake ugodnosti za mir, temveč docela nasprotno.

Taka antiteza med Evropo in ostalim svetom bi bila že dovolj nevarna, tudi če bi se omejila le na gospodarsko sfero. Evropska carinska unija, obdana z običajnim carinskim zidom in bila nevarnost za ves svet. Razen tega gre današnji praksi Društva narodov, da se imenuje v razna razsodišča za zastopniki neinteresiranih držav, na pr. Kanade ali Japonske, velika prednost pri mirnem reševanju mednarodnih sporov. Nasvete teh zastopnikov so čisto izredne vrednosti za one, katerih stališče je zaradi tangiranih interesov več ali manj pristransko. Ako ne bi prekomorske države prinašale Evropi nobenih drugih koristi, izvršujejo vsaj funkcije mednarodnega sodišča. Zato se pač ne bi smeli uvajati nikaki novi ukrepi, ki bi izpodkopavali solidarnost vseh kontinentov pri delu za utrditev mira. Ako bi prenesli razprave o važnih mednarodnih odločitvah od sveta Društva narodov na kako evropsko konferenco ali izvršni odbor, bi to pomenilo uničenje Društva narodov in Evropa se ne bi mogla potem nikdar dvigniti iz današnjih razvalin. Zaradi tega sem prepričan, da se da Briandova namera, kako pomagati Društvu narodov, najlažje na ta način doseči, da se ne ustvari nov organizem, ki bi že v začetku imel svoj poseben obstoj, ampak da se stvori mehanizem, ki bi bil integralen del Društva narodov in ki bi zasledoval iste smotre kakor Društvo narodov.

Popolnoma jasno pa je, da ne bi mogla nobena britanska vlada vstopiti v evropsko zvezo, ki bi v kateremkoli oziru izgledala kot celinski blok, orientalizem ali mednarodnim skupinam. ganiziran z oščjo proti drugim kontinentom. Nevarnost se da popolnoma preprečiti le, če se novi evropski sistem vključi v Društvo narodov. Mogoče, da je britanski odgovor Briandu izgledal hladen, ker je poudarjal to točko kot bistveni pogoj; zato je potrebno, da so tudi razlogi za tak odgovor dobro in splošno znani. Ako postavite povprečnega Angleža pred izbiro, ali hoče biti član evropske federacije ali pa ostati pri sistemu angleško-ameriškega sodelovanja, se bo brez dvoma odločil za poslednje. Izbral si bo prijateljstvo z Ameriko zaradi mnogih teshnih vezi, ki spajajo angleški narod z njegovimi ameriški rojaki. Današnji Anglež lahko čita v svojem časopisu vse mogoče žalostne stvari, kako ameriški senatorji izigravajo in vlečejo britanskega leva za rep, ne bo jih niti poslušal, še manj pa veroval, ker njegovo čustvovanje do Amerike ne temelji na časopisnih poročilih. On črpa svoje poznavanje Amerike iz pripovedovanja in pismen svojih sorodnikov in prijateljev na oni strani Atlantika, ki govorijo isti jezik kakor on in delijo njegove nazore in predsodke.

Ta moment je med drugimi tudi važen razlog, zakaj mora britanska zunanja politika bazirati na prijateljstvu z Zedinjenimi državami, obenem pa predstavljati oviro v politiki Velike Britanije, da nikdar ne more sodelovati v kaki kontinentalni skupini, ki bi izgledala neprijateljsko orientirana napram Ameriki. Pravi britanski državnik ne bo svojega naroda nikdar postavil pred žalostni dilema, naj izbira med obema potoma. Dokler se ves evropski pokret giblje v okviru Društva narodov, ne more nastati nobena nevarnost, ker Društvo narodov bistveno obsega vse svet, obenem pa tudi vsako posamezno državo in delovanje v kateremkoli odboru Društva narodov se ne bi nikdar moglo smatrati kot članstvo pri kaki novi mednarodni skupini.

Dejstvo, da je Britanija sama član neke vrste federacije svobodnih narodov, Britanskega imperija, ki ga čvrsto veže čut skupnosti, a mu je mogoče še namenjeno, da se tudi gospodarsko strne v krepkejšo enoto, je nadaljnji in razumljivejši razlog, zakaj ne bi mogla moja domovina stopiti v novo, izključno evropsko organizacijo.

Da pa bi evropska federacija brez Anglije bila zelo otežkočena, če ne celo onemogočena, o tem je pač nemogoče vsak dvom. Trgovske vezi med Evropo in Anglijo so izredno močne. Razne pogodbe vežejo Evropo in Anglijo v enoto in Anglija je soodgovorna za vsako spremembo mirovne ureditve. Politično igra britanski zastopnik v svetu Društva narodov izredno

važno vlogo. Zemljepisno, zgodovinsko in kulturno je in mora Velika Britanija ostati nedeljiv del Evrope, ravno tako kakor britanskega imperija.

To sicer niso argumenti, ki bi govorili proti sistemu tesnega gospodarskega sodelovanja med evropskimi državami ter Veliko Britanijo in Irsko, ampak samo dejstva, ki jih je treba upoštevati, kadar se gradi tak sistem. Obenem pa ta dejstva podkrepljujejo moje prepričanje, da je mogoče začeti samo z osnovanjem evropske sekcije Društva narodov in novega stalnega evropskega odbora, ali kako slične institucije, ki bi bila podrejena Društvu narodov in bi bila tudi odgovorna njegovemu svetu in skupščini. Bavila bi se z vsemi evropskimi zadevami, v prvi vrsti z evropsko trgovino. Bila bi dalje neprecenljive vrednosti zato, ker bi olajšala mednarodno razorožitev na kopnem, ki je izključno evropsko vprašanje; nadzirala bi pa lahko tudi delo drugih evropskih podoborov, ki bi se pečali z regionalnimi vprašanji, n. pr. z Baltikom, z Balkanom in nasledstvenimi državami.

Kako daleč se dajo te vrste predlogi izvesti, kakšna naj bosta ustroj in oblast novega organizma, vse to so vprašanja, ki se morajo proučiti z največjo skrbnostjo, preden se stvorijo konkretni sklepi. Samo en bistveni pogoj je, na katerem je treba v vsakem primeru vztrajati: nova organizacija mora poslovati pod nadzorstvom skupščine in sveta Društva narodov in njeni odloki naj se izvršujejo le po totni tajništva Društva narodov.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Mednarodni mojstrski turnir v Liègu je končan. Ni bil prvovrsten in gotovo sem bil sivočas s polno pravico kritiziral način prirejevanja. Ker pa so vendar trije velemojstri prišli v areno in ker ostali udeleženci niso razočarali, je nazadnje tudi ta turnir uspel.

Prav za prav je boj v Liègu postal interesanten samo zato, ker je novinec Sultan - khan od vsega početka ugrabil vodstvo turnirja. Bila je podoba, da ga nihče ne more ustaviti. Niemcovič, Rubinstein in Tartakower so bili klavirno zaostali, na nasprotnike nižje vrste silni Sultan očividno niti ni mislil ali.

Pa ga je nepričakovano prevrnil Prepiorka, takoj za njim Niemcovič. Šele zadnji dan je prinesel odločitev. Tartakower, ki je Sultan - khana ravno dosegel, je zadnji dan pokazal, da še žive velemojstri. Premagal je Indijca, ki je padel na drugo mesto, sam pa je pogrebel prvo nagrado. Lep uspeh Tartakowerjev, lep uspeh pa ostane tudi druga nagrada za novince.

Dosti slabši turnir v Stubanskih Teplicah je bil končan tudi te dni. Naš Vasja Pirc je na žalost padel na drugo mesto. Njegov uspeh pa je še vedno jako lep in naše nade so ostale žive. Pirc ima brez dvoma že jakost internacionalnega mojstra.

Kakor sta tudi turnirja, ki sem ju pravkar opisal, različna, imata vendar skupen, dosti skrit pomen. Ne bi govoril obširneje o tem, da bi me ne vezal poseben interes. Gre za našega človeka, ki zasluži par besed.

Sultan - khan je presenetil šahovski svet. V manjši meri, pa vendar, je tudi Pirc vzbudil pozornost šahovske publike. Novinci so vedno interesantni. Prav posebno pa so novinci v nenavadni meri interesantni sedaj.

Če pogledamo v zgodovino šaha, najdemo čuden pojav. Veliki igralci namreč ne prihajajo posamezno, temveč vedno v gruclah. Okoli leta 1890. so se pojavili Tarasch, Lasker, Schlechter, Janowski, Teichmann, Pillsbury in Maroczy. Izolirano je stopil le Marshall v šahovsko areno.

Ta prva velika generacija velemojstrov je v najkrajšem času zavojevala šah. Stari mojstri: Cigorin, Steinitz, Gunsberg, Blackburne in Winawer so še nekaj let zastopali na internacionalnih turnirjih romantični šah druge polovice preteklega stoletja. Neumisljeno pa jim je zrasla čez glavo moderna strategija devetdesetih let.

Za prvo generacijo velemojstrov je prišla v letih 1906—1908 druga: Duras, Niemcovič, Spielmann, Rubinstein, Réti, Tartakower. Prav malo sta se zakasnila Aljehin in Capablanca. Komaj 15 let leži med obema generacijama, ki sta postavili in izgradili moderno šolo šaha.

Okoli leta 1920. bi se bila morala že pokazati tretja generacija velemojstrov. Deset let že čakamo nanjo. Toda nič se ne gane. Katastrofa svetovne vojne leži tudi na šahu. Zamorila ali pa vsaj podušila je mlade glave, ki so se odpirale šahu.

Menda smo sedaj vendar le prebrodili nesrečno dobo vojne. Podoba je, da bo narava tudi v šahu napolnila vrzeli. Novi velemojstri so mogoče že tu. Lepo bi bilo, če bi med njimi bil tudi naš Pirc.

Prav zadnji čas je že, da se pokaže pomladek. Sedanji velemojstri so že vsi blizu petdesetih let. Višek velikega igralca je dosežen med štiridesetimi in petdesetimi letom. Zvezda druge generacije velemojstrov se že nagiba k zatonu.

Zelo zanimivo je, da je sedanja falanga velikih mojstrov pod pritiskom nenormalnih razmer prevzela nenavadno težko breme. Takozvana hipermoderna šola je bila prav za prav usojena tretji generaciji, ki je ni. V čistem duhu moderne šole so polagoma vodilni mojstri prešli v hipermoderno tir. Pomladili so šah, ker šah ni mogel pravočasno pomladiti svojih mojstrov.

Ni torej izključeno, da sta turnirja v Liègu in v Stubanskih Teplicah pomembni prireditelji zato, ker odpirata tako težko pričakovani mladini vrata v postarano vrsto velemojstrov. Sultan - khan in Pirc, pa tudi Flohr in mogoče še ta ali oni mladenič so nam važni, ker pričakuemo od njih

več kot samo druge nagrade manjših turnirjev. V prehodni dobi šaha smo. Upajmo, da ne bo prešla brez našega zastopnika.

Pirc izvrstno kombinira in dobro vodi svoje partije. Teoretična njegova izobrazba je absolutno na višini. Rutine mu ne manjka. Resno voljo in potrebno mladost ima. Edino, kar še v njem ni dozorelo, je zadostni smisel za važnost končnice. Vsaj meni se zdi tako.

Vedno je tako bilo, da so mladi, nadarjeni igralci najprej kombinirali. Ogenj mladosti se v šahu vedno izživlja v kombinacijah, v napadih, v živi igri. Leta prinese potem mirno strategijo, ki je predpogoj za uspešno taktiko.

Mladi igralci navadno zanemarijajo končnice. Njim se mudi. Že v sredi partije iščejo odločitev. Na likvidacijo končnice ne gledajo radi. V veri v moč svojih kombinacij smatrajo končnico za privešek neuspešnih iger.

Pozno pride mojster do obvladanja končnic, ki imajo daleko večjo važnost in pomen, kot se navadno misli. Rubinstein, ki je že v mladih letih z očesom ženila zagledal mogočne šanse končnic, je redek pojav. Pred njim je hodil isto pot Lasker.

Prihajajoča generacija velemojstrov bo morala še vsa mlada resno gojiti končnice. Ne zato, ker kažejo izkušnje, da je to dobro in priporočljivo. Silnejši motivi ženejo razvoj v smeri končnic. Ne bo odveč, če govorimo o njih. Že zato, ker bo silno važno, če naš Pirc pravočasno stopi na pravo pot.

V zadnjih dvajsetih letih je teorija otvoritev ogromno napredovala. Cela hipermoderna šola se koncentrira z vso svojo tehniko in z vsemi svojimi raziskavanji na začetek šahovske partije. Današnes vsak boljši igralec brez muke lahko izdriži prvih 15 do 20 potez tudi v boju z največjim mojstrom. Za oba igra začetek partije knjiga.

Pravi boj se v turnirskih partijah začne šele po otvoritvi, torej v 15.—20. potezi. Pa tudi za srednji del partije so že izdelani številni strategični načrti, dostopni vsakomur. Teorija prodira globlje in globlje v partijo.

Nobenega dvoma ni, da se z razvojem šaha težišče pravega boja stalno premika proti končnici. Teorija odjeda teren iznajdljivosti. Pridnost in vztrajnost izpodrivata vidno originalnost in nadarjenost. Končnice postajajo važnejše in važnejše.

Čim uspešneje teorija otvoritev preprečuje katastrofo v prvem delu šahovske partije, čim sigurneje vsak igralec dočaka v ravnotežju sli srednji del partije, tem kasneje mora pasti odločitev v partiji. V končnici jo najdemo vedno pogosteje.

Pirc bo z lahkoto prebrodil težave tehnike končnic, če se bo lotil potrebnega teoretičnega študija. Iznajdljivost, ki je seveda tudi za končnice absolutno potrebna, ima. Smisel za važnost borbe do konca, tudi z reduciranimi sredstvi, bo dobil, ker ga mora dobiti. Vse drugo pa prišlo samo.

Pirc se bo udeležil turnirja v Frankfurtu, ki se bo v kratkem pričel. Prepričan sem, da bo tudi od tam prinesel visoko nagrado. Pot do velikih turnirjev je trnjeva. Za Pircu pa je že precej uglasjena. Upajmo, da vidim prav.

Največja senzacija

na letošnjem velesejmu je na veseličnem prostoru 12872

Elektro - Amerikan - Autodrom

Vsak vodi lahko sam svoj avto. Najlepša ljudska zabava za mlado in staro.

KRALJESTVO MODE

Otroška moda v jeseni

Velika napaka mater je, če nabavijo svoji deci veliko število oblek, kajti preden jih otrok dobro izrabí, jim je že davno odrasle. Zato je največjega pomena, da je otroška garderoba sestavljena iz maloštevilnih, a popolnoma solidnih kosov. Blago otroške obleke mora biti izredno dobro in trpežno, saj je znano, kolikokrat otrok je podvržen otroški obleki, kako često jo moramo čistiti in likati. Vsemu temu lahko kljubuje le dobra tkanina. V tem primeru bi torej bilo nesposobno odločiti se za cenena blaga, ker je s par dobrimi stvarmi otrok opremljen za celo sezono.

Blizajo se hladnejši jesenski dnevi in v ospredje zanimanja je stopil takozvani »prehodni« plašč, ki ga rabi otrok že sedaj v hladnih večerih. V jeseni se ga bo pa mogel posluževati ob vsaki priložnosti: na poti v šolo, popoldne v mestu, kakor tudi na sprehodih in izletih. V to svrhu je najbolj praktičen otroški »trenchcoat«, ki ga moremo v hladnem vremenu podložiti s podlago iz velblodje dlake, katero pritrdimo v plašču z gumbi in jo tako po potrebi lahko odstranimo ali zopet pripnemo (leva skica).

Zelo važna je predvsem sedaj tudi oprema, ki jo nosi otrok za v šolo. Tu so se izkazale kot najbolj praktične razne

pletanine. Za deklice se dobe izredno mla kavne pletene obleke z dečjim ovratnikom in nagubanim krilcem. Dečki nosijo knickerbockerice s tradicionalnim pletenim pulloverjem, ki je čeden in praktičen obenem ter fantom dobro služi tudi pri športu in na izletih. Letos so ti pulloverji izdelani v nevtralnih, mirnih barvah, da pride s tem do veljave aparten »grobic« način pletenja. Seveda nosijo dečki k temu odgovarjajoče volnene nogavice, ki se s pulloverjem popolnoma skladajo. (Leva skupina).

Kakor hitro je preskrbljena šolska oprema, moremo misliti na »praznično« obleko, ki je manj nujna in katere izdelavo lahko natančno prevdarimo, zlasti ker jo ponavadi izgotovimo doma, saj napravi materi delo za malčke največje veselje. Seveda se moramo tudi tu držati tepe enostavnosti, ker vsaka preobloženost učinkuje mučno. Za deklice so najmlajšnje razne zvončaste obleke, ki jih krasi ozek pas s pentljo, nabran ovratnik in na ramenu mala umetna cvetlica. Najelegantnejša praznična oprema za dečke je temno modra »eton-obleka«. Letos se nosijo široke hlače v zvezi z dolgo, prepasano in po sredi z gumbi zapeto bluzo. Ovratnik in manšete so iz mehkega, pralnega svilenega ripsa. (Druge skupina).

Gobelinski naslanjač

pristevamo k najprijetnejšim delom pohištva v modernem salonu, ker podaja so bi kultiviran in eleganten značaj. Seveda moramo tudi pri največji marljivosti izredno dolgo delati na takem stolu, kajti

vezenje je zaradi številnih nijans in težavnega ornamenta jako dolgotrajno in zahteva največje potrpežljivosti in vztrajnosti. Navadno se poslužujemo antikiziranih medij barv in izberemo za stranske dele bordurne motive, za sedež lep, stiliziran cvetlični ornament, na naslanjalu pa izveženo pastirsko sceno v Watteaujevem žanru. Okrogla gobelinska blazina za pod noge pravilno izpopolnjuje celotni vtis.

Odlična dama

uporablja najpopolnejša sredstva moderne kozmetike

Leciderma-preparate

ki se izdelujejo pod nadzorstvom zdravnikov in kemikov. — Ti preparati imajo v sebi »lecitine« glavne prvine kožnega tkiva, živčevja in krvnih žil. Obnavljajo kožo, nadalje odpravljajo mozole, solčne in jetrne pege ter ostale madeže kože.

LECIDERMA-KREMA
LECIDERMA - MILO
LECIDERMA-PUDER

za pravo zdravniško kozmetično na manstveno podlago oprta sredstva za negovanje obraza in pr.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah

Zdravniška svetovalnica

G. AL P. v P. Motnje, ki jih opisujete v zadnjem dopisu, imajo po vsej verjetnosti isti vzrok kot dosedanje. Zato govori čisto pravilno opazovanje, da se javijo v početku telesnega gibanja, a prenehajo med trajnim mišičnim delom. Zaradi tega Vam ni nasvetovati novih sredstev, ker učinkuje dosedanje povoljno. Če je motnja bolj podobna krvnemu navalu v glavo, tedaj bi bilo puščanje krvi na mestu. Zmerne gibanje je vsekakor priporočati. Dosedanje dijete se držite še nadalje. — G. R. N. iz K. Popis Vaših znakov je pomanjkljiv, tako da si ne moremo ustvariti prave slike. Važno je bilo vedeti, ako boli le miškulatura ali kosti v kraki. Meča je le mehki, mesnati del krače. Razum tega je važno, ali nastane bolečina v meči ali pa izžareva kam drugam. Tudi karakter bolečine je merodajen. Ali zbada, pritiska, reže itd.? Ze pritisk na mečo boleč? Je sklep v kolenu in stopalu popolnoma brez vseh bolečin? Osebnih preiskavi bi se moralo pridružiti še presvetljenje z Röntgenom, zlasti če je težava tako nejasna. Ako ne bi ponehale kmalu bolečine Vam svetujemo konzultacijo pri kirurgu v mestu. — G. F. J. H. V. L. 700. Težav pa imate toliko, da ne vemo, kje bi pričeli. One se izza otroških let, ne bodo glavne, če jih že nosite toliko časa. Kaj je z onimi bezgavkami, ni prav razvidno iz Vašega popisa. Pač pa je zatekanju nog vzrok nezadostno delovanje srca ali ledvic, katerim organom je treba posvetiti več pažnje kot drugim. Če ste že poklicali pred leti zdravnika, zakaj se ne ravnate po njegovih navodilih? Tedaj bi šli v bolnico, kjer bi Vam pravilno zdravili Vaše bolezn. Strah pred bolnico je popolnoma neupravičen. Za presojo Vašega sedanjega stanja bi morali vedeti, kakšen je izvidek srca — ali je zdravo ali nezadostno deluje — in če vsebuje voda bolezenske sestavine. To bi stoprav ugotovila kemijska in mikroskopska preiskava urina. Vsled teh pomanjkljivih podatkov je vsak nasvet nemogoč. Zadolžit se morate s splošnimi navodili: ne dražča hrana, alkoholne pijače kčiti na minimum, prav tako tudi druge pijače. Poskusite vsaj par mesecev z Gersonovo dieto, ki smo jo popisali v eni prejšnjih svetovalnic, ker se tudi dolgotrajne rane rajše zacelijo. Za lajšanje svojih težav pa ne boste mogli pogrešati osebne zdravniške preiskave. — Gena Anl. Če poročate, da traja Vaša »revma« že več let, tedaj je kronična in ako odgovarja istini, da se rapidno širi in Vam povzroča bolečine Vam čimprej zdravniški obisk najtopleje priporočamo. Načelno uporabljamo kot zdravilno sredstvo toploto ali celo vročino in razne salicilate, vendar ne zadostuje par praškov, da preneha večletna bolezen kakor da bi jo odprli. Poiščite v svojem mestu fizikalno zdravilišče bolniške blagajne, ki je opremljeno z vsemi pripomočki za tako zdravljenje. Navadna domača kura z nezadostnimi sredstvi ne utegne koristiti. Če bi bilo potrebno, si preskrbite potom bolniške blagajne zdravljenje v topicah. — G. J. M. v L. Vaše vprašanje je sicer kratko, a odgovor nanj je zelo važen. Kot zdravniki moramo na vsak način obsojati, da se inserirajo v dnevne časopise različna sredstva najrazličnejših imen zoper vse spolne bolezni. Obsojamo vredno je to, ker gre za lečenje kužnih bolezni in ker niso takšna sredstva zanesljiva, vsaj ne v rokah lajka. Recimo, da imajo zares neko zdravilno moč, s tem pa ni povedano, da se vsaka bolezen tudi popolnoma izleči, kajti najvažnejše pri zdravljenju teh bolezni je stalna zdravniška kontrola bolnika, če je še infekcijsen in more torej prenesti bolezen na drugega, ne vstevši razne komplikacije, ki se pojavijo pri napredujoči bolezni. Mi zdravniki bi takšna sredstva sami priporočali ali uporabljali, če bi bila absolutno zanesljiva in bi se dala bolezen lečiti popolnoma šablonsko. Ker pa poteka pri enem bolezni drugače kot pri drugem, je treba tudi tukaj individualno postopati in to je drugi važni moment, ki pri laškem zdravljenju odpade. Dandanes moramo pa potek bolezni kontrolirati z različnimi preiskavami, naj bodo to mikroskopske ali pa serološke. Če je kal sifilide prešla v kri, je obolen ves organizem in traja lečenje nekaj let in to pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Iz teh razlogov Vam ne moremo priporočati takih sredstev brez vsake zdravniške preiskave in je prav žalostno, da se bolniki, ne da bi se zatekli k zdravniku, poslužujejo teh lekov. Kakšen je uspeh tega lečenja in kako usodepolen je pogosto konec, o tem bi Vam mogli pripovedovati marsikaj praktični zdravniki.

Zelo važna obetajo biti najnovejša raziskavanja glede podedovanja raka, če se bodo dosedanja opazovanja potrdila še od druge strani. V zadnjem času so namreč prišli učenjaki do zaključka, da je rak deden in da se podeduje kot prikrita (resesivna) lastnost. Kakor tudi pri drugih boleznih se pravzaprav ne podeduje bolezen kot taka, temveč le naklon (dovzetnost) k dotični bolezni. V skladu s tem so izkušnje, da zbolijo na raku potomci navidezno zdravih staršev, če sta le-ta imela oba to recesivno lastnost. V tesni zvezi s to ugotovitvijo sta druga dva problema, da se namreč čimprej dožene povod, zakaj se pojavi v gotovi starosti rakasto obolenje, in drugič moramo, če so izsledki onih učenjakov pravilni, dosledno energično odsvetovati možitev potomcev na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev.

Zelo važna obetajo biti najnovejša raziskavanja glede podedovanja raka, če se bodo dosedanja opazovanja potrdila še od druge strani. V zadnjem času so namreč prišli učenjaki do zaključka, da je rak deden in da se podeduje kot prikrita (resesivna) lastnost. Kakor tudi pri drugih boleznih se pravzaprav ne podeduje bolezen kot taka, temveč le naklon (dovzetnost) k dotični bolezni. V skladu s tem so izkušnje, da zbolijo na raku potomci navidezno zdravih staršev, če sta le-ta imela oba to recesivno lastnost. V tesni zvezi s to ugotovitvijo sta druga dva problema, da se namreč čimprej dožene povod, zakaj se pojavi v gotovi starosti rakasto obolenje, in drugič moramo, če so izsledki onih učenjakov pravilni, dosledno energično odsvetovati možitev potomcev na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev. Tu se bo moral na raku obolenih staršev.

Dentist P. Vrankar

SODNIŠKA ULICA 27.
od 9.—12, 2.—6.
zopet redno ordinira.

12629

VSA PLESKARSKA IN SOBOSLIKARSKA DELA

izvršuje najsolidnejše in po konkurenčnih cenah 11600

JOSIP MARN

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 9

Tri največje vloge Al Jolsona

Najprej cirkuški klovn, nato igralec v humorističnih revijah, pa zopet pevec za morskimi pesmi, skladatelj nebroj sladkih napevov in končno akter v muzikaličnih revijah. Tako je postal Al Jolson, sin židovskega kantarja, reprezentant komedije velike Amerike. Potom zvočnih filmov »The Jazz Singer«, »The Singing Fool« in sedaj potom najnovejšega filma »Smej se in plakaj« pa je postal isti Al Jolson eden najpopularnejših igralcev v ameriškem filmu.

Al Jolsonov življenjepis je precej romantičen. Rojen je v Washingtonu — pravo njegovo ime je Asa Yoelson. Njegov oče, kantor v židovski sinagogi, je vse življenje upal, da mu bo sin sledil v poklicu. Toda otrok je čutil že v svoji mladosti nagnjenje do gledališča in igranja. Ze kot mlad deček je brez vednosti roditeljev nastopal v neki igri in ko se je s časom njegova želja po teatru še bolj povečala, je pobegnil z doma ter se priključil neki potujoči družbi komedijantov.

Kratek čas nato ga najdemo v cirkusu, kjer nastopa v zabavo občinstva kot klovn. Nato dobi malo vlogo v Revue »Sovi komični reviji«. Za časa tega svojega angažmana pridobi za teater tudi svojega starejšega brata in kmalu ga vidimo na turneji po Ameriki — osamosvojenega v družbi z bratom in nekim prijateljem pod firmo »Jolson, Palmer Comp. Jolson«. Toda prav kmalu se ta družba razide in Al Jolson je zopet sam. Na teh svojih potih ga ni spremljala niti prav posebna sreča niti uspeh.

Nekega večera, ko se je v svoji garderobi pripravil baš za nastop, ga je opazil njegov sluga, neki črnc, da je opazil pri občinstvu veliko večje razpoloženje za smeh in zabavo čez nastopa pevca v maski črnca. Ta opazka preprosteje za morca je ostala Al Jolsonu v spominu in začel je o njej razmišljati in po dolgem razmišljanju je prišel do zaključka, da mu ne more prav nič škodovati, če nastopi enkrat v maski črnca in poskusi na ta način svojo srečo. Od tega dne naprej nastopa Al Jolson najraje kot črnc. Ko je videl, da napravi tak nastop na publiko jako ugoden vtis, se je pridružil Dockstovrjevi družbi, kjer ga je nekoč videl J. J. Schubert in ga takoj angažiral za baš novo otvorjeni »Winter Garden« v New

Yorku. Tu je dobil spočetka majhne vloge, ko so pa videli, da je vsem tudi večjim vlogam popolnoma kos, je prejel dan za dnem daljše, večje in važnejše vloge.

Prvi filmski poskus Al Jolsonov je bil »The Jazz Singer«. Jolson si sicer nikdar ni želel priti k filmu, dasi je prejel mal zelo laskave ponudbe od najrazličnejših strani; kot vzrok je navajal dosledno, da ne more nemi film nikdar podati njegovega takega kot je v resnici, ko poje, ko ga občinstvo posluša. Šele ko je Warner Bros prišel s prvim svojim zvočnim filmom in ponudil Al Jolsonu glavno vlogo in sodelovanje, je Jolson sprejel ponudbo in se odločil, da presedla k filmu. Prvi film »The Jazz Singer« je vsebinsko popolnoma istoveten s trnjevo življenjsko potjo Al Jolsonovo in je imel velik uspeh. Naslednji film »Singing Fool« je doživel triumfe po vsem svetu in mahoma je postal prejemnik cirkuških klovn ena največjih filmskih kapacitet sveta. Sedaj je gotov tretji Al Jolsonov zvočni film »Smej se in plakaj«. V Berlinu je bila nedavno premiera. Film je nosil tam naslov »Sag es mit Liedern« ter je imel uspeh kakor »Singing Fool«. Vse kritike ga enodušno hvalijo v samih superlativih. Kljub velikanski poletni vročini so bile dnevno vse predstave razprodane, tako, da so si morali ljudje za teden dni naprej rezervirati vstopnice.

V filmu »Smej se in plakaj« igra Al Jolson vlogo pevca, ki živi s svojo družino obstoječo iz žene in malega deteta v srečni zakonski skupnosti. Njegov delodajalec gleda nekoliko na lepo Al Jolsonovo ženo in tako pride do spopada med obema možema. Iz te borbe izide Al Jolson sicer kot zmagovalce, toda njegov protivnik, o katerem je mislil Jolson, da leži le v nezvesti, je dejansko mrtev. Pevec mora zaradi uboja v zapor in tu se začne tragedija, katero podaja Al Jolson mojstrsko resnično. — Seveda nastopa tudi v tem filmu mali »Sonny Boy«, ki pa ima tu že znatno večjo vlogo: deček jo odigra izredno sposobnostjo in globokim razumevanjem.

Al Jolson je tedaj danes največja kapaciteta zvočnega filma. Je na višku svoje kariere — njegova umetnost je dozorjela po označenih treh triumfih.

Iz Anglije na škotsko

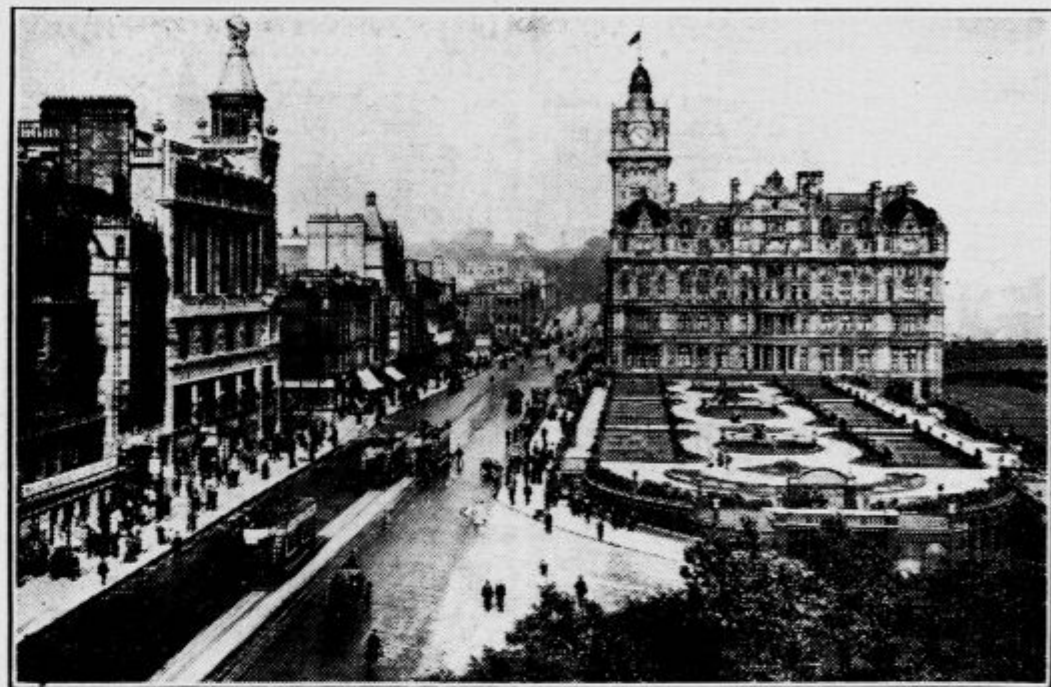
Wisley park — S škotskim brzovlakom v Edinburgh

Najlepša točka, ki sem jo videla na Angleškem, je bila brez dvoma Wisley Park. Ta park je last Kr. vrtnarskega društva, nedaleč od mesta Readinga. Vsa pokrajina je en sam ogromen vrt, približno tako velik kakor Tivoli, ki je vse okrog obdan z borovim gozdom. Moj brat je član društva in ima pravico vstopa v ta raj.

V tem vrtu so oddelki za vrtnarske eksperimente in križanje rož iz vseh koncev sveta. Sečnate goščave in majhni gozdiči nudijo zatišje bolj občutljivim rastlinam. Seveda se lahko povsod hodi po travi, samo ne po minijaturnem alpskem travniku. Rože pa ra-

ni mogla umeti. Tolmačila sem. Kaj je temeljita neizpromljiva razlika med angleško in škotsko kulturo? Škotska kultura je zelo izrazita. Mogoče vam ne bi ugajala. To zavisi od temperamenta. Rekla bi, da je škotska dežela dežela kamna in da je škotska kultura kamenita kultura. Anglež bi se malce kislil nasmešnil in rekel: »Prav imate! Pri vas je še vedno kamenita doba!«

Edinburgh, kraljevski Edinburgh se je zelo malo izpremenil. Vsa predmestja so zrastle, toda najnovejši stil (tudi pri precej redki uporabi cementa) se nebi-stveno razlikuje od preproste narodnega stila. In nova doba se tukaj ne

Edinburgh

stejo kolikor mogoče naravno in splošni vtis je nepopisno lep. Japonske lilije, tibetski plavi mak, neštenevilne tibetske in kitajske trobentice cveto tam in se očividno prav dobro počutijo. Za časa mojega obiska je vladala strašna suša (štiri tedne ni bilo niti kapljice dežja), ki je slabo vplivalo na alpsko floro. Pot nazaj nas je vodila mimo borovega gozda, ki je bil poln cvetočega rododendrona, bujnega, velikega seveda, ne našega malega planinskega.

Vrnila sem se spet k sinu. Šola v Ashfordu je imela svojo poletno prireditev za juniorke in seveda sem morala tudi jaz prisostvovati. Podjetna ravateljica me je prosila, naj kar na hitro roko imam kratko predavanje o Jugoslaviji, posebno o ljubljani in ljubljanski univerzi. Rada sem se odzvala vabilu in mlade Angležinje so me z največjim zanimanjem poslušale. Učenke so bile oblečene v priprosto šolsko uniformo, ki je slika našemu sokolskemu kroju. Sedele pa so po turško na tleh. Šola je nameščena v bivšem starem samostanu. Lepi samostanski vrt z ogromnim drevjem in dostojanstveno poslopje je iz temnih srednjeveških opek, kar diha posebno prijetno atmosfero. Deklice so videti zdrave in vesele. Vse gojijo sport; plavanje je obvezno, prav tako tudi skavtstvo.

Naposled sem sedla na brzovlak »Royal Scot« (na Angleškem ima vsak brzovlak svoje ime) na postaji Euston v Londonu in se peljala v Edinburgh. Prvo domačo besedo sem slišala na londonski postaji, kjer je hotela uboga Škotinja kupiti sandwich in kozarec limonade. Prodajalka pa je ni hotela ali pa

pozna toliko kakor na primer v Londonu in — dovolite primeru! — v Ljubljani. Barok pri nas sploh ni zastopan, vsaj ne na zunaj. Vse dokazuje, da Škot nikoli ne dela, da ne bi mislil. Zato je preveč siromašen. Zaradi tega je vse, kar je v zvezi z luksustom, bolj solidno in dostojanstveno kot v Angliji. In vse, kar je v zvezi z vzgojo in kulturo, je zelo lepo, tako rekoč svečano izpeljano (na pr. šole, univerze itd.). Kamen, iz katerega je zgrajen Edinburgh, je zelo temen. Ko je nov, je ves rjav, a kmalu postane temno siv. Živ kontrast zavržijo skale v parku. Te so rdeče kot zarjavelo železo in zvečer se svetijo kakor stene gorenske Skrlatice.

Stanovalec sem pri starih znancih iz Orkneya in Aburdeena. Sprejeli so me s pravo škotsko gostoljubnostjo, tako da sem se takoj udomajčila. Gostitelji, gospodar hiše je zdravnik in ima seveda avto. Žena Sofira, ima električni aparat za delo in kurjavo v hiši in kuha s plinom. Otroka sta pa odrasla. Elsy je zaposlena pri založbi školskih knjig, 21-letni Jimmy pa je postal uradnik. Z največjim interesom je pregledala Elsie moj prevod Levstikovega »Gadjege gnezda« in skupaj sva napisale predgovor. Vsi so se zanimali tudi za lepe slike, ki sem jih prinesla iz Jugoslavije.

Moje zadnje poročilo o Londonu bi bilo nepopolno, če bi pozabila omeniti, da sem obiskala tudi jugoslovensko poslaništvo. V odsotnosti g. poslanika dr. Gjuričiča me je sprejel njegov tajnik na najljubeznivejši način in mi je obljubil uslužnost poslaništva za vsak primer, če bi kaj potrebovala.

Fanny Copeland.

Razstava na velesaimu

nudi

veliko izbiri
kožuhovine

posebno 12862

damskih plaščev tvrdke

L. Rot
Ljubljana
Mestni trg 9

Prepričajte se sami o
solidnih cenah!

Kokarda iz trakcev

uspešno nadomestuje umetno cvetlico na obleki in predstavlja zelo aparten efekt, ki se izpreminja po materialu traka, ki

ga uporabljamo. Navadno se poslužujemo v to svrhu ozkih baržunastih trakcev, v istem tonu kakor obleka. K temnim večernim oblekam pa se nosijo kokarde iz kovinastega traka.

KMETIJSKI VESTNIK

Oskrbovanje travnikov in pašnikov v jeseni

Niso še pospravljani vsi pridelki, že je treba skrbeti za nadaljnja dela, ki so vedno v zvezi z izdatki. Treba je sprati vse prazne njive pred zimo, da pride zemlja čimbolj zrakom v dotiko, v kolikor jih kmetovalec že sedaj jeseni ne poseje z ozimino. Naprava zimske prave je tako važna, da jo moramo vso pomlad pripraviti, zlasti pa na težkih zemljah, ki postanejo s tem bolj pripravne in godne za pomladno setev.

Kakor se zanima gospodar za njive, tako bi se moral brgati tudi za zboljšanje travnikov in pašnikov. Če hočemo zboljšati izredno važno panogo našega kmetijskega gospodarstva, to je živinorejo, moramo predvsem odpraviti eno glavnih napak in to je pomanjkanje dobre, tečne in zadostne krme. Star pregovor pravi, da je dober travnik reditelj njive. Ali naši travniki, še bolj pa pašniki, so večinoma reditelji lepih rožic, ki so pa, žal, le plevel in nimajo krmilne vrednosti. Plevel in kmet pa josta iz ene skleda.

Pri nas se travniki in še bolj pašniki leto za letom kosijo in pasejo, ne da bi se skrbelo, da se jim v resnici tudi kaj nudi. Le-ti se kratkoma prepuščajo svoji usodi, se ne gnojijo, niti ne branaajo, niti ne posejejo z dobrimi travnimi semeni. Zaradi česar je, da takšni travniki in pašniki sploh dajejo kakšne donose.

Dovolj je te nevidnosti. Naši gospodarji se bodo morali poprijeti oskrbovanja travnikov in pašnikov. Če lega in talne razmere travnikov in pašnikov dopuščajo in ni nepremostljivih zaprek, jih lahko izboljšamo. Najboljši stalni travniki se napravijo tako, da zemljišče preorjemo in pognojimo ter ga uporabljamo eno ali dve leti za njivo, kjer pridelujemo na pr. okopavine. Šele potem se zasejejo travne mešanice in detelje. Pri navadnih travnikih, zlasti na pašnikih, se poslužujemo branaaja in valjanja, ki ga običajno izvršujemo v zgodnji pomladi.

Sedaj v jeseni, pred zimo, koristimo travnikom in pašnikom najbolj, če jih gnojimo. Tudi travniki in pašniki se morajo gnojiti z domačimi gnojili (kompost in gnojilnica); ako nam teh primanjkuje, pa z umetnimi gnojili. Na travnikih in pašnikih, kjer hočemo zadržati mah, moramo uporabljati predvsem 40% kalijevo sol in fosforna gnojila. Istočasno trosimo s kalijevo soljo in Thomasovo žlindre tudi apneni dušik. Apneni dušik izredno pospešuje s svojimi sestavinami, to je 16-18% dušika in 50-60% apna, vkoreninjenje trav že v jeseni in se trave bujno razvijajo potem pomladi. Če opustimo jeseni gnojenje z apnenim dušikom, ga moramo trositi pa zgodaj pomladi.

Koliko posameznih umetnih gnojil je uporabljati na travnikih in pašnikih, nam pokažejo gnojilni poskusi. Vsak napreden gospodar mora natančno dognati, česa primanjkuje tej ali oni zemlji. Zlasti naši pašniki so naravnost izčrpani, kar se spozna po tem, da so žlahtne trave tako redko posejane. Običajno računamo na 1 oral travnika ali pašnika: 100-150 kg apnenega dušika, 200 kg Thomasove žlindre in 100-150 kg kalijeve soli. Ta gnojila se zmešajo ter se trosijo fino zmleta previdno po travnikih in pašnikih. V novjšem času uporabljamo tudi mešano gnojilo nitrofoskal (Ruše), ki vsebuje vsa potrebna gnojila za travnike in pašnike. Vzeti ga je na 1 oral vsaj 250 kg, ki ga trosimo tudi jeseni ali pa zgodaj pomladi.

Črivo sadje in sadni zdriz (žele)

Koliko škode si povzroči naš kmetovalec sadjar s tem, da pušča ležati črivo sadje na tleh pod drevjem ne samo zaradi tega, ker mu sadje segnje, temveč tudi zato, ker se silno razpase sadni škodljivci, jabolčni zavijač, ki nemoteno nadaljuje svoje uničevalno delo naprej do zoritve sadja. Škoda gre v tem primeru v vsej državi v ogromne milijone. Kaj nam koristijo razna kemična sredstva proti sadnim škodljivcem, če ne poznamo življenja sadnih škodljivcev. Dolžnost vsakega zavednega in naprednega kmetovalca je, da se v podrobnem pozna z raznimi sadnimi škodljivci, ki marsikateremu kmetovalcu sadjarju spremenijo veselje v žalost. Za nevednega kmetovalca sta pač vedno vzrok slabi sadni letini mraz in suša.

Sicer je nekaj krivde v tem, vendar pa je največji vzrok slabi sadni letini ta, ker premočno zatiramo sadne škodljivce, katerim bi morali napovedati trajen združen boj, kajti le tedaj bi bil uspeh popoln.

Jabolčni zavijač je tisti škodljivci, ki povzroči dvakrat v letu piškavo sadje in piškavo ceno, s katero ne more biti naš sadjar kmetovalec zadovoljen. Piškavemu sadju obrača vsakdo hrbet, posebno pa sadni trgovci.

Danes, ko imamo precej poučnih knjig o sadjarstvu, bo pač treba v zimskem času malo čitati strokovne časopise kakor »Sadjarja in vrtnarja« ali pa knjigo »Praktični sadjar«, ki jo je izdal urednik »Sadjarja« v Ljubljani g. Martin Humeč, višji sadjarski nadzornik v pokouju.

Ne strašimo se izdatkov za strokovne knjige, ker vse se nam glede na dobre nasvete naših strokovnjakov v strokovnih

knjigah bogato poplačajo.

Kjer leži sadje pod drevjem po cele tedne, tam cveti škodljivci jabolčni zavijač, ki drugo leto še močnejše nastopi. Kmetovalec sadjar, ki to dopušča, je obžalovanja vreden, ker ne ve kako koristno se tako sadje lahko uporabi.

V primeru, da res ne najdemo druge uporabe tega sadja, pokrmimo tako sadje svinjem, ki bodo slastno segle po njem. V prvi vrsti pa svetujemo odpadlo sadje uporabiti na tale način: V mesecu avgustu do srede septembra je najprimernejši čas za napravo sadnega zdriza (žele), to je sadni izdelek, ki je podoben ohlajen žolci. Jabolka, čeprav še nezrela, ki sedaj ležijo pod drevjem, dobro operimo, očistimo od črvov in denimo kuhati, da postanejo mehka (da ne razpadejo), nato jih stisnemo in iz njih dobimo sok, kateremu pridamo 30 do 60 dg sladkorja na vsak liter. Ta sok je kuhati pri močnem ognju tako dolgo, da se, ako kanemo nekaj kapelj na hladno steklo ali krožnik, takoj strdi. Vkuhanje traja približno 30 do 40 minut, pa tudi še dalje, kakor je pač ogeji. Dobro vkuhan zdriz denimo še vroč v primerne steklene posode, kozarce, ki so pri vratu širji nego pri dnu zaradi tega, da zdriz obdrži prvotno obliko. Te kozarce, ki smo jih napolnili, zavežimo dobro z dvojnimi pergamentnimi papirjem, ki ga dobimo v vsaki boljši trgovini.

Na opisani način pridobimo okusen zdriz (žele) in obenem zatiramo jabolčnega zavijača. A. Zdošek.

Največjo javno TOMBOLO na Gorenjskem

priredi 12333

Sokolsko društvo na Jesenicah
v nedeljo, dne 14.
septembra t. l. ob
3. uri popoldne.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Nedelja, 7. septembra.

LJUBLJANA 9.30: Preno cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Kmetijsko predavanje. — 11: Preno promenadnega koncerta z Jesenic. — 15: Plošče. — 15.30: O kitajski kulturi. — 16: Humorično štivo (Milčinski). — 16.30: Plošče. — 17: Koncert pevskega kvarteta iz Krške vasi. — 20: Preno misijonske akademije iz Uniona. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Preno z Blede.

Ponedeljek, 8. septembra.

LJUBLJANA 11: Koncert radio - orkestra. — 15: Inž. Lupša predava o Sijamu. — 16: Iz Murnikovih humorističnih spominov. — 16.30: Veseloirga »Napoleonov samovar«. — 17: Valčkova ura, izvaja radio-orkester. — 20: Rezervirano za internacionalen prenos. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio - orkestra.

BEOGRAD 10: Preno iz cerkve. — 12.30: Koncert radio - orkestra. — 17.30: Koncert na citre. — 20: Violinski koncert (klasična glasba). — 21: Pevski koncert (jugoslovenske pesmi). — 21.30: Poročila. — 21.45: Koncert radio - kvarteta. — 22.45: Koncert godbe na pihala (narodne melodije). — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20.30: Rezervirano za prenos iz inozemstva. — PRAGA 17: Preno koncerta iz Bratislave (Dvojakove skladbe). — 19.35: Kabaretni program iz Brna. — 21: Simfonični koncert. — 22.15: Jazz - band iz Moravske Ostrave. — BRNO 17: Preno koncerta iz Bratislave. — 18.20: Plošče. — 19.35: Kabaretni program. — 21: Preno simfoničnega koncerta iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Opereta »Cirkušna princesa«. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.15: Lahka godba orkestra in kupleti. — 20.05: Operni večer. — Jazz - band in vesele pesmi. BERLIN 19.15: Lahka godba orkestra. — 20.30: Dramski večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Reprodukcijska glasba (mandoline in citre). — 20.15: Sluhoigra. — 21.45: Klavirski koncert. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Stare in novejšie narodne melodije. — 20.50: Sluhoigra. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Preno vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 16.30: Koncert orkestra. — 18.40: Lahka godba. — 20: Operni večer. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17.30: Odlomki iz komičnih oper. — 21.02: Koncert lahke glasbe in veseloirga.

Torek, 9. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 18.30: Koncert radio - orkestra. — 19.30: Prof. Debeljak: Jožef Pilsudski, prvi maršal Poljske. — 20.30: Preno iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Preno z Blede.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio - kvarteta. — 17.30: Jazz-band. — 20: Plošče. — 20.30: Preno programa iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.45: Kon-

cert radio - kvarteta. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20.30: Koncertni večer s sodelovanjem pevskega društva »Bramir« in tamburaškega zbora. — 22.40: Plošče. — PRAGA 17: Popoldanski koncert. — 19.45: Koncert godbe na pihala. — 20.45: Klavirski koncert: Sukove skladbe. — 22.15: Koncert komorne glasbe. — 22.15: Ciganska godba iz Bratislave. — BRNO 17: Preno koncerta iz Prage. — 18.20: Plošče. — 20: Orkestralni koncert: odlomki iz Dvojakovih oper. — 21.20: Godba za ples. — 22.15: Ciganska godba iz Bratislave. — VARŠAVA 18: Koncert orkestra in solistov. — 19.50: Verdijeva opera »La Traviata« na ploščah. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.15: Koncert orkestra. — 20.05: Poljuden orkestralni koncert. — 21.15: Velike orgelske skladbe J. S. Bacha. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 18: Koncert modernih pesmi. — 19.35: Klavirski koncert. — 20.30: Plesni večer. — FRANKFURT 19.30: Saint - Saensova opera »Samson in Dalila«. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Preno iz

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

gledališča: Puccinijeva opera »La Bohème«. — STUTTGART 19.30: Preno opere iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert ciganske kapele. — 19.10: Plošče. — 20.15: Madžarske narodne pesmi. — 21.30: Klavirski koncert. — Lahka godba orkestra. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.05: Koncert komorne glasbe. — Orkestralni koncert.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražba nepremičnin bo na okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi dne 14. oktobra ob 9. dopoldne, in sicer vl. št. 828, zemlj. knj. Bistrica, cenilna vrednost 8136 Din; najmanjši ponudek 5424 Din.

V trgovinskem registru se je pri tvrdki Avtoakci d. z. o. z. v Kotevju izbrisal družabnik in poslovodja Jože Pestsche, vpisal pa novi družabnik in likvidator poslovodja Gustav Verderber. — Pri Bistri, kemični tovarni olja d. z. o. z. v Domžalah v likvidaciji je izbrisan po soglasnem sklepu družabnik likvidator Stane Bizjak. — Pri Gradbenem podjetju g. Tannies d. z. o. z. se je spremenil št. 11. družbene pogodbe. Na čelstvo družbe obstoji iz najmanj dveh poslovodij. Izbrisi se poslovodje Rudolf Tannies, Dragotin Heimer, Alojzij Tykač in Nikola Berkovič.

V zadržnem registru so se pri Hranilnici in posojilnici v Dolnem r. z. z. o. z. pri Sv. Heleni izbrisali člana načelstva Ivana Zupanciča in Frana Janežiča, vpisana pa sta člana načelstva Janez Zajec in Ivan Jemer. — Pri Hranilnici in posojilnici v Smartnem pri Litiji r. z. z. n. z. se izbrise član načelstva dekan Matej Rihar, vpise pa se dekan Anton Gornik. — Pri Hranilnici in posojilnici pri Sv. Ilju v Slov. gorah r. z. z. n. z. se izbrise dosedanji član načelstva Fran Freihaim, vpise pa član Jožef Gornik. — Pri Prvi dolenski posojilnici v Metliki r. z. z. n. z. se je zbrisala prokura dosedanjega prokurista Ivana Krameriča.

Konkurzi. V zadevi prezadolžene Marije Jeglitseh, trgovke v Mariboru, je razpisal naknadni ugotovitveni narok na 25. t. m. ob 11. pri okrožnem sodišču v Mariboru. — Konkurs prezadolžene trgovke Ane Perc v Mariboru je odpravljen, ker je bila razdeljena vsa masa.

Nabave. Direkcija velenjskega rudnika razpisuje na dan 22. t. m. ob 11. nabavo 1000 kg avtomobilskega olja in 500 kg dinamita olja. — Ista direkcija razpisuje na dan 23. t. m. ob 11. nabavo 2000 kg pšenice moke št. 08g, 8000 kg pšenične moke št. 08g, 15.000 kg pšenične moke št. 08c in 5000 kg koruze v zrnu.

Poziv upnikom. Banka Hauptmann & Co., d. z. o. z. v Ljubljani, Poljanska cesta, se je razdružila in stopila v likvidacijo. Upniki se pozivajo, da se zgledajo pri likvidatorjih v poslovnih prostorih tvrdke.

Ofertalna licitacija. Banska uprava razpisuje prvo pisмено ofertalno licitacijo za izvršitev regulacijskih del na Ljubljani v Ljubljani na dan 10. oktobra ob 11. dopoldne v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani, Novi trg št. 1. — Banska uprava razpisuje prvo pisμένο ofertalno licitacijo za izvršitev regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu na dan 24. t. m. ob 11. dopoldne v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani, Turjaški trg 1/II.

Prostovoljna javna dražba. Na predlog

Jože Grom & Cie

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Vrhnika

Logatec

Cenj. občinstvu naznanjam, da bom v sredo dne 10. septembra t. l. v

Logatec otvoril novo trgovino

z mešanim blagom in deželnimi pridelki poleg kolodvora in restavracije Fr. Hodnik

V popolnoma na novo urejeni trgovini, založeni s svežim in prvovrstnim blagom mi bo mogoče postreči Vas kar najbolj solidno in po najnižjih cenah.

Vedno bom imel v zalogi vse vrste specerijskega blaga, deželne pridelke, manufakturo, galanterijo, barve in lake, steklo in porcelan, vseh vrst moškega in ženskega perila. Lepo izbiro damskih in moških čevljev, domače izdelave, kuhinjsko posodo in drugo železnino, itd.

Priporočam se zagotavlja joče najboljše postrežbo

JOŽE GROM & Cie

trgovina z mešanim blagom, podružnica Logatec.

dravske banovine se bo vršila prostovoljna javna dražba nepremičnine vpisane kot imovina ljubljanske oblasti pod vl. št. 393 kat. obč. Brežice in obstoječe iz stavbne parcele št. 243 z enonadstropno hišo št. 79 v Brežicah, dvoriščem in dvoriščnim poslopjem ter iz zemljiških parcel št. 132/2 in 132/6 kat. obč. Brežice, in sicer dne 26. t. m. ob 9. v notarski pisarni notarja Rudolfa Kramerja v Brežicah. Izključna cena 200.000 Din; vadij pa 20.000 Din.

Zadnja volja

Angleški pivovar King je umrl pred 30 leti. Zapustil je petletnega sinčka Herberta iz prvega zakona in mlado vdovo, drugo ženo. Gospa Izabela King-je možu morala obljubiti na smrtni postelji, da bo vzela njegovega sina in lastnega pastorka! Umirajoči mož je poudaril, da bo v miru počival le v zavesti, da je njegov sin razen očetovega imetja nodedoval tudi njegovo zakonsko nezvestobo možu, ki ne bo kupoval navzočnosti podpisati čudno obljubo. Pastorek Herbert je zdaj sklenil izvršiti svojo dolžnost in vzeti mačeho. Star je 35 let, mačeha Izabela pa 50 let. Toda angleški zakoni ne dovolijo zakona med mačeho in pastorkom. Zato sta se poročila v Newyorku, kamor sta našlaš odpotovala s tem namenom. V domovini pa jih kljub temu ne bodo smatrali za zakonca.

Slepa sreča

Zadnji petek zvečer je šla mistres Factor, soproga chicaškega borznega senzala poskusit srečo v znani igralnici Casino de la Foret blizu Pariza. Vrgla je na mizo vedno po 50.000 frankov in dobila nad 3 milijone. V soboto ponoči je ponovila isto in ob 2. zjutraj odnesla še tri milijone. Torej je dobila tekom dveh zaporednih noči 6 milijonov frankov. Če ne bi bila sreča slepa, res bi se lahko nasmehnili bolj potrebnemu zemljanu nego itak bogati Američanki.

Madžarski zrelostni izpiti

Državno pravdnštvo v Budimpešti je naperilo tožbo zoper ravnateljstvo neke znane madžarske trgovske akademije, ki je za majhne novice prodajal zrelostna spričevala. Imela je silno mnogo odjemalcev, tako med mladino, kakor med starejšimi. Dijaki so se leta in leta posvečali nogometu in zabavam po barih, koncem študij pa dobili zrelostno spričevalo, ako so lahko plačali takso. Siromašnejši so vestno študirali, ali služb niso dobili, ker so zopet bogatejši imeli protekcijo in zveze. Izpiti so se vršili pod državnim nadzorstvom in nadzornik se je naravnost čudil učnim uspehom. Mož namreč ni vedel, da so dijaki dobili teden dni prej lepo napisana vprašanja in odgovor, kadar so plačali določeno pristojbino.

Ameriški prazniki

Po poročilu »Chicago Tribune« je na praznik dela izgubilo življenje 187 oseb. Večino smrtnih nesreč je pripisati prometnim nezgodam.

Kupujte šolske knjige v Tiskovni zadrugi!

Kupujem namizna jabolka

vseh vrst tudi za prešo po najvišji ceni. Ignac Zohar, trgovec, Kamnica pri Mariboru. 12896

Naznanilo.

Podpisana naznanjam svojim znancom in cenjenim odjemalcem, da sem zopet odprla TRGOVINO s pristnim češkim porcelanom in emajlirano kuhinjsko posodo

NA SV. PETRA CESTI ŠT. 38 in se obenem priporočam za obilen obisk 12880

ANA KUS.

Najbolj renomirana tvrdka

IG. GELLERT & Co.

Wien, III. Kegelgasse 27

representanca za Jugoslavijo

LJUBLJANA, Dunajska cesta 31

je zadnja leta inštalirala v Jugoslaviji več kot 100 HLADILNIH NAPRAV ter je tudi na letošnjem jesenskem velesejmu od 31. avgusta do 15. septembra v Ljubljani razstavila svoje izdelke v lastnem paviljonu. Posebno senzacijo tvori popolnoma opremljena in v obratu se nahajajoča HLADILNA NAPRAVA. V to svrhu vabimo najvljudnejše vse interese iz GOSTILNICAJSKIH in KAVARNIJSKIH ter MESARSKIH krogov, da si brezpogojno ogledajo našo razstavo. 12871

Stojala za slikarje in risarje

umetniške, študijske in šolske barve; Deka, Lasur, Echt, Pigment in Relief barve za slikanje na svilo, barzun, platno itd. Pastele, tuši, slikarsko platno in čopiči vseh vrst v največji izbiri in po najnižjih cenah le pri tvrdki

ORIENT'

d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 14.

12894

ROK BERLIČ

pohištvono mizarstvo

Razstveni paviljon »E« št. 23-25 na velesejmu 11879

Naslov: ZAPUZE ŠTEV. 22, ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

Naznanilo!

Kavarna in gostilna Leon Ljubljana, Kolodvorska ul. 29

Opozarja obiskovalce Velesejma, domače in tujce, da nudi v vsakem prihodu vlaka najtočnejšo postrežbo. Točijo se prvovrstna pristna rdeča in bela vina. Gorka in mrzla izborna jedila vedno na razpolago.

Odprto zjutraj ob 4. uri.

Za cenjeni obisk se priporočata

12887

Leon in Fani Pogačnik.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

LJUBLJANA — Dunajska cesta 31,

VELESEJEM — Paviljon H,

priporoča svoje prvovrstne kolinske vode in ostale kozmetične predmete, ki jih nudi po zelo ugodnih cenah in to v svojih prostorih na Dunajski cesti, kakor tudi v svoji razstavnici koji za čas velesejma paviljonu H.

Vabimo cenjeno občinstvo na brezobzeven ogled našega blaga, ter se toplo priporočamo. 12892

MIADO JUTRO

Možiček in pametni psiček

Živel je nekoč možiček, ki je imel malega psička. Takle je bil:

Zelo, zelo je bil pameten in rad je govoril možiček: Da, da, moj psiček — je pametnejši od vseh psičkov! —

Postarala sta se v prijateljstvu možiček in psiček.

V sobici je stal divan, star in že ves ogoljen. Zgodilo se je, da sta se na stare dni zaljubila vanj možiček in psiček. Saj veste, kako je: stari radi počivajo!

Pa je zalotil možiček psička, kako počiva na starem divanu. Hud je bil, joi, kako! Dvignil je desno roko, pa psička po zadnji strani: sek, sek, sek! Tako tudi drugi in tretji dan.

Pa je jel pametni psiček premišljevat. Misli je tri ure.

Pa je naslednji dan zopet počival na starem divanu, je budno pazil na korake. In ko jih je začul — skok, brz pod divan!

Prišel je možiček, ugledal je pametnega psička pod divanom. Pa mu ni nič kaj verjel!

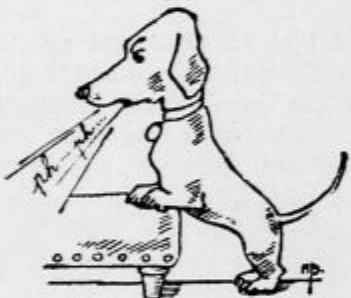
Z roko je pogladil po odeji in — na enem mestu je bila topla!... Tam je preje počival psiček.

Hudo je pogledal možiček in zopet: sek, sek, sek!

Zalosten je bil psiček. Prišel je misliti in misli je dolgo. Čez dve uri je pomišljal z levim očesom: bog ve, kaj je potuhtal?

Drugače dne je možiček prav po tiho odprl duri. In kaj ugleda?

Pri starem divanu stoji psiček in — piha na odejo, piha na vse kriplje, vidite, takole:

Hotel je ohladiti toplo mesto... pomislite, kako pameten je bil!

Ko je možiček to videl, se je najprej nasmehnil, potem pa mu je zdrknilo šest solz po licu, tako je bil ginjen.

Pobožal je pametnega psička in ga dvignil na stari divan.

Odslej sta živela v še večjem prijateljstvu. Skupaj sta ležala na starem divanu in možiček je venomer zatrjeval:

Da, da, moj psiček je najpametnejši od vseh!

Umrta sta skupaj, isti dan in isto uro. Dolgo je že tega.

Zapisal Peen.

Franka Lavrenčičeva:

Ob koncu počitnic

Zdaj je konec lepih dni, deci v šolo se mudi! Ta vzdihuje, drugi joka, tretji veka, oni stoka.

Le korajžo, nič solza! Kaj bi vedno le doma se igrali in vpili pravega se nič učili?

Če se boste le igrali, dobro jedli, pridno spali, iz vas nikoli nič ne bo, sojeno je že tako.

Kdor pa hoče kaj veljati ta ne sme se šole bati. Pridno mora se učiti, prav marljiv in dober biti!

Šel je med cigane

Branko je plavalas deček in očke ima modre kot nebo. Velik siromacek je, zakaj mati mu je bila že pred leti umrla. Oče se je v drugi poroki in mačeha ni marala Branka. Mnogokrat je moral lačen leči spat in marsikdaj je bil po krivici kaznovan.

Pa so prišli v vas cigani in Branko jih je gledal in občudoval. Opazoval je njihove konje in se igral z njihovimi umazanimi otroci, ki so bili vsi temnopolti in kodrolasasti. Cigani so si postavili pred vso na velikem travniku svoje šotore. Kmalu so zapazili Branka, kako jih je ogledoval in vprašali so ga, če ne bi hotel iti z njimi.

Branko je nekaj časa premišljeval. Doma je bilo vse tako žalostno, mačeha ga ni marala in očke je bil vedno tako zaposlen. Cigani pa so bili ljubezni in prijazni. Dali so mu kruha in stara ciganka ga je pobožala po lasih. Branko ni dolgo okleval. Sklenil je, da pojde z njimi po svetu.

In res; drugo jutro, ko sta oče in mačeha še spala, se je Branko tiho splazil iz sobe in odhitel v ciganski tabor. Tam so ga prisrčno sprejeli. Cigani so popravili svoje šotore, vpregli konje pred vozove in šli so. Pred njimi se je vila dolga bela cesta in solnce se je prijazno smejalo na nebu.

Med tem se je mačeha zbudila. Ko je pogledal na Brankovo posteljico, je videla, da je bila že prazna. »Bog ve, kje se potepa!« si je mislila in sklenila, da ga nabije, ko se vrne. A Branko se ni vrnil. Ko se je zmaščilo je vprašal očke: »Hej, žena, kje je moj sin? Nisem ga še videl danes!«

Žena pa je odvrnila: »Gotovo se je kje zakasnil. Nič prida ga ni. Če le more se potepa naokoli!«

Oče ni ničesar odgovoril. Gledal je pred se in tako tesno mu je bilo v srcu. Ure so minevale a Branka ni bilo od nikoder. Oče je vzel leščerbo in se napotil v gozd, da poišče sina. Mačeha je stala pred hišo in zdaj pa zdaj zaklicala: »Branko!« Minula je noč in zvezde so počasi bledele na nebu. Oče se je ves izmučen in obupan vrnil domov. A ko je odprl hišna vrata in zagledal mačeho sedeti ob mizi, mu je ugasnil zadnji up.

»Joi, da bi vedel, kje je moje dete!« je vzkljnil in solze so se zableščale v njegovih očeh. Mačeha pa je dejala: Kaj boš vzdihoval! Vesel bodi, da se rešiva nadleže! Kaj bi nama Branko; samo stroške imava z njim!

»Molči, brezsrčnica!« je zdajci zakričal oče. »Kaj bi nama, praviš? Moj sin je! Moja kri! Sramuj se za svoje besede. Zaslužila bi, da te na mestu spodim iz hiše!«

Tisti mah so se odprla vrata in Bran-

ko je pal očetu okoli vratu. Oče ga je objel in vprašal: »Povej, kje si bil? Zakaj si odšel?«

Branko je glasno zaihtel in skril obraz na očetovih prsih. »Glej, očka,« je dejal, »doma nisem imel več obstanke. Bil si vedno odsoten in zaposlen, a mačeha je grdo ravnala z menoj. Neštetokrat me je podila od hiše. Pa so prišli cigani v vas in rekli, naj gre z njim. In sem šel. A ko smo prišli do mesta se mi je stožilo po tebi in po domu. Poslovil sem se od ciganov in zdaj sem se vrnil domov. Joi, očka, odpusti mi, da sem te s tem razžalil. Pred vrati sem slišal, da ti je bilo hudo, ker me ni bilo domov!«

Očka je tesno privlel Branka k sebi. Iztegnil je roko in velel mačehi: »Se to uro zapustiš hišo. Kako si mogla mučiti mojega sina?«

Branko pa je prosil: »Nikar, očka, nikar! Saj morda ni mislila tako slabo!« In mačeha je padla na kolena in prosila milosti. Obljubila je, da bo odslej dobra z Brankom in oče ji je odpustil.

Od tistih dob se je mačeha vsa izpremenila. Vzljubila je Branka, ker je bila spoznala njegovo dobro srce. Tako so živeli srečno in zadovoljno pod eno streho in v njihovem domu sta vladala mir in ljubezen.

Vrabeček v papigini kletki

Pred nekaj leti sem imel dve mali zeleni papigi. Sedeli sta v svoji kletki in prijetno ju je bilo gledati. Vrata kletke so bila vedno odprta in papigi sta šli časih na izprehod po sobi. Vselej sta se spet sami vrnila v kletko.

Moji papigi nista bili navadni papigi; ne, bili sta olivani in zelo gospodski. Da, tega vam ne smem pozabiti povedati. Tudi zelo gizdavi sta bili. Po cele ure sta se česali druga drugo.

Nekega dne sta sedeli papigi kakor običajno na svojih palčicah v kletki. Skozi odprto okno je priletel v sobo mlad vrabeček. Ujela sem vrabečka, ki je strašno kričal, in ga posadila v papigino kletko. Radovedna sem bila, kako se bosta vedli moji papigi.

Vrabeček pa ni bil olivan in fin. Prav nedostojno se je vedel. Prfotal je po kletki na okoli, razmetaval pesek, prevrnil skodelico za vodo in kričal.

Papigi sta ostali skoro pet minut mirni na svojem mestu in ogledovali vrabečka. Bili sta vljudni kakor vedno. Po petih minutah pa je splezala ena izmed njiju počasi s palčice navzdol. Najprej se je oprijela palčice s kljunom, potem z nogo in tako je šlo dalje: Kljun — noga — kljun — noga. Zdajci jo je ubrala za njo še druga papiga.

Ko sta prispeli na dno kletke, sta z veliko nežnostjo prijeli vrabečka s kljunčkoma in splezali z njim na vrh palčice. Zelo previdno sta se splazili do odprtega vrat in ga dobesedno vrgli ven.

Odprla sem okno sobe in vrabeček je sfrčal pod mlo nebo.

Moji papigi pa sta si jeli čistiti kljunčka. Potem sta spet počesali druga drugo. Ko je bilo tudi to delo opravljeno, sta spet mirno sedeli druga poleg druge, kakor da se ni bilo nič zgodilo.

Jože Kovač:

V težkih dneh

Včasih breme težkih dni mater izvije vzdih.

A če gledam ji v oči, samo solnce vidim v njih.

Nekaj upa, nekaj čuti.

Nekaj sluti nje srce.

Kaj pač drugega naj sluti,

kakor lepše dni za me?

Zmes za šalo in zares

Kako si sam napravim toplomer

V fiziki, kemiji in tehniki, kakor tudi v vsakdanjem življenju je večkrat potrebno, da merimo toploto. Toplo to merimo po stopinjah. Našo razdelitev stopinj je določil Celsius, ki je označil tališče ledu z ničlo in vrelišče vode s 100 stopinjami. Poleg tega imamo še Réaumurjevo razdelitev, ki pa pri našem toplomeru ne prihaja v poštev.

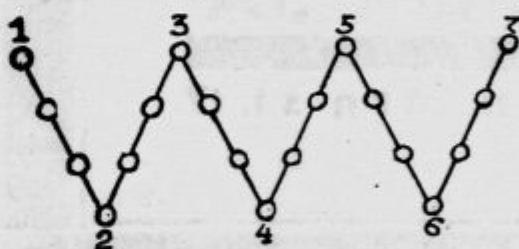

Najnavadnejša priprava za merjenje toplote je živosrebrni toplomer. Zgrajen je na podlagi zakona, da se vsa telesa pri segrevanju enakomerno širijo. V stekleni kroglici je zaprta manjša količina živega srebra; kroglica je zvezana z ozko stekleno cevko. Pri segrevanju steklene kroglice se živo srebro razširja, vsled česar se dvigne. Tako vedno lahko določimo višino toplote. Če presegajo toplota 300 st., tedaj živega srebra ne moremo več uporabiti, ker bi začelo vreti. V takih slučajih uporabljamo druge toplomerne tekočine. Za zelo visoke temperature imamo tako zvali pirometer.

Nu, mi si bomo zgradili majhen toplomer, ki se imenuje termoskop. Vzame mo majhno steklenico s tankimi stenami; najboljša je kaka kovinasta posodica. Opremo jo z zamaškom, ki ima v sredini luknjico. V to luknjico vtaknemo stekleno cevko. V spodnji del cevke damo kapljo vode; vodo moramo popreje barvati. (Barva je poljubna). Kakor hitro zapremo steklenico z zamaškom, se voda v cevki dvigne. Če se temperatura dviga, se zrak v steklenici razširja in potiska vodo navzgor; v nasprotnem slučaju pada. Na stekleno cevko pritrdimo kos bele lepenke, na katero napišemo razdelitev stopinj (Glej sliko.)

Uganka „Veriga“

Na sliko vidite verigo. V vsak krog je treba postaviti eno črko tako, da dobiš sledeče besede: od 1 do 2: žival, od

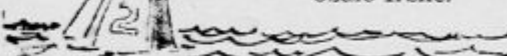
2 do 3: ime za očeta, od 3 do 4: zabavaljšče, od 4 do 5: ptič; od 5 do 6: italijanske novce, od 6 do 7: ime znanega ognjenika. Zadnja črka prve besede je obenem prva črka druge besede itd.

Odgovori

1. Mesto Toledo na Španskem je postalo znamenito zaradi svojega orožja.
2. Robinsonov otok se je imenoval Juan Fernandez.
3. Predsednik ČSR je Thomas Garrick Masaryk.
4. V mestu Pisa stoji znameniti poševni stolp.
5. V svetem pismu imeujejo paradiz »Vrt Eden«.

Hitrost morskega toka

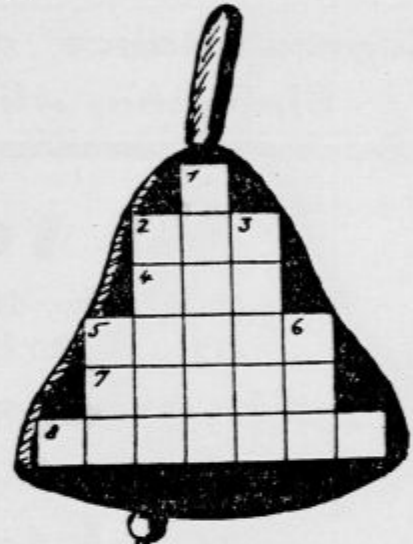
Jeklena boja zasidrana v newyorški luki se je odtrgala in v teku šestih tednov je priplavala na obalo Irske.

Križaljka „Zvonček“

Pomen besed.

- Vodoravno: 2. Hrib v Slovenskih gorah. 4. Pesniška oblika. 5. Avtomobilska znamka. 7. Del noge. 8. Krotileški pripomoček.

Navpično: 1. Orožje. 2. Kraj v Dalmaciji. 3. Plovec. 5. Jarem. 6. Žensko krstno ime.

Uganka „Vizitka“

Iz spodnje vizitke lahko spoznate,

JUVAN LOGOS

kašne narodnosti je gospod Juvan Logos.

Jože Kovač:

Pijanček modrijanček

Zgodaj dopoldne se je pripeljalo na vozu žarečem solnce v nebo. Potlej pa kot bi na mestu obstalo pije iz polja in morja voda

»To ni prav, solncek, da si pijanček, popiješ vso vlogo iz zemlje in mla! Bolje bi bilo, da si zaspanček, pa da se skriješ za temni oblak.

Preveč je vroče, kadar ti piješ, človek in cvetje in polje trni. A kadar za temne oblake se skriješ, senca poljane in nas ohladi!«

A solnce iz morja kapljice pije, v megljo jih spreminja in strne v oblak. Malo še — dež iz oblaka se vlije na žejne livade in polja krotak

»Zdaj te poznam, da nisi pijanček kar iz navade, da modro ravnaš. Zdaj te poznam, da si modrijanček; piješ iz zemlje, da zemlji prišol daš!«

govo peščeno strugo navzgor in navzdol — tekkel je po sredi svojega kraljestva. K temu potoku se je zatekel, kadar je bil bolan. In še nekaj ga je vlekel semkaj. Tu je bila njegova domovina! Tukaj je bil preživel svojo mladost. Semkaj ni smel noben drugi medved; drugače svojih vrstnikov ni preganjal in jih je pustil v miru živeti po širnih, solčnih bregovih svojega kraljestva. Seveda, zmerom le tako dolgo, dokler mu je prišlo. Če mu je prišel kdo na pot, kadar je bil slabe volje, se siromaku ni dobro godilo. Ali če je prišlo kakemu drugemu medvedu na misel, da bi se s njim njegovi oblasti! Gorge nesramnežu! Vroč boj na življenje in smrt in nagel beg pred neprijetnim samodercem je bila posledica. Po takih bojih si je Tir hladil rane v tem potoku in to je hotel storiti tudi zdaj.

A danes se je le počasi pomikal dalje. Rane so ga pekle in bolele: največ težav mu je prizadevala razstreljena rama. Vedno znova se je opotekal in spikal. Ko je prišel do vode, se je takoj do glave ponoril vanjo. S potrptostjo je spoznal, da danes niti to ne pomaga. Sicer je prenehal krvaveti, a bolečina so postajale prej večje nego manjše. Odpraviti se je moral torej dalje — po učinkovitejša zdravila.

Pot ob potoku je držala k blatnemu ribniku in ta ribnik je bil njegov najboljši zdravnik.

J. O. Curwood:

Medved Tir

Zima je dolga in moral se je pripraviti zanj. Tako ima torej tudi medved, kakor vidimo, svoje skrbi in težave.

Prav ko je hotel prevaliti nov kamen, je Tir mahoma prekinil svoje opravilo. Nekaj trenutkov je obstal kakor iz kamna izklesan — nato je sklonil svojo veliko glavo — do tal. Kakšen vonj je bil zavohal? Redek vonj sicer — tako redek, da se je pri vsakem gibu bal, da ga ne bi izgubil. Polagoma pa se je stvari popolnoma zavedel. Sunkoma je okrenil svoja ogromna pleča in stopil nekaj korakov po rebri navzgor, pri čemer se je volilaje obračal z glavo na desno in levo. Vonj je postal tačji in po nadaljnjih dveh korakih je Tir spoznal, da prihaja izza skalnatega holvana. Z desno šano je odrinil v kraj vsaj dva stota težko skalo, kakor da gre za droben kamenček. Začulo se je divje, javkajoče vpitje in majhen, progast, nevericni podoben gorski zajček se je spustil v beg. Lahek udarec s šapo in živalca se je zgrudila, se še malo stresla, nato na mirno oblašala. Tir se sedaj ni več menil zanjo, zakaj njegovo poželenje je vzbudila živalca zalogo — za dobro pest gomoljev, ki so bili podobni majhnim črešnjevoredim krompirčkom. Bili so zelo škrobovit in sladki. Tir jih je pojedel z zadovoljnim godrnjanjem in sladkosnedno

počasnostjo. To se je prileglo! Nato je nadaljeval z raziskavanjem.

Počutil se je izredno dobro. Na neprijetni vonj, ki ga je bil vznemiril pred eno uro, je že pozabil. Med iskanjem hrane se je pomikal čedalje bližje k globeli, ne da bi slutil, kakšna nevarnost mu preti od ondot. Ker sapa ni pihala v ugodni smeri zanj, ni zavohal Langdona, ki se je pomikal višje in višje po globeli navzgor.

Tir je brezskrbno capljal dalje. Zdaici pa je sunkoma obstal. Kaj je bilo to? Iz globeli se je bil začel gronoviti ropot. Tam najbrže nekaj ni bilo v redu. Nezaupljivo je zmajal s svojo veliko glavo, nato pa se hitro odločil in zdirjal proti globeli.

Langdon je tiho zaklel. Imel je smolo — pri plezanju je bil zadel ob skalo, ki se je zrahljala in nato strkljala v globino, pri čemer je z oglušujočim ropotom rušila za seboj drugo kamenje.

Spodaj ob znožju globeli je Bruze napeto opazoval grizljiva. Videl je, da se je medved vzpel in stopal proti globeli — če bi vsaj bežal preko jase, potem bi lahko streljal nanj! Tako pa?

Langdon, ki ni o vsem tem ničesar slutil, je navenjal vse moči, da bi preplezal zadnjih deset korakov do roba globeli. Slišal je spodaj kričati Bruzeja, na ni vedel, da ga hoče posvariti. »Samo brz gor!« je bila njegova edina misel. Skoro je bil že dosegel rob, ko je obstal in pogledal navzgor, da bi

premeril razdaljo. Srce mu je divje utripalo, kri mu je vrela v žilah in le s težavo je zadržal krič. Nepremično je strmel navzgor — v dvoje zeleno se blesketajočih oči. Tesno pred seboj je zagledal velikansko glavo, ogromna pleča, široko odprto žrelo z dvema vrstama strašnih zob, in čul tiho, grozeče renčanje.

Prvič v svojem življenju je Tir zagledal človeka. Kak čuden bel obraz je bil to tik pod njim? Oha, zdaj je spet začutil oni tuji vonj, kakor dopoldne. Tak to je tisto! Ta vonj mu je bil skrajno zoprni — nič več ni hotel imeti opravka z njim. Nenadoma se je okrenil in hrzo stekel proti jasi.

Langdon je z največjo brzino preplezal zadnje korake in minuto kasneje pogledal čez reb. Tamkaj teče rjavi kosmatinec — eno kroglo — u pa le še pošlje za spomin. Da prej ni imel puške pri rokah! Hitro je pokleknil, naslonil komolec na kolena in iz dاليave petdesetih korakov ustrelil na medveda.

Od znožja se je zdaj začel ostrti pok Bruzeve puške.

Tir je bežal dalje in se čutil pokanju za seboj — mar ne doni, kakor da grmi? Da, in če grmi, bi se moralo tudi bliskati! To je dobro vedel — roznal je trepetajoče bliske na temnem nočnem nebu, poznal je srdito grmenje.

Hipoma ga je izpreletel občutek, ko da je nekdo zasidil vanj razbeljeno železo — prva krogla iz Langdonove pu-

ške mu je bil od pleč odtrgala kos mesa. Grizli je dirjal dalje. Čudni bliski, ki so ga ranili! Doslej jih je samo videl, ne pa občutil. Spet ga je zadela krogla, to pot v bok. Zdrnil se je. Ti bliski so morali biti v nekakšni zvezi s tujim vonjem. Nato se je z besnim rjovenjem okrenil proti napadalcema. Tisočerno je odmevalo grmeče rjovenje ranjene zveri od skalnatih sten. Bruze je slišal spodaj v globeli grozečo bojno napoved in streljal kar na slepo. Langdon je z največjo naglico znova nabil puško in njegova druga krogla je zadela Tira v hrbet kakor udarec z ognjenim bičem. Za trenutek je veliki medved omahnil, nato pa se ga je polastila čudna bojazen pred temi strašnimi ognjenimi žarkii. Znova je prišel bežati. Za njim je neprenehoma pokalo, zadela pa ga ni nobena krogla več. Dosegel je vrh gore in izginil lovčema izpred oči. Klub pekočim ranam se je spustil v drugo dolino.

Samo proč, preden jo ubereta za njim! Spoznal je, da je vonj po človeku v zvezi z bolečinami ranami. Krkavel je iz rane na čelih in hrbtu. Nekaj trenutkov je nezaupljivo in začudeno ovažoval rdeče kaplje na tleh poleg sebe. Nato pa je znova zavohal tuj vonj in jo z vso naglico ubral po bregu navzdol. Dospel je na dno doline, izginil v gošči in prišel do potoka.

Ta potok mu je bil dobro znan. Gotovo več ko stokrat je bil prehodil nje-

Ingelen

6 cevni superheterodyn
ali
U6
čudo radio-tehnike
Evropa - Amerika
v zvočniku

Kaj nudi Ingelen U6?

1. Sprejem valov od 12 do 2000 m brez zamenjave tuljav.
2. Nastavljanje z enim gumbom.
3. Skalo z delitvijo po posameznih postajah — Garantirano lahka nastavitve.
4. Varnost pred sunki jakga toka.
5. Največjo učinkovitost pri največji sigurnosti.
6. Posebno varovalo zoper napačno priključitev.
7. Največjo selektivnost, ločljivost vseh postaj drugo od druge, izločitev domače postaje pri končni jakosti 2 vatov, pogon dinamičnega ali več elektromagnetnih zvočnikov.
8. Preklopljivost na vse napetosti izmeničnega toka.

Eleгантna vnanjost
Dveletna garancija

Zahtevajte specialne brošure — — Pustite si aparat predvajati pri vašem trgovcu

Reprezentance radio tovarn „Ingelen“
Ljubljana, Miklošičeva cesta 34./1 12627

Na velesejmu

imate priliko, da primerjate izredno čisto in plemenito podajanje glasbe na

radionapravah „SLORD“

in neprimerljivem zvočniku
Brokton — Slord.

Primerjajte cene in druge ugodnosti. Vzemite si prospekt v paviljonu „E“ drugi oddelek desno in seznanite se z napredki, ki so izvedeni v SLORD-aparatih.

Radiodelavnice Slord, PTUJ, Vičava.
MARIBOR, Gosposka 18.

12881

Mi smo za Vas
podaljšali rok za odplačevanje za nadaljna dva meseca
na 8 mesečno odplačevanje
vsa manufaktura, kakor tudi čevlji
v največji izbiri ter po
najnižji ceni

Oblačilnica „ILIRJA“

Ljubljana Mestni trg št. 17

12889

Jesenska in zimska oblačila

izdeluje po najnovejši modi in po nepretriranih cenah

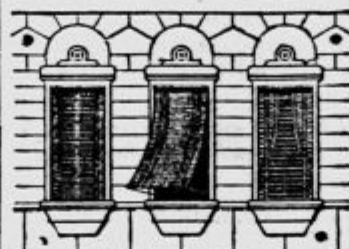
Josip Novak

modno krojaštvo

Ljubljana, Breg št. 2. 12863

Technikum Konstanz
am Bodensee

Tehnika v Konstanz, inženjerska šola za stroje-
gradbo in elektrotehniko. Prospekti gratis. Građnja
letal in avtomobilov. 27

ŽALUZIJE,
lesene tekstilne rolete (drvonitke),
rolete iz gradina, samonavijalce in
lesene rolete »Esslinger« v vsakih
konstrukcijah izdeluje solidno in
najceneje trdka 59

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija
Brzovjake: Kopal. Tel. interurb. 32.

Zahvala.

Podpornemu društvu LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU izrekam tem potom najlepšo zahvalo za takoj izplačano pripadajočo podporo po pokojni gospe Mariji Staudeger in priporočam to prekoristno društvo vsakomur najboljše. 12897

Gačnik pri Jarenini, dne 1. septembra 1930.

KARL STAUDEGER.

Zahvala.

Podpisana se tem potom zahvaljujem podpornemu društvu LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU najiskreneje za kulantno izplačilo pripadajočo podpore po mojem soprogu g. Škerjancu Franc in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur najboljše v takojšnji pristop. 12898

Glince pri Ljubljani, dne 5. septembra 1930.

MARIJA ŠKERJANC.

V dobro razviti gostilni »Maribor« na Grajskem trgu št. 1 sem prevzela

kuhinjo

katero hočem voditi v zadovoljstvo vsakega gosta. Tu se dobi vsak dan raznovrstne dobre jedi po zmernih cenah. Domača hrana je prvovrstna in izdatna, o čemur se lahko vsakdo in vsak čas prepriča.

Za obilen obisk se priporoča

12854/a

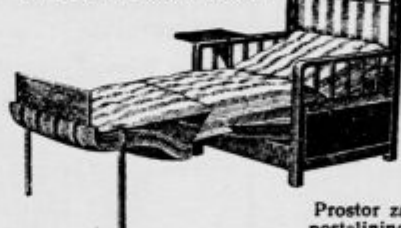
AMALIJA VEHOVAR

Stavbišče

v bližini glavnega, dolenskega ali
gorenjskega kolodvora okrog 2000 do
3000 m² iščemo za skladišče. —
Cenj. ponudbe na oglasni oddelek
„Jutra“ pod šifro „Stavbišče 12891“.

Garantirana konstrukcija!

Prostor za posteljnino.

Franc Jager

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29.

Priporoča svoje najmodernejše spalne fotelje vseh vrst modroce, otomane itd. 12890

Oglejte si razstavo na velesejmu paviljon „E“ 54-56

Najmodernejša oblika!

Anton Kremžar

strojno podjetje

Št. Vid nad Ljubljano

Edino domače podjetje za izdelavo raznovrstnih poljedelskih strojev

Stalna zaloga motorskih mlatilnic in bencin motorjev orig. »SLAVIA«, nadalje plugov, bran, kultivatorjev, skarifikatorjev itd. 12886

Oglejte si našo razstavo na velesejmu in zalogo v Št. Vidu

Obiskovalci velesejma!

Oglejte si krasno razstavo pohištva, spalnice v paviljonu »E« št. 85—87 in tudi na razstavi doma pri tvrdki

Ivan Smole,

splošno mizarstvo, Tacen, pošta Št. Vid pri Ljubljani 11878

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroke, ceniki franko. 6

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Obiskovalci velesejma!

Obiščite paviljon »E« št. 78—80 in oglejte si razstavo pohištva, gosposka soba, krasno izdelana od domače tvrdke 11877

Franc Vreček,

ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

KLAVIRJI

Preden kupite KLAVIR, si oglejte moje bogato zalogo prvovrstnih KLAVIRJEV. — Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo — Strokovnjaško popravilo in čisto uglaševanje. — Najcenejša izposojalnica. 297

Warbinek, Ljubljana,
Gregorčičeva št. 5. Rimska c. št. 2.

Obiskovalci velesejma!

Posetite paviljon »E« št. 89—93, kjer je razstavljeno krasno in moderno izdelano pohištvo jedilnica in spalnica domače tvrdke 11882

Ivan Polenšek

mizarstvo, Št. Vid — Vižmarje.

NC I 223/30.

11780

Prostovoljna sodna dražba

V sredo dne 10. septembra t. l. ob 11. uri dopoldne se bo vršila v pisarni podpisanega notarja kot sodnega komisarja v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6, prostovoljna sodna dražba zemljišča vl. št. 110 kat. obč. mesto Ljubljana, obstoječega iz hiše št. 19 v Florjanski ulici, s sadnim vrtom, in stavbišča, solastnega gg. Kruhar Marji, Koman Franji, Piškur Antonu in Piškur Karolini omož. Mulec. Izklicna cena znaša 320.000 Din. Dražbeni pogoji so zainteresentom na vpogled v pisarni podpisanega notarja kot sodnega komisarja.

MATE HAFNER, notar kot sodni komisar.

Cene motociklov od Din 13.800 naprej

kompletno opremljeni, z električno razsvetljavo, z vrtilnim ročajem, dva izpuha i. t. d.

Pozor motociklisti!

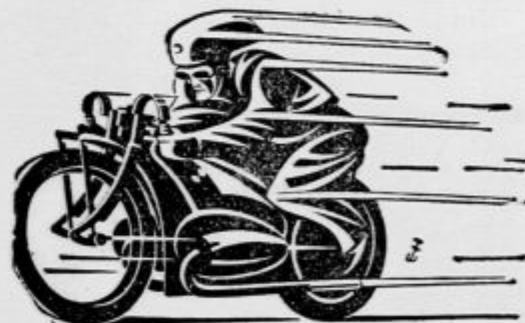
Vodeče v konstrukciji in kvaliteti nedosegljive motocikelske znamke so in ostanejo: Angleške AJS—Rudge Whitworth—Francis Barnett. Ameriške: Excelsior—Henderson. Nemške: BMW in to vsled mnogoletnega izkustva v gradnji motorjev. Brezkonkurenčne cene! Plačilo na obroke! Vsi rezervni deli na zalogi! Zahtevajte ponudbe!

Uporabljajte Castrol olje!

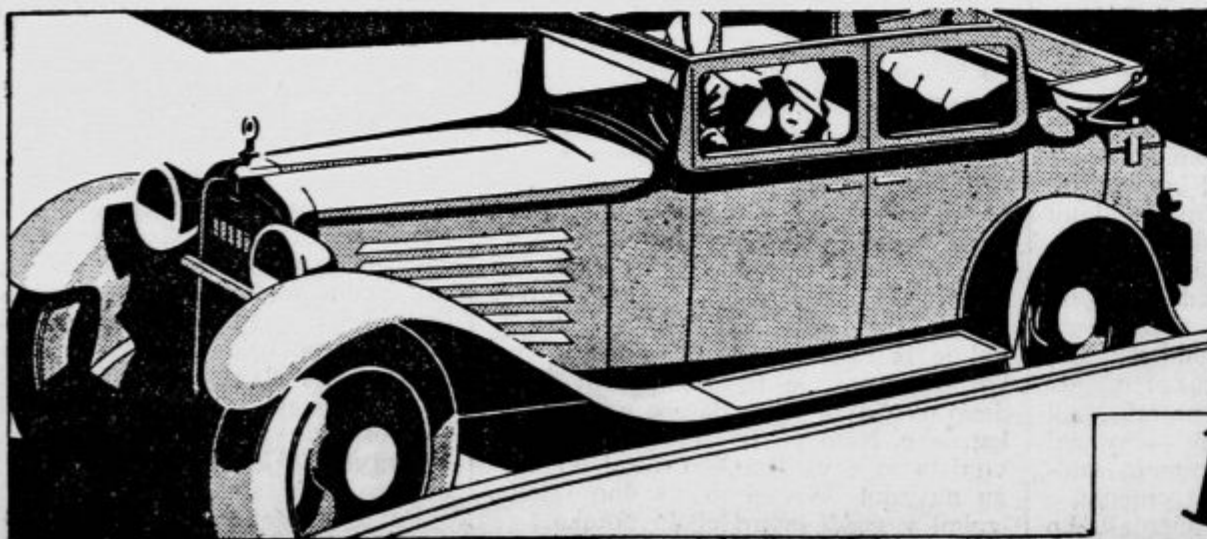
Oglejte si stalno razstavo pri glavnem zastopstvu:

O. ŽUŽEK

Ljubljana, Tavčarjeva 11

Vozilo za ljudi, kateri so priučeni ekonomično računati.

Avto, ki Vam ne bo tako hitro zastarel, ki obdrži vedno v največji meri svojo vrednost, močan, zanesljiv, štedljiv, lep, plemenit in eleganten, mednarodnega formata. Kvalitetno vozilo nemškega izvora, katerega lahko uporabljate obenem kot limuzino in odprt voz, kar pomeni praktično novost. Z mnogimi posebnimi prednostmi, o katerih niti mnogo ne govorimo, ker so pri Brennaoborju same ob sebi umevne. Prosimo Vas, da se sami prepričate z neobvezno poizkušnjo vožnjo. Zahtevajte cenike! Plačilo na obroke!

TIPE:

IDEAL

4 cil. 30 H. P.

JUVELI

6 cil. 45 H. P.

ALPSKI ZMAGOVALEC

6 cil. 55 H. P.

AVTOBUSI

TOVORNI

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11

BRENNABOR

Češka industrijalna banka

Podružnica v Ljubljani, Marijin trg 5

Centrala v Pragi, RČS.

Volačana delniška glavica in rezervni fondi Kč 309.000.000.—

12851a

62 podružnic in ekspozitur

Izvršuje bančne posle vsch vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune

Telegrami: Indusbanka Telefon interurb. 2104

ZALOGA OROŽJA, MUNICIJE IN LOVSKIH POTREBŠČIN

FR. ŠEVČIK

Ljubljana

Židovska ulica 8.

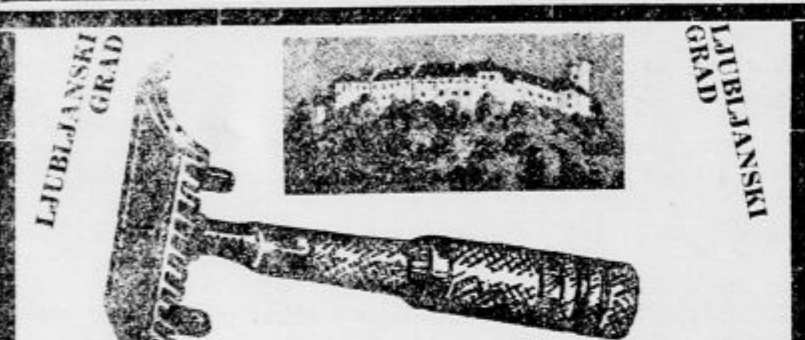
Telefon 3378

Pošt. ček. račun 11775

Največja izbira lovskih pušk in orožja za sport in obrambo vsch svetstkih znamk, belgijske, Suhtske, Sauer & Sohn, borovelske in glasovite »DARNE« puške.

Tiger in Einhorn patroni marke Utendorf basani z nemškim Troisdorfer smodnikom. »U« patroni, basani z Obilič, Haslocher in Wöllersdorf smodnikom ter mehkim ali angleškimi trdimi šibrami.

Trgovci preprodajalci in lovska društva dobijo cene na veliko. ZAHTEVAJTE CENIKE!

Samo pri tvrdki

Telefon 2439

Telefon 2439

Kupajte samo kile najboljše znamke ter se boste vedno dobro obrijli. Nasa kila domače znamke jamei za najfinije in dolgotrajno rezilo. Vedno v veliki izbiri vse vrste najboljših brivnih aparatov, najfinijskih britov, strojev za lase, škarij in žepnih nožev. Lastna električna brusilnica vsch vrst britvic.

ševčikata

dr. Josip Hacin in dr. Josip Sajovic

preselita svojo pisarno z dnem 9. septemb. iz Kolodvorske ulice šte. 8

v prvo nadstropje poslopja

Prove hrvatske štedionice

na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovnovе ulice (vhod iz Beethovnovе ulice)

12856

J. Brunčič & F. Rebernik

PLESKARSTVO IN LICARSTVO

11466

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 23

izvršuje vsa pleskarska in ličarska dela po solidnih cenah. Sprejema tudi vsa v to stroko spadajoča dela na deželi.

TVRDKA

A. VOLK

11719

LJUBLJANA

Resijeva cesta 24

priporoča prvovrstno odbrano

semensko pšenico, semensko rž in zanesljivo kaljivo blago

Zahtevajte ponudbe!

Se otroci se čudijo našemu krasnemu,

cene vrednemu jedilne-

mu orodju Kompletna

kaseta alpaca-srebro

Din 260.—

Zahteva te kataloge naših

drugih 60 slagerjev

zastoj. SAPIRA.

Ljubljana, Miklošiča c. 14.

Gostilničarji! Kavarnarji!

Plesne šole!

Prodaj

11887

aparaturu za ve iko pojačanje gramofonske glasbe, kompletno s 200 gramofonskimi ploščami v skoro povsem novem stanju, zbog nabave večjega aparata. Pogledati in čuti v kavarni MEDULIC Zagreb, Ilica šte. 59.

Zahvala

Ob težki izgubi našega nepozabnega sina, oziroma brata, strica in svaka, gospoda

Jeana Fajdiga

nam je dolžnost, da se tem potom najtopleje zahvaljujemo za dokaze sočutja in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi poslednji poti.

Globoko žalujoče rodbine:

FAJDIGA — KOSTEVC — GREGORIĆ

12858

„Nova Jugometalija“

d. z o. z.

v Ljubljani, Aškerčeva ulica št. 3

izdeluje

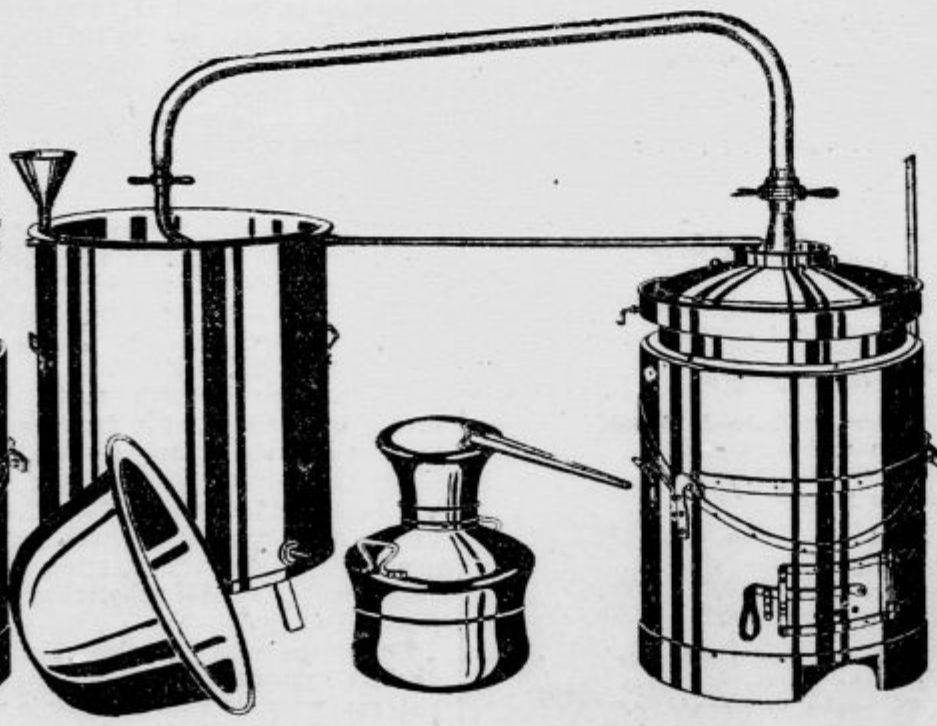
vse potrebščine iz kovine in je tudi letos v paviljon »G« izločila svoje izdelke, med katerimi se nahaja lepo število novih predmetov, kakor: aluminijasta kuhinjska posoda, opreme za prodajalne in izložbe, kotli novega sistema za destilacijo, aparati za desinfekcijo, aparati za žgano kavo, črpalka za higijenične vodnjake, toplodarji ter vse vrste posode iz kovine in pločevine.

Ne zamudite tudi Vi te prilike ter si oglejte res vse praktične izdelke tega podjetja, da si v slučaju potrebe morete kriti iste le s solidnim domačim izdelkom.

12870

IZREŽITE IN SHRANITE, ZA SLUČAJ, ČE NAŠ NASLOV POZABITE!

Ugodna nakupna prilika.

Dne 15. septembra 1930 ob 10. uri se vrši pri okrajnem sodišču v Mariboru v sobi št. 27 sodna dražba gostilniške realitete, vl. št. 224 k. o. mesto Maribor.

Cenilna vrednost

Din 213.628.25. — Najmanjši ponudek: Din 150.000.—

Natančnejša pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Kieser Karl v Mariboru, Aleksandrova cesta 14. 12856-a

Drugim ljudem ni treba

2921

vedeti, da v svojem stanovanju zatirate mrčes. Porabljajte zato PIRETRIN, ki poleg neprimerno zanesljivega učinka jako prijetno diši, kakor da porabljate sredstvo za razkuževanje zraka v svojih stanovanjskih prostorih.

Ce pa kje v trgovinah ne dobite PIRETRINA, nam pišite dopisnico, da vam z obratno pošto pošljemo po povzetju pol litra Piretrina in razprševalnico za Din 55. Ako razprševalnico že imate, naročite Piretrin v kanti za pol litra po povzetju za Din 35.—

PIRETRIN d. d. za kemijsko industrijo, Zagreb, Branimirova 43.

Obiskovalci velesejma

se opozarjajo na tvrdko 11473

IVAN KNECHTL

krznarstvo, Ljubljana, Kolodvorska u. 26 katera izdeluje vsa krznarska dela in ima v zalogi raznovrstne kože. — Izdelujejo se prvovrstne čepice po konkurenčnih cenah.

Odda se samoprodaja patentov

1. Epohalnih sanitetnih predmetov za bolnice, ambulante, zdravnike, itd. firmi s kapitalom Din 270.000.
2. Svetovnih predmetov za železničarje, sportnike, šoferje, pilote, redarje, vojake, mornarje, kmete, itd. Kapital po dogovoru. Prodajo se patenti za izdelavo:
 1. Svinčnikov s trajnim koledarjem.
 2. Kotlov za kuhanje šunk.
 3. Naprav za ostrenje železnih instrumentov, kamenitih črtal, svinčnikov itd. Ponudbe na Interklam Zagreb, Marovska 28 pod »br. K-1472«.

11807

AKO ŽELITE

poceni in dobro blago, oglejte si zalogo in izbiro raznovrstnih barv, firnežev, lakov, zidarskih plesk, čopičev, oljnatih suhih barv in ostale v to svrhu spadajoče predmete edino pri

11626

DRAGO FRANZ

Ljubljana, Stari trg 24. Točna postrežba.

Modni salon damskih klobukov

11595

L. Derganc, Sv. Petra 27

ima stalno na zalogi

NAJNOVEJŠE DUNAJSKE MODELE

Cene najnižje! Točna postrežba!

Priznane nebeške sladkosti

bo prodajal tudi na drobno na velesejmu v paviljonu »H«, koja šte. 173, sloviti ljubljanski slaščičar

11751

Al. Gallé,

LJUBLJANA, GOSPOSKA 4.

PERJE

od Din 35.— dalje. Posteljne odeje iz puha, volne in bombaža. Kemično čiščenje perja Din 15.— za kg. — Fein, Zagreb, Zrinjski trg 15. 302

Samo

12 Din

kg mešanega, čistene perja!

Samo

60 Din

kg skubjenega, čistene perja!

Samo

90 Din

kg svega, čistene puha!

Razpošilja

Trgovski dom Stermečki, Celje št. 20

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma brezplačno!

Prodaj po ovico svoje

hiše

v najboljšem stanju, obstoječo iz dveh in ene podstrešne sobe, kosa polja in kosa gozda. Cena 18.000 Din. Celje, Polule št. 35, od »Grenadurwita« deset minut levo navzgor. 11839

Obdržite v spominu,

da je najbogatejša izbira svile, modnih gumbov, trakov, čipk, okrasov, nogavic, rokavic, kravt, ovratnikov, robčkov in sploh vsch potrebščin za izpopolnitev damske in moške toalete edino le pri tvrdki

T. EGER, Ljubljana

Sv. Petra cesta 2. 11772

Svetovno znane originalne

WECK-ove ČAŠE

in aparati za vkuhanje se dbe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič; Maribor: Karl ... in Pinter & Lenard; Glavna zaloga za Jugoslavijo: »FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 19. 69a

Dekliški penzionat

Anderl — Rogge

Graz, Lessingstr. 19. Tel. 2993.

Znameniti internet in eksternat. Znanstvena in gospodinska izobrazba. Specijalen trgovski tečaj za inozemkinje (s pravico javnosti). Skrbno negovanje jezika in glasbe. Prospekti in reference. 12612

Oblačila

za gospode izvršuje po zelo solidni ceni in v najmodernejši fazoni

LUDVIK LOGAR

modni atelej, Gosposvetska cesta 13, II. nadst., vrata 67 (Kolizej). Velika izbira najmodernejših stofov. Sprejemajo se tudi popravila. 280

Puškar

11631

Albin Šifrer

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 12 (poleg restavracije »Novi svet«) ima svoj razstavljeni prostor na LOVSKI RAZSTAVI paviljon »H« šte. 172.

ŠOFER

obenem samostojen mehanik, izvršuje vsa popravila sam, prvovrsten in previden vozač, zelo vreden in zanesljiv, želi spremeniti službo. Cenjene ponudbe pod »Dobra moč 99« na oglasni oddelek »Jutra«. 11864

Oglas.

Krajevni šolski odbor na Dolu pri Hrastniku razpisuje na svoj novi šoli mesto šolskega sluga s prostim stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo. Plača po dogovoru. Natančnejši podatki so na vpogled pri šolskem upravitelju istotam. 11869

Krajevni šolski odbor na Dolu pri Hrastniku.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadni izgubi našega ljubljene sina oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Milana Končina

trgovca in posestnika

za poklonjeno cvetje in prekrasne vence se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, ob. svetniku gosp. Jos. Turku, mestnemu živinozdravniku g. Pestotniku, dr. medic. g. Fedranu, Sokolskemu društvu, gg. pevcem za ganljive žalostinke ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili v prerani grob.

Gorenja vas pri Stični, dne 5. septembra 1930.

12857

Globoko žalujoči ostali.

Suha roba, brihtna Ribnica in široki svet

Ribniška suha roba. Današnja gozdarska in lovski razstava ljubljanskega velesejma je dala v rdečem paviljonu tudi prostora sloviti Ribnici, da so razstavili v njem svojo robo in jo pokazali v vsej njeni vsakdanosti, mnogovrstnosti in ročnosti. Vse številne predmete je dala na razpolago svetovno znana trgovska in industrijska hiša E. Ivanc v Sodražici, uredila pa sta razstavo z velikim okusom in po vseh modernih pravilih g. Jože Ivanc, član gornje tvrde, in g. Janko Trošt, strokovni učitelj meščanske šole v Ribnici.

To so sami leseni izdelki, ki se rabijo vsak dan v hišnem in kmetijskem gospodarstvu. Redke je, ki bi jih mogli naštetj po njihovem imenu. Na razstavi, ki jo je priredilo kranjsko-pri-morsko gozdarsko društvo l. 1881. v Kočevju, je bilo iz Kočevske razstavljenih 41 predmetov, eden drugačen od drugega, iz Ribnice pa celih 122 predmetov. Od tedaj je marsikateri kos svojo veljavo zgubil, mesto njega pa se je pojavilo k življenju vsaj par novih, dočim so se drugi v mnogih ozirih spopolnili. Poskusiti hočem, da jih v glavnem naštejemo:

Kadi, čebri, keblice, banje in merniki; škafi, pasjaki, maltariji, ribarji, hrvaški škafi in žetariji; brente in brentače; golide, korci in napajalci; barigelci in banke; škafje in škaflice, tudi za pariški puder; žlice, noži, vilice in kuhali-nice; kladi, valjarji, ribežni, krožniki in skledje; pinje in pipe; lopate, neške in vevnice; rešeta, sita, cedila in rože; vile, grablje, cepci, kosilice in toporišča; čaše, sipalke, vki in solnice; stojala, obešala in priprave za vezenje; zibke in kolca; peharji, stružnice in kuhinjske deske; mišolovke in pasti; modeli za maslo in testo in košarice; muhal-niki in zobotrebiči itd., itd.

Dolga je ta vrsta ribniških izdelkov, vse ima v zalogi imenovana hiša E. Ivanc v Sodražici. Poleg te tvrde na-stopajo na drugih mestih razstave tudi še druge ribniške tvrde, predvsem J. Oberstar iz Sodražice s finimi izdelki same strugarske stroke in M. Tomažin iz Rašice s samimi zobotrebiči. Precej klaverno nastopa »Zveza lesnih obrti v Ribnici«, kar daje nov dokaz, da so Ribničani le preveč samo-stojni in iznajdljivi, da bi se dali spraviti pod temni mernik kake kompanije. Lepe izdelke svoje stolarnje je razstavil g. F. Fajdiga iz Sodražice. Gozdna ve-leposest g. Rudeža iz Ribnice je prika-zala bogastvo ribniškega gozdovja, g. J. Goederer iz Namrslja pa je postavil model preproste ribniške žage in jo spravil v pogon s pomočjo elektrike, ogledovalcem v zabavo.

Vsakogar, ki pomisli na to dolgo vrsto ali jo celo vidi zbrano pred seboj, obide neko posebno duševno razpolo-ženje. Ob istem času se ti poraja raz-pojen smeh in resno občudovanje, prvo zaradi vsakdanosti teh predme-tov, drugo pa iz odkritega priznanja njihovim stvariteljem.

Ribničanka pri statvah za pletenje rešet-nih dnov.

Domovina teh izdelkov je primero-ma majhen kos slovenske zemlje, ki je razprostrt nekako od cerkniške Slivni-ce do kočevskega Roga pa od kočev-skega mesta do Zelimljeva z najbolji delavno sredico v trikotu med Bloka-mi, Turjakom in ribniškim trgov. Vsa ta pokrajina nam je v rdečem paviljonu predstavljena ne samo po naštetih izdel-kih in tvrdkah, ampak tudi kartografsko in statistično po večjih rokah strok-ovne učitelja g. J. Trošta, a risar-sko po akad. slik. I. Miheliču iz Rib-nice.

Poleg statističnih pregledov proiz-vodnje je g. Trošt narisal in izvesil tudi tri karte o domovini suhe robe: zemljevid domače lesne obrti v kočevskem srezu (1:50.000), zemljevid sreza Kočev-je v osmih barvah (1:50.000) in zemljevid Ribniške doline in okolice (1:12.500). Te karte, izmed katerih bi druga pač zaslužila, da izide kot učni pripomoček na javni trg, nam nudijo jasno sliko o geografski razprostranjenosti izdelkov in njihovih izdelovalcev.

Na parnih in vodnih žagah ima v golem žagarstvu svoje hranilnice okoli 20 tisoč Slovencev, ki so bolj ali manj ena-komerno razstreseni po vsej Sloveniji. V izdelovanju zgoraj naštetih lesenih predmetov pa je vir življenja za pri-

K geografiji naše lesne domače obrti.

bližno enako število naših ljudi — J. Jovan je cenil l. 1903. število obratov na 4000 —, katerih dom je omejen sko-ro na obseg enega samega izmed 28 političnih okrajev Slovenije.

Ti kraji so z iznajdljivostjo svojega uma in spretnostjo svojih rok les od-daljšali tako daleč od njegovih prvotnih oblik in vložili vanj toliko delovnega kapitala, da je vrednost tamošnje gozd-ne posesti dvignjena do višin, ki so sicer prav težko dosegljive. Temu delu posveča razen večje zemljiške posesti vsaka tamošnja hiša po 100 do 250 dni v letu in vsaka še tako majhna gozdna posest je tu izrabljena od smre-kovih debel do leskovega grma in dre-na na način, ki si ga bolj izdatnega sko-ro ne moremo misliti.

Vsakdo, ki je od tu doma in ga po-vprašaj po njegovi domovini, ti bo naj-prej povedal, da je od »Ribnice«, pa naj ima tudi po 4 do 5 ur hoda do prijazne-ga trga sredi polja, ki leži vrsto med Veliko in Malo goro. Fridrihštanskim gozdom in Slemen. Ljudje so torej »Rib-ničanje« — njihova duševna svojstva so v glavnem kombinacija zgoraj ome-njenih dvojnosti, humorja in resnobne, njihovi izdelki pa ribniška ali »suha roba«, ime ki ga ne more prevesti no-ben jezik.

Pregled zgodovine lesne domače obrti. Domača obrt suhe robe je delo, ki ni omejeno po nobenih obrtnih zakonih ali predpisih. Ona je vezana zgolj na posamezne kraje in hiše, kjer prehaja priučitev dela od očeta do sina, od rodu na rod, ona je torej »cvetka«, ki raste na prosti livadi svobodnega na-rodovega umetniškega čuvstvovanja.

Se pred sto leti, v Valvasorjevi dobi pa še celo, je bilo deloma vse od pred-zgodovinskih časov v obrtnih krajih »Ribnice« železno rudarstvo in fužinar-stvo glavni temelj narodnega gospo-darstva; slonel je doma na maloproc-entni rudnatosti hribin in vodnih silah gornje Krke, Rašice in Cabranke. Temu nasproti sta Ribnica in Kočevje od nekdanjavežani na bogastvo svojih kraških, a gozdnatih visokih planot. Spričo premalo aktivne bilance svojega kmetijstva je ljudstvo teh visoko leže-čih, malo rodovitnih krajev začelo že zgodaj ceniti cepkost lesne tvarine in jo umno in spretno spravljati v slu-žbo najprimitivnejših vsakdanjih potreb in les obdelovati preko svoje domače potrebe za prodaj.

Že iz srednjega veka so nam ohran-jeni dokazi, da se je ljudstvo bavilo z obdelovanjem lesa. Valvasor pa omenja deset kočevskih in dvanaest ribniških vasi kot izdelovalce suhe robe. In ko so nastopili žalostni časi turškega vpa-danja in požigania, kaj je bilo tem kra-jem bliže, kakor da so se zatekli k tej svoji spretnosti in si poiskali v njej skromnega zaslužka. L. 1492. so dobili Ribničani in Kočevčari po 22 turških vpadih na Kranjsko, ki so se izvršili v kratki dobi 1469. do 1491., od cesarja Friderika III. privilegij trgovanja s su-ho robo po vseh tedanjih avstrijskih deželah.

Tudi drugod je cvela lesna domača obrt. Valvasor našteva kot suhorobar-je gorenjske vasi Bleda, Lesce, Rodine in Selca. Bohinj, Bled, selška dolina, Črni vrh nad Idrijo in okolica Kranja so še pred 50 leti dajali leseno robo na trg. Ali njihova delavnost na tem po-lju je potem prenehala deloma zaradi zamotanih posestnih vprašanj, deloma pa so si ti kraji odprli ugodnejše pano-gne pridobivanja (sitarstvo, tujski pro-met); edini Koprivnik izdeluje še dan-es svoje »vivečke«, dočim dela v Češ-njicah v selški dolini sodarstvo s polno paro dalje. V enem kotu rdečega pavil-jona so razstavljeni tudi predmeti iz Prekmurja, vendar oni nam bržkone ne dajo prave slike o tamošnji lesni doma-či obrti, ker predstavljajo samo izrač-kanje z lesom, brez vsake trgovske praktičnosti.

Vse drugače pa je to pri naši Ribnici. Ona si je znala svojo staro obrt ne sa-mo čuvati preko vseh modernih strem-ljenj človeškega gospodarstva, ki do-mači, ročni obrti ni nič kaj prijazno, temveč njeno gospodarsko izdatnost dvigniti do velikih višin.

Rešetarstvo. Od lesa, ki se rabi v lesni domači obrti, zahteva Ribničani velike prednosti. Les ne sme imeti grč, mora biti zadosti gost, predvsem pa je potreb-no, da se lepo kolje, cepi in obrezuje. Da pride Ribničan do takšnega lesa, ga stane mnogo truda in denarja. Kjerkoli izve, da leži posekano kako drevo, gre tja in ga preskuša; včasih je to tri do štiri ure visoko v gori. Dočim pa je cena smreko-vini za žago 150 Din za kub. meter, mora plačati suhorobar za kub. meter izbra-nega lesa na mestu po 250 Din.

Kakor sicer potrebno orodje ni mogo-vrstno, tehnika obdelovanja lesa je ven-dar pri različnih predmetih v malem pre-cej različna. Spričo tega je ekonomija časa in dela zahtevala, da so se posamez-ni kraji več ali manj omejili na izdelova-nje enega samega predmeta. Najbolj pi-sana sestavina ribniške suhe robe je re-šeto, zato je rešetarstvo razdeljeno na več delovnih panog prav tako, kakor je n. pr. razčlenjeno delo urarske domače

obrti v Švici.

Temeljna stroka rešetarstva je obo-darstvo. Obodar razcepi gladko raščene hlode po njihovem polumeru na »zgonte«, te razcepi še dalje, razcepke pa obdela na »stolu« z rezalnikom na tanke in gladke obode. Po deset do trideset obodov ali obročev različnega premera, širine in imena se končno potочи v kolače, ki pri-dejo v tej obliki v trgovino. Obodi so se do nekako l. 1850. krožili na roko, danes se to vrši s pomočjo z železom obitega va-ljarja na vreteno.

Obodarji so doma v vaseh, ki ležijo v trikotniku Ribnica-Vel. Lašče-Podkane. Največ obodov izdelava Globel, po 10.000 na leto, za njo pride Hudi konec s 3500, Zapotok in Praproče, vsak po 2500, Ribnica, Sv. Gregor in Dvorska vas, po

Urban iz Ribnice

To pesem je zložil in menda tudi skom-poziral Cenetov gospod iz Ribnice, pok-župnik Ivan Podboj (1848 — 1911). Deset slik k tej pesmi je narisal tudi Ribničan, akad. slikar I. Mihelič, in jih postavil na razstavi na ogled.

Sem z Ribence Urban, po celjem svajti znan; jest brihtne sem glavě, pa žlice imam novje.

Sem rjeku: kje je veselica, bi se prodala kova žlica; sem semkaj se podav, da bi jih kej predav.

Jest hvalit se ne smejm, le tuku vam povejm, de take ruobe nej, ne ljeti, ne drugej.

De buom pa jest Urban pri vas še bolj poznau, letu kaj zdej povejm, k nej znanu vsem ljudjem.

Jest dejam žlice vsake suorte, kar se jih le zmislit muorte, škafjele, škafelce, pa tud kuhavence.

Jest dejam škafe in rešeta, rajte, brijete, vsega šjenta, sem majster jest od žlic, čebru, keblu, keblu.

Poslušajte vsi narprej, kar se vam zdej povej od žličnega gradu, k je tam per skledneki.

Koku je lejpa ta posuoda, kjer se spravlja suha ruoba; letu je tisti grad, ki hrani muj zeklad.

Kok žalosten ta svejt je biv zarezj poprejd, k nej taci blu ljudi, de b žlice dejlaji.

Se skorjami so župo jejtj, skledje ne kolejna dejtj, to rejs nej bještu blu, od uist je kapalu!

Prebrisani možje od svetjga Primože se zmislijo narprej, kar se vam zdej povej:

Od šruocih uist so mjero vzjell, so žlice dejlaji zečjeli, so sturli ruobe tje ze cejle deželje.

Zdej so pa šli po svejt po zimi in po lejt, pa ne samu možje — kar lejze inu grje.

Križem vsejt so se podeti, suho ruobo ponujati; vsa mejsta in vasi so z žlicami obšl.

Vsak muora bit učan, predajat ruobo sam; če muodru govori, si že kej perdobj.

Kislju mleku si zgovarja, v torbo kruha, v mošnjo dnarja. Ku ruobo vso predaj, nā, nej dnarja, nej blaga.

Ku ruobo vso predaj, nej dnarja, nej blaga, — ker vse ze vince dā.

1500, potem pa 11 vasi s po 1000 in 12 vasi s po 500 kolači na leto. Obodi se delajo ali doma ali pa kar v gozdu, včasih tam daleč na Kočevskem; le za nedeljo pridejo obodarji iz gozda domov. Pred 37 leti so začeli hoditi nekateri obodarji na delo tja v Bajino Bašto v Srbiji za podjetnega Lazo Jovanoviča iz Beograda.

Za popolno opremo rešeta je potrebno še dno ali »podno«. To je lahko naprav-ljeno iz treh različnih snovi, iz lesa, žice ali žime. Za tkanje železnih poden ob-toja pet delavnic, tri ročne in dve meha-nični (E. Ivanc v Sodražici in E. Pakiz v Ribnici). Podna iz konjske žime dobav-lja Ribničanom sitarska domača obrt v Stražišču pri Kranju s 300 statvami in šestero trgovskih podjetij.

Lesena podna pa so izključni izdelek ribniških vasi. Rabi se leska, javor, je-sen, brest in iva. Potrebni les dobavlja »sitarjem« po večini Kočevska. To so »paličarji« iz okolice Starega loga in Go-tenice, ki naklestijo po svojih gmajnah butare 1 m dolgi, do 3 cm debeli, glad-kih palic in jih pripeljejo ob zimskih po-nedeljkih na ribniški trg k »Cenetu« (do pet tisoč butar).

V zimskih dneh in večerih je kakih 19 vasi občin Jurjevica, Dan, Sušja, Sodra-žice in Ribnice na delu, da pripravijo »vi-te«. Težavno je to delo, ki ga vrši vse, staro in mlado, z noži in celo zobmi. Urad za pospeševanje obrti bi napravil vi-trarjem veliko uslugo, ako bi jim zokazal stroj za oblanje viter, ki stoji zdaj v Po-strmci pri Vel. Laščah. Iz viter se po-tem pletejo podna ali na roko ali pa se tko na statve. Največ poden izdelajo Jurjevica, Sajevec, Kot in Dane, po 15, 7, 4, oziroma 2 tisoč na leto.

Iz kupljenega oboda in doma naprav-ljenega podna sestavlja končno rešetar svoje rešeto, sito, cedilce ali rajto, to pa že po večini na svojem potovanju kot krošnjar. Zato bo o tem govorja nižje.

Posodarstvo in orodjarstvo. Posodje pintarske stroke, torej škafe, čebre, brente itd., izdelujejo občine Sodražica, Sv. Gregor, Vel. Poljane in okolica kočev-skega Roga. Na ribniških tleh je v tem najbolj delavna vas Sinovica s 4, potem Gorenji Lazi, Škrovica in Rob s po 3, Zamostec z 2 tisoč kosov posodja na leto ter devet vasi s po tisoč, a šest s po 500 kosov.

Kuhalnice reže 11 vasi gornjega dela sodraške občine, predvsem pa sam trg Sodražica in sosednji Jelovec; vsega sku-paj se izdelava kakih 15 tisoč tucatov te robe.

Žličarji so doma tam na Blokah (Ravne in Topol), pa v »Smolariji«, to je v žu-pnijah sv. Trojice in sv. Vida v poveljdu Cerkniciške in Iške; oni narežejo okoli 32 tisoč tucatov različnih žlic.

Pod kočevskim Rogom se je bavilo l. 1875. s suho robo še 183 oseb, danes jih je mnogo manj, in ti izdelajo največ le-senih lopat.

Najdrobnejši izdelek ribniške suhe ro-be je zobotrebec. Zanj se porablja javor, hudoles, leska, smreka in dren. Domovi-na zobotrebecv pa so številne vasi zno-traj črte, ki veže te-le vasi: Hočevje, Račna, Ponova vas, Zelimlje, Golo, dol-na gornje Iške, Sv. Gregor in Kompolje v Dobropoljah. Velika družina s 5—6 pridnimi zobotrebcarji zasluži lahko v eni zimi do 5000 Din.

Razno orodje za kmetijstvo dajejo vasi občin Ribnice in Vel. Poljan, neštete predmete strugarske vrste pa izdeluje tovarna J. Oberstar v Sodražici in pet manjših obratov te vrste. — V dolini gornje Rašice obstoja šest mesecev te-čaj za pletarstvo, — starejše je pletar-stvo v Zamostcu —, ki nam kaže tudi na razstavi že prav razveseljive uspehe, g. Milan Modic na Blokah pa si je pred par tedni stavil hvaležno nalogo, da obrne spretnost našega ljudstva tudi na izdelo-vanje norimberškega blaga, to je vseh vrst igračk, glede katerih smo v Jugosla-viji skoro popolnoma odvisni od uvoza iz tujine.

Razpečevanje suhe robe se vrši na dva načina, ali po trgovcih ali pa po krošnjar-jih. Središče trgovine je trg Sodražica, posebno ob četrtkih. Trgovci pošiljajo nakupljeno robo predvsem na velike mestne trge, robo dobavljajo pa tudi krošnjarjem v tujino. Vobče gre od vseh obodov 86% po Jugoslaviji, 10 v Avstri-jo in 4 v Italijo (Juljsko krajino in Be-neško Slovenijo). Rešet vzame Avstrija 60, Jugoslavija 30, a Italija 10 odstotkov, škafov se prodaja po Jugoslaviji tri četrti-ne, ostalo gre v Italijo, dočim kupi Jugo-slavija 75, Avstrija 20, a Italija 5 od-stotkov vseh žlic in kuhalnic.

Najdalje po širokem svetu pridejo mali zobotrebeci. Njihovo trgovinsko sre-dišče je Rašica, njihov glavni izvoznik pa je ljubljanska tvrda Peko, ki nam je v Jugoslaviji znana le po svojih čevljih. Le žal, da se ribniški zobotrebec ne more udomačiti v Beogradu, kar tam tekmuje z njim šibki, fabriški zobotrebec iz Ame-rike in Dunaja.

Da ostane v prvih rokah čim največ dobička, razpečava Ribničan svoje izdelke tudi sam z visoko zloženo krošnjo na ple-čih po deželah daleč naokrog, in sicer vsaj že od l. 1492. dalje. Ti krošnjarji so doma po večini kočarji, ali, ker so po nji-hovi pridnosti kože že popolnoma zginile, bolje rečeno mali posestniki.

Odrasli krošnjar vzame s seboj navad-no tudi sina za pomagača. Kamorkoli prideta, povsod nastane neka živahnost, saj so to gosti, ki so jih vajeni leto za letom, odkar pomnijo najstarejši ljudje. Univerzitetni profesor v Ljubljani, dr. Ivan Prijatelj, z Vinic pri Sodražici, ima svoj dolgi korak iz onih mladih let, ko je z očetom rešetaril po Koroškem in ga komaj dohajal. Poleg težke krošnje za prodaj prinese krošnjar za nameček še kup šegavosti in dovtipov, ki se mu kar sipljejo iz ust, da družba skoro ne pride iz smeha.

Krošnjarje daje osmero občin, Soda-žica 129, Jurjevica 89, Dane 54, Ribnica 37, Dolenja vas 24, Sušje 21, Vel. Poljane 4 in Gora dva krošnjarja. Izmed posa-meznih vasi jih gre »z doma« iz Brež 36 — od 47 posestnikov jih krošnjari 19 —, Jurjevica jih pošilja po 31, Globel 25, Dane 25, Kot 22, Vinice in Zamostec po 20 itd. Tudi vsaka spodnja, deloma lon-čarska vasa Ribnice šteje danes po 2—6 rešetarjev.

Vseh ribniških krošnjarjev s suho ro-bo torej ni več kakor 360. In vendar pri-dejo ti tako daleč po svetu, da smejo s šegavim ponosom peti pesem »Sem z Ri-bence Urban«. Po Jugoslaviji jih ponuja svoje izdelke 107, po bližnji Italiji 23, po Avstriji pa 230. Z Italijo in Avstrijo ob-stojajo v tem oziru konvencije, ki dajejo našim ljudem s krošnjo prost vstop, žal, da zaveda v Madžarsko se ni rešena v korist Ribničanov. Pred svetovno vojno je prišel ribniški krošnjar tudi še dalje v široki svet.

Vsak krošnjar ima v svoji izbrani de-želi svoj rajon, ki ga obiskuje leto za le-tom, včasih s pravo strastjo. Na Koroško jih hodi 37, Stajersko jih obiskuje 55, Dol. Avstrijsko 79, Zgor. Avstrijsko 25, Salcburško 24, na Tirolsko 10 krošnjar-jev. V Jugoslaviji jih srečaš po dravski banovini 32, savski 56, vrbaski 12, pri-morski 5 in donavski 8.

Krošnjarji, ki hodijo »na Nemško«, gredo z doma v marcu in se vrnejo po večini za košnjo. Nato zapustijo znova domači kraj, doma pa so spet za veliko mašo ali konec avgusta, ker medtem so poljski pridelki že povsod pod streho in ni nobene kupčije več.

Nekateri rešetarji se na Hrvaško vo-zijo s konji julija meseca in se vrnejo v septembru. Tod oddajo robo še po ve-čini mero za mero, za pšenico, ki jo voz-niki navadno pripeljejo domov, dočim jo drugi prodajo židu.

Vsi ti krošnjarji so doma iz onih vasi, ki se bavijo z izdelovanjem viter, poden in celih rešet. Zato sta krošnjar in re-šetar dva pojma, ki pomenita istega člo-veka. Rešeto, sito in rajto so torej glavn-i predmeti krošnjarenja, vsakdo pa ima s seboj tudi vse druge vrste suhe robe.

Izmed dežel Jugoslavije sta Srbija in Črna gora odprti Ribničanom še le od ujedinitvenja. Neprecenljiva je zato zaslu-ga g. Jožeta Ivanca iz Sodražice, da je sel že takoj l. 1919. na težavno potovanje po Severni kakor Južni Srbiji in tako odprl ribniškim suhim izdelkom nov, prostran trg bodočnosti. Zdjaj hodi sem tudi že

Ribniška domača obrt na velesejmu

kak krošnjar, kamor ni tega, tja pa za-haja še danes naš podjetni Jože.

Dajte Ribnici lesnoobratno šolo! Suha roba in krošnjarenje sta napravila mnoge Ribničane dosti imovite, ali sta jih vsaj pošteno prehranila. Vendar krošnjare-nju prede zadnje čase vedno bolj trda, ker novejša zakonodaja ga skuša čedalje bolj omejevati.

Tudi suhi robi sami se ne kažejo nič kaj dobri izgledi, če ne bo državna oblast poskrbela za sadike drevesnih vrst, ki se pri izdelovanju suhe robe rabijo v poseb-no velikih množinah. Tu mislim predvsem na javor, ki postaja v Ribnici čedalje redkejšo drevo.

Skrajna potreba pa je, da dobi že Ri-bnica svojo nižjo lesnoobratno šolo. Stroški zanj bi obremenili buđet samo zastran opreme delavnic. Šolsko poslopje namreč že stoji na mestu današnje meščanske šole, ki se s tem ne bi ukinila, pač pa bi postala krajavnim potrebam prilagođen, koristen tip strokovne šole. Taka šola bi pomagala Ribničanom iskati novih pred-metov izdelovanja, pomagala pa bi jim predvsem tehnološko v smislu moderne ljudske industrijalizacije.

Dr. Jože Rus.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

Zaupne stvari, ki so bile nakopičene v Sinclairjevih možganih, bi bile povzročile nekatero senzacijo, če bi jih bil povedal. A ena njegovih najbolj značilnih lastnosti je bila ta, da je strogo molčal o vsem, kar so mu zaupali s prošnjo, naj ohrani zase. Večini njegovih tovarišev je bila ta lastnost kar nerazumljiva.

Barrat je še enkrat potegnil iz steklenice in njegov obraz je polagoma spet dobil barvo.

»Pobegnili sem,« je rekel zdajci.

»Tako?«

»Ali me ne vprašate, zakaj?«

»Sluti se mi, kakor da je vaše potovanje v nekakšni zvezi s slučajem Kitty Lakeove. Vaše ime sem vsaj čul.« Sinclair je ostro pogledal sobesednika.

»Seveda. Madelina Lakeova je moja nevesta.«

»In vi ste tu v orijent-ekspresu — zdaj?«

»Živčen terzaj je kpreletel Barratu obraz. »Iz časopisnega počela vem, da ste poučeni o vseh podrobnostih umora.«

»Ali ste zapustili London v zvezi s to zadevo?«

»Da, povedati vam moram vse. Bil sem po opravkih v Parizu — velikokrat se zgodi, da moram za svojo tvrdko potovati v inozemstvo — ko me je novica našla. Kakor da je tresčilo vame! Povedal sem vam že, da sem z Madelino zaročen; obožavam jo brezmejno... In vendar... z besedami je to težko izraziti... bržkone bi bil to slu-

čaj za psihiatre... skratka, že dolgo sem čutil, kako me nepremagljivo vleče h Kitty in kako se zbija v meni divja, neodoljiva strast do nevestine sestre. Moja ljubezen do Madeline se zato ni zmanjšala in zoper svojo brezumno strast sem se boril na vse kriplje. Vse to morda ne bi bilo tako težko, da nista bili sestri in nista skupaj stanovali. Tako se pa Kitty nisem mogel ogibati, ker bi se bil moral obenem ogibati neveste; solze in sumnje bi bile neizbežna posledica. Kitty me je večkrat poljubila, kakor brata in v takih trenutkih sem se le z največjim naporom premagal, da je nisem objel. Posebno hudo je bilo pa časih, kadar sem jo na materino željo spremljal iz gledališča domov in se je v avtomobilu kakor dete privijala k meni...«

Za trenutek je pomolčal, premagan po boleasnih spominih. Tudi Sinclair je molčal.

»Ne verjamem, da bi bila katera izmed onih treh kaj sumila,« je nazadnje trdno nadaljeval Barrat, »razen nemara Madeline, zakaj nekajkrat sem jo zasačil, kako me je čudno gledala, kadar sem govoril s Kitty. A ona je preveč plemenit značaj, da bi bila dvomila o moji zvestobi.«

»Kitty ni ničesar opazila? Ženske imajo vendar tako ostro slutnjo v ljubavnih stvareh.«

»Prav gotovo ne!«

Sinclairjev obraz je bil postal resen in zamišljen. »Ali ste brali poročilo o preiskavi obravnavi?«

Barrat je skril obraz med dlani. »Vse to je bilo tako strašno!« je rekel.

»In vi ne veste ničesar, kar bi utegnili pojasniti to skrivnost?«

»Kaj hočete s tem reči?«

»Ne tega, da bi se nadejal od vas kakih podrobnosti.«

Barrat je začudeno pogledal detektiva, a ko je doumel smisel njegovih besed, se je zablistala v njegovih očeh divja jeza.

»Lopov! Drznete se me sumničiti, da sem...« Skočil je s postelje.

»Mirno,« je velel Sinclair in ga pahnil nazaj.

Barratove oči so zažarele; a nato se je mahoma zgrudil.

»Res mislite, da sem jaz izvršil ta ostudni zločin? Moj Bog, kako grozno!«

»Ničesar ne mislim. A po vsem, kar ste mi povedali, sem se čutil opravičenega, da vam zadam to vprašanje. Dovolj dobro poznam ljudi.«

»V mislih sem grešil in ta miselni greh me bo spravil ob um. Danes jasno čutim, da bi se bil izdal Madelini in njeni materi, če bi se bil vrnil. Bogu bodi hvala, da sem Kitty zmolčal čustva. Ne morem in ne morem preko tega! Vse to mi kakor kamen leži na prsih!«

Sinclair ga je pazljivo premeril z očmi. Ta mož je bil duševno popolnoma strt — morda mu je rojilo celo samomor po glavi. »Pogum, človek božji, ne bodite tako šlapa! Če je to, kar ste mi povedali, resnica — in o tem ne dvomim — tedaj si nimate česa očitati.«

Za svoja čustva ne morete ničesar in kot bojazljivcu se vam ni treba obnašati. Dve dolžnosti vas čakata, ki ji jih morate zadostiti. Prvič se morate takoj vrniti v London, da pomagate damama v teh težkih dneh. In drugič morate pomagati nam, da izsledimo morilca. Kaj si bosta dami mislili, da

ste ju zapustili prav zdaj, ko bi vas bili tako potrebovali?«

»Bil sem ob pamet, a kaj, ko nisem imel nikogar, da bi se bil z njim pogovoril. Prav imate; vendar pa potrebujem trohico oddiha, da spet postanem človek.«

»Še nekaj ste bil pozabili. Ali ne izprevidite, da je sum moral pasti na vas, ker ste tako nenadoma izginili?«

»Saj sem bil vendar na poti v Pariz, ko se je izvršil zločin.«

»Nu, prav zaradi tega se morate neutegoma vrniti, da pojasnite tedanje okoliščine.«

»Povedati vam hočem, kaj bom storil; najprej bom brzojavil svoji tvrdki, da sem se moral peljati na Dunaj. To se jim bo zdelo prav verjetno. Od ondot se lahko vrnem domov. Gospe Lakeovi bom poslal enako sporočilo.«

»Izvrstno. Jaz bom pa za vse slučaje obvestil policijo, da ste pri meni. To bi bilo tedaj v redu. In zdaj mi povejte: ali poznate koga, ki bi bil imel s Kitty kake stike?«

»Nikogar. Skoro nikoli ni šla sama iz hiše. In vselej se je zelo razveselila, če sem jo po gledališču počakal, da ni šla sama domov. Temu gotovo ne bi bilo tako, če bi imela kako skrivno poznanstvo.«

»George Anthony je bil mnogokrat v njeni družbi, kaj?« je zamišljeno vprašal Sinclair.

»Georgea dobro poznam. Popolnoma izključeno je, da bi bil v zvezi z zločinom.«

»Besedice 'izključeno' v mojem slovarju ni.«

»Ze sama misel na to je razžaljenje.« Sinclair ga je srepo pogledal. »Dobro, ne govoriva več o tem. Sicer bi bilo dobro, če bi si vzeli pri svoji tvrdki dopust; škodil vam ne bi. Ubogajte

mirno moj nasvet — in še nekaj: obvestite me o vsem, kar se zgodi. Vsak čas lahko dobite moj naslov pri mojem tajniku; dal vam bom zanj par vrstic.«

»Ubogal bom vaš nasvet. Čeprav ne razumem vaših namer, vendar vem, da mi želite dobro.«

»Nikar si ne belite glave zastran tega. Glejte rajši, da se umirite! Tukaj vzemite usipavni prašek.«

Sinclair je počakal, da je Barrat zaspa, potem se je vrnil v svoj oddelek. Na hodniku je srečal Barratovega francoskega tovariša iz njegovega oddelka in ga naprosil, naj ne moti spečega sopotnika. V medli razsvetljavi hodnika je zapazil, da ima mož gladko obrt obraz, temne, skrbno počesane lase in rjavo polt. Gotovo je bil južnjak.

Sinclair je še dolgo bedel in premišljal o položaju. »Siromak je lahko vesel, da pride domov!« je dejal sam pri sebi.

Drugo jutro je ves svež in spočit stopil v obedovalni voz. Kljub vsem skrbem, ki so mu težile dušo, je občudoval krasno pokrajino, po kateri je brzel orijent-ekspres. Ljudje, ki so videli v njem le neizprosno zasledovalca zločincev, pač niso vedeli, da je bil za vse svoje uspehe dolžnik samo svoji bujni domišljiji in globoki dovednosti za romantiko. S samo logiko ne bi bil dosegel toliko uspehov.

Po tej progi se je bil nekoč že vozil. Takrat je bila zima in bel sneg je pokrival vso pokrajino. Zdal je bilo vse zeleno. Sonce in sveži jutranji zrak sta prihajala skozi okno v voz. Slutnja bližnje nesreče; ki mu je težila srce, ko se je odpeljal iz Londona, je počasi odnehala; z mirno samozvestjo je gledal v bodočnost.

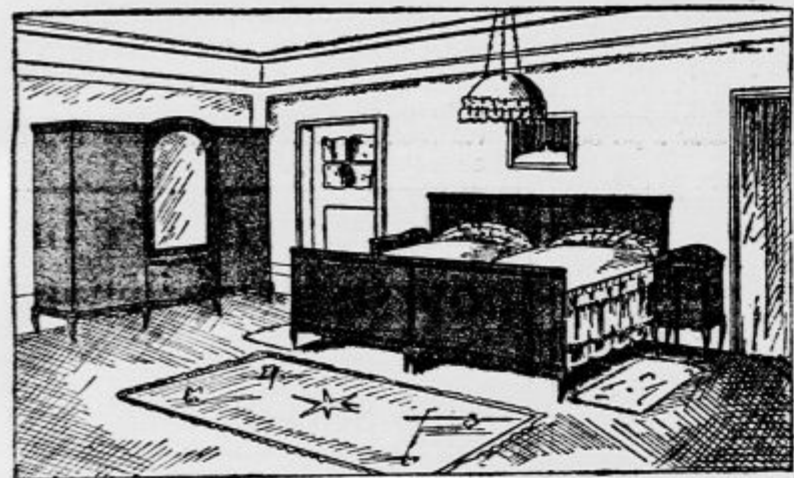
POSETITE IX. OSIJEŠKI VELESEJEM IN GOSPODARSKO RAZSTAVO!

30. AVGUSTA do 8. SEPTEMBRA 1930

Potovanje po železnici in s parobrodi ob polovičnih cenah. Legitimacije se dobe brezplačno v vseh mestih ali neposredno od Uprave velesejma v Osijeku.

Najmodernejša pohištvo

za spalnice, jedilnice, gosposke sobe itd. kupite po najnižjih cenah pri tvrdki

J. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1

12859

Senzacija na velesejmu!

Senzacija na velesejmu!

Moj današnji oglas

ni trgovska reklama, temveč opozoriti vsakega kupca na redko priliko ugodnega nakupa. — Radi primorane prezidave svojih poslovnih prostorov sem prisiljen, da zmanjšam svojo preveliko

zalogo v zimskem blagu. Da je to resnica, se lahko vsakdo prepriča v moji trgovini

12852
ANTON MACUN
v MARIBORU, Gosposka ul. 10

Pazite na vhod, ki ima ob straneh ogledala.

Manufaktura

Rekod

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. 171

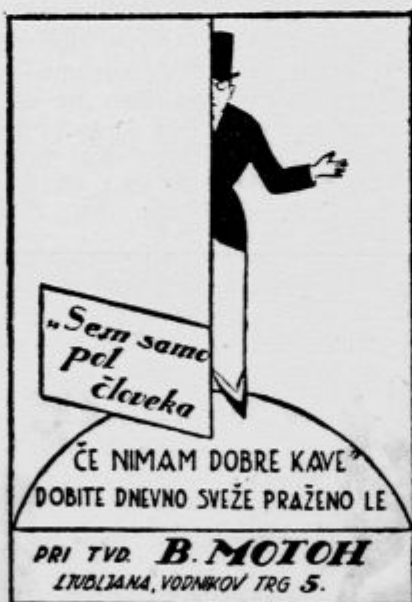
Naš princip

je: nizke cene — veliko prometa.

Poleg tega vam kreditiramo na

6 mesečnih obrokov.

ZAHTEVAJTE POTNIKA!

PRI T.V. B. MOTOH
LJUBLJANA, VOZNIKOV TRG 5.

207

Jugoslovenska železnica ISČE spretnega, v železni stroki popolnoma verziranega ter izučena trgovca z železnino kot

POTNIKA

za skorajšnji nastop službe. Prosilci v starosti 30 do 40, po možnosti samski, večji srbohrvatskega in nemškega jezika ter prikupljivi v poslovnem občevanju naj se prijavijo z navedbo referenc, zahtevkov na plači in termina vstopa pod »Stalni potnike na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelencjev trg 5. 11859

Stavbno nadzorstvo

stavbno vodstvo, cenitev hiš in zemljišč ter izdelavo načrtov prevzame strokovnjak s 30-letno prakso. Dopisi na: Arhitekt Rudolf Treo, Ljubljana, Gosposvetska 12, II. 11630

Prevozní triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in mesarje v različnih modelih. — Ceniki franco. Prodaja na obroke. — Tribuna F. B. L., Ljubljana.

5

Peki, pozor!

Čast nam je, obvestiti Vas, da priredimo letos na jesenskem velesejmu v paviljonu »F«, števil. 116/118, RAZSTAVO PEKOVSKIH STROJEV in pekovskih potrebščin v obče. Razstava se začne dne 31. avgusta ter se zaključuje dne 15. septembra 1930. 11490

Prosimo za obilni obisk

Severočeška tovarna vagonov in pekovskih strojev, d. d. Česká Lipa (Č. S. R.)

Laboratorij „Jol“ Celje

na ljubljanskem velesejmu s svojimi znanimi izdelki. Zelo dobro sredstvo zoper kurja očesa. Madež proč, s katerim se hrani oblika in denar. Cehyprec kolonjska voda, Schampoo ljubice, koprivčno olje proti izpadanju las i. t. d. 11880

OGLEJTE SI »H« PAVILJON ŠT. 219.

Pozor lovci

Za lovsko sezijo nudi puškarna F. K. KAISER, LJUBLJANA: Nove vrste lovske patrone znamke »R«, basane z nemškim Hasloch brezdimmim smodnikom in v zalogi bodo »Geco« patroni z nemškim Rohrtweilskim smodnikom. 111

Svetovnoznane pianine

„DALIBOR“

(ČSR)

kupite pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji na

Ljubljanskem velesejmu v paviljonu

„E“

12853

Za pletilstva

nudi po najnižjih cenah in najpovoljnejših pogojih vsako vrstno volno, bombaž v kopsih, Regina, Knitting, Mako, svilo, sukanec, gumbe kakor ves ostali pribor za pletenje, tvrdka

Anton Adamič o Kranju

Zahtevajte vzorce in ponudbo!

Barvna karta gratis!

Najugodnejši nakup pletilnih strojev, novih in rabljenih. — Na zalogi stalno igle, krtačice (Rauhkarden) in vsi ostali strojni deli. 12864

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena leta 1900

Delniška glavica: Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca. Din 10.000.000.—

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Centrala: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

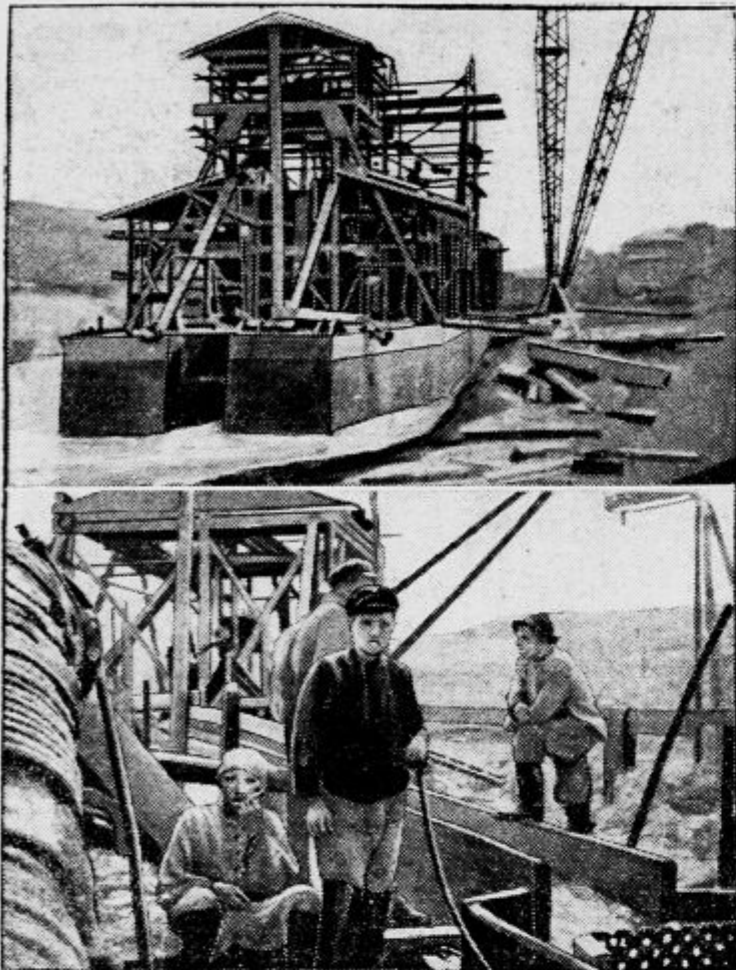
Brzojavni naslov: BANKA

Brzojavni naslov podružnic

LJUBLJANSKA BANKA

Se priporoča za vse bančne posle

Iz življenja in sveta

Sovjeti obsojeni na 3 milijarde globe

Londonsko razsodišče je v zadevi zlatokopne družbe ob Leni obsodilo sovete na odškodnino 3510 milijonov, ki naj jo Rusija plača angleškim, ameriškim in nemškim kapitalistom, ker je ovirala poslovanje družbe. Slika (zgoraj) prikazuje velikanski bager za kopanje zlatonosnega peska in (spodaj) priprave za izpiranje peska.

Divjak na pariškem dvoru

Francija je imela pod solnčnim kraljem Ludvikom XIV. kot najmočnejša evropska država tudi največje morarstvo. Z njo si je v Ameriki, Afriki in Indiji pridobila velik kolonialni imperij, dasi ga kasneje na svojo veliko škodo ni znala ohraniti. Sedanje svojo prekomorsko posest si je bila pridobila Francija šele pozneje. Ohranila pa je do sedaj kratko pred veliko revolucijo odkrito tihoceansko otočje Tahiti. Jean Lefrane pripoveduje v novi knjigi »Kapitan Bougainville ter njegovi mornarji« zanimivo zgodbo o prihodu Francozov v to »rajsko deželo«. Leta 1768. je moštvo francoske fregate po trimesečnem oceanskem potovanju zagledalo košate palme nepoznanega otoka. Kakor vedno v starih časih, so bile zaloge živil in pitne vode pri kraju ter je na ladji razsajal skorbut. Mornarji so burno pozdravili prve, z domačini napolnjene ladje, ki so jim mahali s palmovimi vejami in kričali: »Tajo!« (Prijeteli smo!). Kakor Venera lepe, popolnoma nage svetlorjave žene so iz čolnov vabile mornarje na kopno. Se nikoli ni bilo vrzene sidro s tako naglico, omenja kapitan. Divjaki so prijazno postregli gostom z ribami, vodo in sadjem, jim skrbno otipali po celim životu in jih potem takoj pripeljali dekleta. Od kraja so se Francozi sramovali, pa so se kmalu vdomačili na »Venerinem otoku«, kakor so ga imenovali... Samo glavari, ki je menda že poznal bele ljudi, je bil previdnejši nego vsi njegovi lahkomišelniki podložniki. Kazal je na solnce, štel na prstih in z znamenji vprašal, koliko časa mislijo gostje ostati v njegovi deželi? Bougainville je razložil po travi 18 kamenčkov. Glavar je snel 9. čes da bo zadosti. Po daljšem barantanju so se zmenili za 15 dni. Toda prihodnji dan so palmovega vina pijani mornarji umorili na obali tri domačine. To je naredilo mučen vtis. Z jokom in kriki »Tajo matant« (Naši prijatelji so ubiti!) so pobegnili domačini z vsem preprostim imetjem v gorato notranjost otoka. Ogorčeni kapitan je uklenil morilce in jih sklenil obesiti. Toda mehkosrčni tuzemci so opazovali to početje in milo prosili usmiljenja za ubijalce. Dasi nerad, je kapitan odnehal, ker se je bal, da bi se moštvo sicer uprlo. Pomiloščen morilec so priznali, da so ubili divjake radi malega prašička, ki ga niso marali plačati, dasi so dajali »divjakje prašičke za bakren gumb ali za par žebeljev... Francozi so se sicer že prvi dan prepirali, da otočani kradejo kakor srake. Kradli so vsomogoče: blazine izpod glav spečih častnikov, obleko, daljnogled, ali vse skupaj je bilo zgolj otročja radovednost: čim ji je bilo zadoščeno, je prinašal glavari drug dan vse nazaj.

Domačini so čez par dni sežgali svoje tri mrlice. Zenske so si pulile lase in naricale: Eloe, eloe! (Zaspal je.) Vsi so poklekli pri solnčnem zahodu in vzhodu pred lesenimi malki. V ostalem pa se prebivalstvo ni zmenilo dosti za verske stvari. Za-

sebnost lastnine na otoku ni bilo, saj so imeli vsega v obilici. Samo vojni ujetniki kot sužnji niso smeli jesti mesa in so živeli od rib ter sočivja. Angleži, ki so pred leti obiskali otok, so zapustili spolno bolezen. Mazači so zdravili bolnike z zelišči in oljem. Tahitanci so zelo vzljubili žganje, ki so ga imeli Francozi. Pri vsakem požirku so plesali in klicali od veselja. Po petnajstih dneh je prišla ura slovesa. Za slovo je ponudil glavari Francozom, naj vzamejo s seboj najmočnejšega vojaka, orjaškega mladeniča Auturua. Bougainville je pristal na dolge prošnje. Zenske z Auturujo ženo na čelu so 24 ur v čolnih spremljale fregato po Oceanu... Mladi divjak je bil izredno radoveden. Prebrskal je vso ladjo, pokleknil z mornarji k večerni molitvi ter nekaj po svoje zavpil, kadar se je sklenil dan z navadnim geslom: »Vive le roi!« Naučil se je jesti s častniki, rabiti priči, nož in vilice. Ni maral vina in juhe, zato pa je hlastno pil vodo, morda iz domotožja, saj je pil domačo studenčnico. Čim se je prikazal prvi prihodnji tihoceanski otok, je Auturu mislil, da je pot končana. Neprijetno je bil potrti, ko je videl, da se je zavlekla vojna na dolge mesece. Na sedanjih Salomonovih otokih so Francozi prestali več bitk z divjaki. Zaradi sovraštosti domačinov ladja ni mogla nikjer pristati, da obnovi zalogo živil. Zopet se je pričel na ladji glad, ki mu je sledila gnoloba dlesen. Izmučeni ljudje so zrezali in kuhali stare čevlje kot svojo edino jed. Na srečo so kmalu prispeli do Molkov in holandski trgovci so rešili sestradne mornarje.

V Parizu so kajpak gledali Auturuja kot pravi čudež. Vtaknili so ga v najmodernejšo obleko in predstavili kralju Louis XV. se je zelo čudil, da ne govori divjak ne francoski, ne angleški, ne španski! Filozof Diderot je »sinu narave« posvetil »Dvogovor med A. in B.«, kjer je obžaloval, da je zapustil Auturu »rajsko deželo radi »pariškega dolgočasia«. Tudi pesniki so objokavali »iz ljube domovine odpeljanega nesrečnega«. Toda Auturu je imel dosti denarja od dvorskih dobitnikov in se je ves dan potikal po pariških gostilnah in trgovinah. Zelo je vzljubil balet in prosil, naj mu dajo vse plesalke za žene. Tekom enajstih mesecev je zapravil toliko denarja, da so si vsi želeli iznebiti predrage igrarice. Leta 1770. ga je Bougainville poslal domov na Tahiti. Najeti je moral za to posebno ladjo, ki ga je stala 36.000 liver, celo tretjino njegovega imetja. Predno je bila jadnica za Tahiti pripravljena, je prebil Auturu leto dni na otoku Martinique v francoskih Malih Antilih. Avgusta leta 1771. je naposled odrinil proti domu in spotoma umrl na kozah. Njegovo telo so vrgli v morje. Nikoli ni zagledal več domovine, da rojakom pripoveduje o pariških čudežih.

Židovska verska ločena Hasidov

Češki listi poročajo o čudnih dogodkih ob otvoritvi novega židovskega svetišča v selu Solotvini v Podkarpatski Rusiji. V Solotvino je prispel iz Karlovih Varov hasidski rabin Israel Hagger, ki ga pravoverni Hasidi smatrajo za svetnika in čudodelnika. Rabin je bil povabljen, da nosveti novo sinagogo v Solotvini. Na postaji so rabina sprejele tisočglave židovske množice, naložile so ga na avtomobil in ga odpelale na mesto proslave. Pred avtomobilom je šla dolga povorka z zastavami, ki so jih prinesli s seboj iz Jidie iz Poljske, Češkoslovaške in Rumunije. Na sobotni dan so trajale molitve od ranega jutra do druge ure popoldne, nakar se je vršila na dvorišču novega

svetišča slavnostna pojedina. Sredi dvorišča je na posebnem prestolu sedel rabin Hagger, poleg njega pa njegova rodbina ter bližnji znanji »svetnikovi«. Dvorišče je bilo naravnost prenatlačeno polno fanatičnih vernikov, ki so se pehali drug preko drugega, da bi bili bližje posvečeni osebi rabinovi in da bi dobili kosček jedi z njegovega krožnika. Hasidi namreč vidijo svojo srečo v tem, da se jim posreči dobiti kosček ribe, pečiva ali mesa naravnost s krožnika oboževanega rabina. Komur se je posrečilo, da je dobil kak ostanek, ga je blagrovalo vse ljudstvo. Ko rabin vstane od mize, se zapodi drhal vernikov nad ostanke, se pretepa zanje, obližuje skleda in krožnike kakor tolpa podivjanih blaznikov. Tudi v Solotvini so se ponovili taki prizori in je v gneči več ljudi dobilo hujše poškodbe. Ko se je Israel Hagger umaknil v spalnico, je nekoliko njegovih tajnikov zapisovalo vso noč prošnje vernikov, ki so prosili, naj bi se jih rabin spominjal v molitvi. Največ prosijo Hasidi rabina za zdravje in za uspeh v trgovini. Pravijo, da molitev čudodelnika vedno pomaga.

Prepovedani zvočni filmi

Lastnik neke hiše v Toulousi je na pritožbo svojih najemnikov zahteval od bližnjega kinematografa, naj ne predvaja več zvočnih filmov, ker preveč motijo bližnje stanovalce. Lastnik kinematografa seveda ni maral ugoditi pritožbi in zadeva je romala pred sodišče. Slednje je ugodilo tožbi in odslej sme kinematograf predvajati samo neme slike. Sodišče je bilo mnenja, da je hišni lastnik priredil prostore za kino pred leti, ne da bi kaj slutil o poznejšem izumu zvočnih filmov in na istem sodišču so bili vsi, ki so se naselili v bližini. Kino mora ali obmolkniti, ali si poiskati druge prostore.

„Vprašaj“

na poletu preko Amerike

Proga Newyork-Dallas, ki sta jo prevzela Costes in Bellonte ter si priborila nagrado 25.000 dolarjev. Nagrado je doletel ameriški milijonar Easterwood za onega letalca, ki bo preletel progo Pariz-Dallas. V Newyorku je bil dovoljen odmor 72 ur.

Žrtev vročine

V Parizu imajo že mesec dni neznošno vročino. Nedavno je prisopihal na policijsko stražnico neznan gospod, si z robcem obrišal znojno čelo in dejal: »Zaprte me takoj! Prevroče je zunaj, in hočem v ječo. Tam bo hladno!« Stražniki so se zakrohotali. Mislili so, da imajo posla s šaljivcem. A neznanec se je razvnel in prav resno zahteval, naj ga zapro. Na policijski so že mislili telefonirati v umobolnico. Takrat je čudni obiskovalec zavpil: »Poslušajte vendar! Jaz sem tat! Ukradel sem v banki v Bordeauxu, kjer sem bil nastavljen kot blaginjak 7000 frankov. Zdaj je tako vroče, da ne držim več. Pošijte me v celico: tam bom imel senco.« Izkazalo se je, da je mož govoril resnico. Policija ga je dolgo iskala, a se je spretno skrival. Zdaj je vročina nepričakovano pomagala pravici. Ljubitelja hladne ječe so vtaknili v zapor.

Zvestoba do groba

Torpedovka »Svensksund«, ki je leta 1897. odpeljana na Spitzbergo Andrejev zrakoplov, je zdaj po dolgem počitku v pristanišču dvignila sidro in pripeljala nepričakovano najdene ostanke raziskovalcev v Stockholm. Med krajevimi zastopnikom in ministrskim predsednikom je stala v pristanišču pri sprejemu torpedovke gospa Ana Chartie, ki se je zaročila z Andrejevim sopotnikom Njelsom Strindbergom mesec dni prej, nego

je odpotoval proti tečaju. Petnajst let je čakala svojega ženina in je poročila učitelja Hogertha šele takrat, ko je izgnala zadnje upanje. Zdaj je popolnoma čila in zdrava izkazala zadnjo čast Njelsovim ostankom.

Nova umetnost

Znani moskovski gledališki reformator Meierhold je spisal razpravo o novi igralski umetnosti, ki jo imenuje biomehanika. Nje principi so ti-le: V dobi letala in nogometa mora nastopiti na odru le zdrav treniran umetnik, ki je več telovadbe in celo cirkuških nastopov. Sedanje občinstvo se ne more ogrevati za telesno šibkega igralca, ki samo »doživlja« na odru notranje drame. Tudi dekoracije morajo vpoštevati novi smisel za realnost in vse tri razsežnosti. Plosko poslikanemu platnu je odklenalo za vselej. Slične težnje se kažejo tudi drugod. Slikar in kipar Arhipenko je žel v Newyorku viharjen uspeh z novimi »premičnimi slikami«. Ustavil jih je pod vplivom Einsteinovih in Edisonovih odkritij ter jim dal ime »archipeinture«. Vsaka slika ima 110 drobni valjarjev z motornim pogonom. Električni po teh valjarih premika, navija in odvija poslikane platnene trake, in je videti tekom predvajanja v vsakem trenutku samo po en kvadraten palec slehernega traka. Na ta način opazuje gledalec izvirne in stalno nove sestave pestrih oblik, črt in barv. Nova premična slika zahteva od umetnika razen slikarske zmožnosti tudi znanja višje matematike. Te slike izražajo le razpoloženje: — »Delo v livarni«. »Vojni prizor«. »Morsko burjo« itd. Kljub navdušenju je bilo ameriško občinstvo tako malo pripravljeno na novo umetnost, da ji je moral Arhipenko vedno vnaprej napovedovati snov predvajane »slike«, ker bi sicer ne bilo pravičnega umevanja!

Netopir prepričal železniško nesrečo

Neobičajno dogodbo je doživel strojevodja pennsylvanskega ekspresnega vlaka. Vlak je z največjo brzino drvel preko pogorja, po katerem teče reka Creek. Noč je bila temna in dež je lil na vso moč, tako da je strojevodja le z največjo težavo videl par korakov po progi pred strojem. Naenkrat je zagledal na progi nekako žensko postavbo, ki je mahala z velikim robcem. Ker slika ni bila jasna, je povprašal kurjača, dali tudi on vidi prikazen, ki se je oddaljevala pred vlakom. Kurjač je potrdil in moža sta ustavila vlak sredi proge, izstopila ter pregledala progo, da bi morda našla prikazen. Odkriti nista mogla ničesar, vendar je strojevodja stopil še par korakov dalje, vedoč da je blizu most čez reko Creek. Ko pa je posvetil na most, je z grozo spoznal, da mosta ni več, ker ga je podrla narastla reka. Kdo je bila prikazen, ki je na tako čuden način rešila množico potnikov preteče katastrofe? Dolgo so ugibali zaman, dokler ni neki dijak znova zagledal črno prikazen ter odkril, da je to le slika netopirja, ki se je bil v dežju in temi obesil na svetilko stroja, žaromet pa je metal na progo njegovo povečano sliko, da je bilo v resnici videti, kakor da stoji na progi visoka ženska in maha z velikim robcem.

Možitev

Madame Butterfly

Znani ruski pevec Šaljapin se je po nastopu v milanski »Scali« poslovil od ravnateljstva in priporočil Italijanom, naj se bolj zanimajo za rusko klasično opero. Imenoval je pred vsem Rubinstein. »Ali že ni zastarel?« je vprašal dirigent. »Kdo? Rubinstein?« — se je zavzel Šaljapin. »Njegov »Demon« ne bo nikoli zastarel, in tole vaša madama, kako se že piše? da, Madame Butterfly, že zdaj lahko vržete med staro šaro. Naj bi jo Rubinstein poslušal, pa bi moral ponoviti svoj rek.« Dirigent je radovedno vprašal, kakšen je ta Rubinsteinov izrek, in mu je Šaljapin zaupal naslednjo zgodbo: Nekoč je prišla k Rubinsteinu mlada pianistkinja pa ga milo prosila, naj posluša njeno godbo in ji pove, daš naj se naprej učim na konzervatoriju? Rubinstein je poslušal njeno igro, ne da bi kaj pripomnil. Naposled je pianistka plaho nagovorila moštra: »Kaj mi torej nasvetujete?« — »Samo eno, gospodičica,« je odrezal Rubinstein, »omozite se čimprej!«

Ni voseeno

s čim perete, kajti od tega je odvisna trpežnost Vašega perila. V vsakem oziru zadovolji gospodinja le pravo terpentinsko milo.

Gazeta

Kača v letalu

Ameriški letalec Washburn je med poletom opazil, da mu po krilu leze na roko modras. Kača se je splazila v letalo, ko je stalo na tleh v visoki travi. Letalec je spustil ročaj in hotel kačo prijeti za glavo, ta pa mu je skočila na prsi in ga hotela vpičiti. Med tem je letalo seveda plesalo po zraku in izgubljalo ravnotežje. Kača se je Washburnu ovila okoli roke, ki pa jo je naposled le odrgal in vrgel čez krov. Letalec je moral takoj nato pristati in si zdaj zdravi v bolnišnici svoje živce.

Sultan v kopališču

Mladi maroški sultan, ki potuje incognito po Francoskem, je sklenil počakati konca vročine v nekem kopališču. Seveda je s svojim slikovitim spremstvom izzval veliko zanimanje na obali. Prinesli so mu navaden kopališki stol s strešico, a sultan se je zahvalil, odložil snežnobeli plašč ter se raje stegnil kar na pesku. To je morebiti udobno, a vsekakor neprimerno za visoko osebnost, ki so ji hiteli čestitati k prihodu vsi kopališki mogotci. Vendar je opravil sultan prav na kratko te razgovore in pričel raje radovedno ogledovati kopališko eleganco. Popoldne je na nasvet svojega muslimanskega duhovnika odklonil obisk v igralnici, z veseljem pa je šel v kino. Povedal je, da je to poleg cirkausa njegovo največje veselje. Sultan čaka angleškega prestolonaslednika, ki bo kmalu priletel v kopališče iz Londona zaradi neke prijeteljske tekme.

Obleke za dijake in površnike za jesen

najceneje pri tvrdki 169

Drago Schwab, Ljubljana

Deca pogozduje Francijo

Od letošnjih velikih pomladanskih povodnji na Francoskem mnogo govore, da jih povzroča izsekavanje gozdov. Povodnji so tem pogostejše čim bolj se zmanjšuje lesna ploskev. Zveza francoskih osnovnošolskih učencev je sklenila priskočiti na pomoč pri pogozdovanju. Otroci so sestavili posebne pogozdovne čete in so se z veliko vnemo lotili pogozdovanja. V departementu Meuse je deca med počitnicami posadila več ko 40.000 drevesc. Sumarska oblast je šolam odkazala zemljišča za pogozdovanje in deca se povsod z navdušenjem udeležuje kulturnega dela. Zanimivo je, da se deklice posvečajo temu delu z isto ljubeznijo, kakor dečki. To delo je zdravo in je obenem tudi velikega vzgojnega pomena.

Najstarejši tiskarski kamen

V Londonu so te dni prodali na dražbi kamen, ki je nedvomno eden izmed prvih tiskarskih kamnov. Tehta več ko 300 kg in ima na eni strani izklesano kitajsko besedilo, ki se je imelo natisniti na papir. Kamen izhaja iz dobe dinastije Han, tedaj nekoliko stoletij pred našim štetjem. Poleg besedila so izklesane tudi slike kitajskih bogov. Kamen vzbuja nenavadno zanimanje staroslovcev in kulturnih zgodovinarjev.

V modernem kopališču nekdanj in danes

Še nedavno so imeli ljudje silen strah pred solncem. Njih kopalna obleka ni dopuščala solnčnih žarkov do telesa in skoro da tudi voda ni mogla do njega. Danes pa se svet zaveda blagodejnega učinka solca in vode ter je nekdanja bojazen postala neutemeljena in smešna.

Zora voda

proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

ŽENSKA LEPOTA JE MOČ ŽENÂ!

Krema CITRON

iz pravega limoninega soka. Najnovejša krema, izdelana na znanstveni podlagi.

Dobiva se povsod in v Ljubljani: A. Floriančič, drogerija — Alex. Gjud, salon za dame.

Krema ETOILE NOIRE

osvobodi kožo vsake nečistoče in napravi polt nežno in svileno.

Krema NARTE

doseže ob času vse kože luknjice a ne vsebuje nikakega astringirajočega sredstva.

GELLÉ FRÈRES, Paris 6, Avenue de l'Opera

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Telefon št. 25-27

Ljubljana, Slomškova ul. 19

Brzojavka: Gradbena Ljubljana

Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe, cestne in mostne zgradbe ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev. 11462

Športniki in obiskovalci Velesejma!

se opozarjajo na ogled zimskih športnih predmetov tvrdke „ALPINA“ v paviljonu „I“ in Masarvkova cesta

Obenem se cenjenemu občinstvu naznanja, da se je tvrdka preselila iz Gosposvetske ceste na MASARYKOVO CESTO (palača Vzemne posojilnice). 11633

Razstava košuhorine
velika izbira damskih plaščer
tvrdke

L. ROT

v paviljonu H na velesejmu

Obiskovalcem velesejma se priporoča
Specijalna delavnica

za previjanje elektromotorjev in transformatorjev ter avtodinam in popraviljanje vsakovrstnih električnih aparatov

F. PERCINLIČ

LJUBLJANA — Gosposvetska c. št. 16
11625 O'ftelek za svilene senčnike

Kdor zida, naj ne pozabi na

Heraklitne plošče

za zunanje stene, vmesne stene, strope, pode, podstrešja, oblogo zidovja, hladilne naprave itd.

Heraklit plošče Vam nudijo:

kratko stavbeno dobo.
najboljšo izolacijo proti mrazu in vročini,
absolutno varnost pred ognjem,
zvočno izolacijo,
prožnost in trdnost,
takošnjo izvršitev in vselitev,
majhno lastno težo itd. 157

Zahtevajte informacije pri zalogah:

„MATERIAL“. d. z o. z. Ljubljana.
Dunajska cesta št. 26.

D. RAKUSCH, Celje — I. KUCHAR, Maribor.

Iščem
ZOBOTEHNIKA

za Zagreb s 1. oktobrom. Reflektiram na solidnega, mladega moža, ki je perfektno vešč tehnike v zlatu in kavču, in ki obvlada nemščino. Nudi se mu prilika, da se v vseh panogah moderne zobne protetike izpopolni. — Ponudbe s prenosilni spričeval in navedbo plačilnih zahtev in s sliko nasloviti na: Martin Pohl, zobotehniški i keramiški laboratorij Zagreb, Marovska ul. 10. Prolaz Balkan Kina, II Stube Mezzanin. 12616

Iščem družabnika

za manufakturno veletrgovino a i oddam isto v najem.

Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod „Dobro vpeljana“ 11811

Čadež & Brcar, Ljubljana

dobavlja prvovrstne mlinске STROJE, vse tehnične potrebščine za mline, la. go. nilne jermene itd. 11464

Za šolsko mladino je potrebna dobra in trajna obutev!

Tovarna čevljev „PEKO“ posvečuje vso pažnjo izdelavi čevljev za mladino. Zato si nabavite čevlje najboljša kvalitete no izredno nizkih cenah. in sicer:

od št. 26-30 Din 125.-

od št. 31-35 Din 145.-

v naših trgovinah:

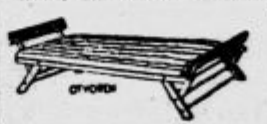
„PEKO“ Ljubljana

Aleksandrova c. 1. Mik ošičeva c. 14.

11847

IZVANREDNA PRILIKA!
Želzna služinska patent postelja sloziljiva, s tapciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujoče osebe stane samo Din 390.—
Razpustiljam po poštne-
nom porzetju.

Lesena patent postelja, sloziljiva, s tapciranom madracom, zelo praktična, stane samo Din 280.—

Ležalica za sunčanje — (Liegestuhl) najnovije vrste, stane samo Din 150.—

Madraci punjeni z volnom stanejo samo Din 750.—
L. BROŽIČ, ZAGREB
ILICA 62.

262

PISARNIŠKE

potrebščine, ogljeni papir, barvni trakovi, indigo in strojepisni papir, razmnoževalna barva, kemična črnila itd. — Se priporoča

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 Tel. 29-80

Lepota nog

Nogavice iz gume dajejo nogi vitko in dr. žestno obliko. Danasnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge, a to se doseže samo z nošenjem gumnatih nogavic. Noga se te urinja, a obenem so pokrite vse na njo, kakor tudi krčne žile (Kramphadern). Nogavice iz čiste ameriške gume brez šiva tenke, popolnoma prozorne, dajo lepo vitko nogo do kolena. Brez šiva v barvi kože (Fleischfarbe) par 180 Din. Pleten. gum. nogavice iz najfinjšega trikotja, za krčne žile do kolena par 190 Din, nogavice čez koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

Pleša

in izpadanje las je največja nevarnost za staro in mlado V 24 urah za stavimo izpadanje las za vedno. Odpravimo vse priljalne rubež brate in sestro z „ESPARCETTE“ od dr. Dorraine & Cie., Paris. — Lasje bodo ozdravili in repot bujno rasti. — Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din

CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Juršičeva 8

Zahtevajte takoj brezplačno ilustrirane cenike!

AMERIKANCI, POZOR!

Hišo

V LJUBLJANI.

enonadstropno, preurejeno za industrijo ali obrt, tudi v stanovanjske svrhe uporabljivo, ob glavni cesti, kjer se gradi cestna železnica, z vrtom od 5000 m².

ugodno prodam.

Oferte samo resnih interesentov na ogl. oddelek „Jutra“ pod „Posestvo 3c.“ 12608

Obiskovalci velesejma!

Oglejte si zalogo otomanov, divanov (patent), foteljev salonskih garnitur, peresnic, žimnic (modrocev) in vsa v to stroko spadajoča dela ki jih Vam nudi najceneje

SAJOVIC, LJUBLJANA

STARI TRG ŠT. 6. 11761

Glasba osrečuje ...!

če je silite, prav posebno pa, če se sami s njo bavite! NI TREBA, DA JE VAŠ DOM BREZ GODBE! Če stopite z nami v stik in si izberete kakšen poceni instrument. Zahtevajte neobvezno ponudbo in brezplačni veliki katalog! Dobavimo vam direktno iz tovarne v Nemčiji, odnosno prodajne podružnice v Mariboru. Pišite takoj na naslov:

MEINEL & HEROLD

MARIBOR ŠT. 101-B

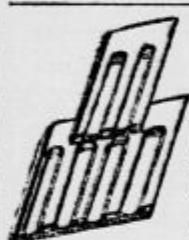
Pri športnih prireditvah prihajajo v poštev samo

Bemberg

svilene NOGAVICE.

Te so elegantne, diskretne v blesku in ugodne za nošenje s svojo gladko površino. 11620

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo niš, iz znanih Karlovskih opekarn „ILOVACA“, dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo „EKONOME“, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7. 58

PLETENINE in TRIKOTAŽO

(zimsko perilo) raznovrstne nogavice, dokolenice, rokavice, čepice, kravate, ovrtnike, čipke in trakove ter drugo galanterijsko in modno blago nudi najceneje

OSVALD DOBEIC

Ljubljana, Pred škofijo 15.

Velika zaloga D. M. C. prejice, kvačkanca in krpanca

Na debelo! Na drobno!

Stenografinja

perfektna v nemščini in slovenščini se takoj sprejme v odvetniško pisarno v Ljubljani. — Ponudbe na: Aloma Company, Ljubljana, pod „Prima“. 12850

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI

se preseli v svojo novo palačo na vogalu Miklošičeve in Masarvkove ceste, poleg glavnega kolodvora.

V torek 9. septembra 1930 prične poslovati v novih prostorih, vhod z vogala po glavnem stopnišču v I. nadstropju.

Zahvala

Ginjeni radi sočustvovanja vseh prijateljev in znancev, ki so nam ob smrti našega dragega očeta, tasta, brata itd., gospoda

Toma Koprivca

izrekli so žalje, darovali cvetje in vence, bili v pomoč v težkih trenutkih, jim izrekamo s tem najiskrenejšo zahvalo.

Iskrena hvala vsem društvom, odborom, vodstvom in predstavnikom raznih korporacij, kakor tudi vsem onim, ki so spremili dragega pokojnika na zadnji poti.

Zagorje ob Savi, dne 5. septembra 1930.

11870

Žalujoči ostali.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Ohranjanje vlog, nakup in prodaja vsake vrstne vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna posredila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakupila v tu in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2448 87 L

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Malim oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Št. ček. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

In druge informacije tičečo se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah

Novem mestu in na Jesenicah

Ljubljanska cesta št. 42 pri kolodvoru št. 100 Male oglase in inserate naročite v naših podružnicah.

Službe dob

Služkinjo
pridno, pošteno, vajeno vseh hišnih del in tudi samostojne kuhinje, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35876-1

Pošteno služkinjo
zdravo, sprejemljivo v bolnišnici, rada dela kuhinje in vseh hišnih del, tudi samostojno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36101-1

Dekle
stara 14 — 17 let, sprejemljivo, pošteno, vajeno vseh hišnih del in tudi samostojne kuhinje, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36128-1

Vajenca
s primerno šolsko izobrazbo, zdrava, krepka, poštena, sprejemljiva, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36128-1

Resno dekle
ki zna ves domači posel opravljati samostojno, dobro kuharica, pravi in likati, sprejemljivo, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36128-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

31. Lop! resk! tresk! se s trušcem in ropotom sesuje vsa pogarčarjeva koliba! Nič ne ostane pokonen, noben hlo, noben tram, noben steber, nobena deska! Samo pomočnik se ne zgodi bogvejak hudega: nič hujšega kakor to, da pade z nosom naravnost v surovo maslo!

32. Med tem, ko leži gospod Debeljak v nezavesti, z glavo stisnjeno med razvaline, prede njegovemu prijatelju Dolganu veliko hujša. Siromak je prijatelj s spodnjim koncem hrbta naravnost na razpoko plošče ognjiska. SSSSS! Kako je zapraskotalo in zavrečalo!

33. Med temi drevi železniški voz dalje in dalje, s takim uspehom, da je kmalu vse mesto podobno razvalini. Ni ga svetilnika, ki ne bi bil polomljen, ni ga voza, ki ne bi ležal prevržen, s kolesi navzgor... Le pogledite to sliko! Ali ni, da bi se človek od žalosti razjokal?

Mlinarja
v starosti 18-24 let sa plosko mletje in šoferja 35893-1

Več slikarskih in pleskar. pomočnikov
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Hlapca in delavca
zdrava in pridna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Krepka fanta
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Več dobrih šteparic
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Tapeta. vajenca
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Čedno kuharico
za vse, pridno, pošteno, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

31. Lop! resk! tresk! se s trušcem in ropotom sesuje vsa pogarčarjeva koliba! Nič ne ostane pokonen, noben hlo, noben tram, noben steber, nobena deska! Samo pomočnik se ne zgodi bogvejak hudega: nič hujšega kakor to, da pade z nosom naravnost v surovo maslo!

32. Med tem, ko leži gospod Debeljak v nezavesti, z glavo stisnjeno med razvaline, prede njegovemu prijatelju Dolganu veliko hujša. Siromak je prijatelj s spodnjim koncem hrbta naravnost na razpoko plošče ognjiska. SSSSS! Kako je zapraskotalo in zavrečalo!

33. Med temi drevi železniški voz dalje in dalje, s takim uspehom, da je kmalu vse mesto podobno razvalini. Ni ga svetilnika, ki ne bi bil polomljen, ni ga voza, ki ne bi ležal prevržen, s kolesi navzgor... Le pogledite to sliko! Ali ni, da bi se človek od žalosti razjokal?

Prvovrstni krojači
za damske plače dobe stalno delo na dom pri tvrdki »Elite«, Prešernova ulica 7. 34862

Inteligentno žensko
srednjih let, ki ima osebno pravico, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Krepka vajenca
za ključavničarsko obrt sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Učenca
pridnega in poštenega sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Kuharico
samostojno, zdravo in anazno, ki bi tudi druga hišna dela obavljala, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Prodajalka peciva
srednjih let, ki ima osebno pravico, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Spretnega vodja
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

31. Lop! resk! tresk! se s trušcem in ropotom sesuje vsa pogarčarjeva koliba! Nič ne ostane pokonen, noben hlo, noben tram, noben steber, nobena deska! Samo pomočnik se ne zgodi bogvejak hudega: nič hujšega kakor to, da pade z nosom naravnost v surovo maslo!

32. Med tem, ko leži gospod Debeljak v nezavesti, z glavo stisnjeno med razvaline, prede njegovemu prijatelju Dolganu veliko hujša. Siromak je prijatelj s spodnjim koncem hrbta naravnost na razpoko plošče ognjiska. SSSSS! Kako je zapraskotalo in zavrečalo!

33. Med temi drevi železniški voz dalje in dalje, s takim uspehom, da je kmalu vse mesto podobno razvalini. Ni ga svetilnika, ki ne bi bil polomljen, ni ga voza, ki ne bi ležal prevržen, s kolesi navzgor... Le pogledite to sliko! Ali ni, da bi se človek od žalosti razjokal?

Knjgovodja
perfektno bilancist, obvladaje perfektno slovenski in nemški, dobi mesto. Podrobne informacije v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Blagajničarko
s dobrih nastopom sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Vajenca
poštenih staršev sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Učenca (učenko)
iz ugledne kmetijske obitelji sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Deklico
stara okrog 14 let, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

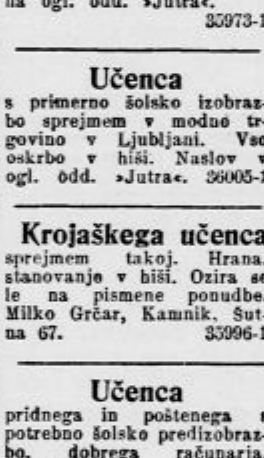
2 čevljarica pomoč.
za fina delo in vajenca, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

Tapetniški poslovođa
dobri službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35893-1

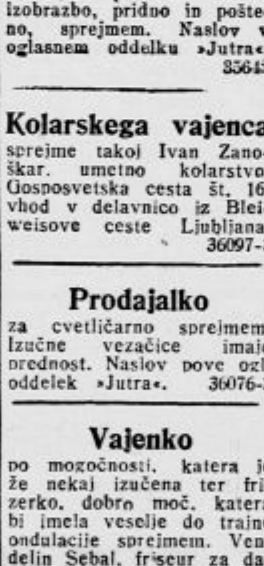
G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

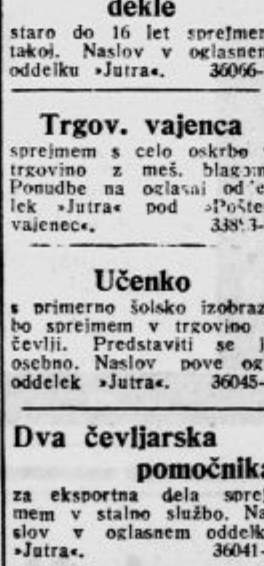
Vesela levja zgodba.

31. Lop! resk! tresk! se s trušcem in ropotom sesuje vsa pogarčarjeva koliba! Nič ne ostane pokonen, noben hlo, noben tram, noben steber, nobena deska! Samo pomočnik se ne zgodi bogvejak hudega: nič hujšega kakor to, da pade z nosom naravnost v surovo maslo!

32. Med tem, ko leži gospod Debeljak v nezavesti, z glavo stisnjeno med razvaline, prede njegovemu prijatelju Dolganu veliko hujša. Siromak je prijatelj s spodnjim koncem hrbta naravnost na razpoko plošče ognjiska. SSSSS! Kako je zapraskotalo in zavrečalo!

33. Med temi drevi železniški voz dalje in dalje, s takim uspehom, da je kmalu vse mesto podobno razvalini. Ni ga svetilnika, ki ne bi bil polomljen, ni ga voza, ki ne bi ležal prevržen, s kolesi navzgor... Le pogledite to sliko! Ali ni, da bi se človek od žalosti razjokal?

2 vajenca
za klesarstvo in Lutzove št. 18. 36029-1

Vajenko
za damsko krojašico sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36021-1

Restavracijsko dobro kuharico
samostojno, čedno, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36021-1

Odvetnik. uradnica
z daljšo prakso, večja slovenske stenografije, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36017-1

Prvovrstni šofer
za avtomob. sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36141-1

Učenko
za strojno pletenje sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36125-1

2 ključavničarska vajenca
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36121-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

31. Lop! resk! tresk! se s trušcem in ropotom sesuje vsa pogarčarjeva koliba! Nič ne ostane pokonen, noben hlo, noben tram, noben steber, nobena deska! Samo pomočnik se ne zgodi bogvejak hudega: nič hujšega kakor to, da pade z nosom naravnost v surovo maslo!

32. Med tem, ko leži gospod Debeljak v nezavesti, z glavo stisnjeno med razvaline, prede njegovemu prijatelju Dolganu veliko hujša. Siromak je prijatelj s spodnjim koncem hrbta naravnost na razpoko plošče ognjiska. SSSSS! Kako je zapraskotalo in zavrečalo!

33. Med temi drevi železniški voz dalje in dalje, s takim uspehom, da je kmalu vse mesto podobno razvalini. Ni ga svetilnika, ki ne bi bil polomljen, ni ga voza, ki ne bi ležal prevržen, s kolesi navzgor... Le pogledite to sliko! Ali ni, da bi se človek od žalosti razjokal?

Službe dob

Ključav. pomočnik
mlad, vreden in pošten, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35887-2

Namesčenje
1000 Din dobi, kadar ni preskrbi stalno namesčenje kot šofer, potnik, sluga ali slou. Pristopni kot družabnik s kapitalom 40.000. Sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35896-2

Samost. gospodinja
pridna in poštena, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35922-2

Fotografski pomočnik
mlad, prvovrsten operator in retušer, popolnoma samostojen, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35976-2

Gospodična
starejša, čedna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35732-2

Službo nočnega čuvaja
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35709-2

Šofer
trezen in zanesljiv vozač, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35775-2

Dobro poznavalec lesa
mehkega in trdega, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35763-2

Kuharica
srednjih let, pridna in varčna gospodinja, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35844-2

Zakonski par
brez otrok, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35933-2

Ekonom
neženjen, vztrajen in vseh panogah kmetijstva, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35933-2

Trgov. pomočnik
izkušen in pošten, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35933-2

Šofer
ki čaka na izpit, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35933-2

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Šofer
z prakso, trezen, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Starovpokojeni
drž. podar. z družino 8 nezaposlenih, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Zagor
veletni, izkušen, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Zmožen kavčile
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Prodajalka
začetnica, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Gospodična
začetnica, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Mesar. pomočnika
sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36130-2

Prodajalka
poštena, zanesljiva, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35951-2

Absolvent
4 razredov gimnazije sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35977-2

Dekle
pridno, pošteno, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35976-2

Trgovska učenka
hčerka železničarja, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Prodajalka
izkušena in poštena, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Trgov. pomočnik
mlad, začetnik, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Samost. orodničar
(rezinar) vreden in vso vrsto rezin za množično izdelavo kovinskih predmetov, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Kontoristinja
starejša, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Entlanje 1 m 1 Din
vsakovrstni »Kresen« sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Točilce
z dobrih sorodstvih, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Predilnični tehnični uradnik
z večletno prakso, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Uradnik tehnik
iše službe pri kakem stavbenem ali lesnem podjetju, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Gospodinja
z večletno kuharsko prakso, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Izkušena šivilja
z dobrih sorodstvih, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Šivilje
za pletenje, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Šivilja
zre šivilja na dom, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Gosli poučje
bivši učitelj konservatorija, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Klavirski pouk
po edini pravilni metodi, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Nemščino
angleščino, italijanščino, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Potnika
za prodajo mivskih izdelkov, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Soterska šola
Gosposvetska 12. — Enomesečni kurs. 34695

Gospodična
izkušena in poštena, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Gospodinja
samostojna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35990-2

Gospodična
ki ima 6 let prakse kot blaginjska, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
perfektna kuharica, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

Gospodična
vredna in točna, sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35882-4

<

Soba s kuhinjo
odmah stranki brez otrok.
Valentin Vodnikova 15.
Udarni. 36120-23

Več stanovanj
odmah do smrti. Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »100«. 36189-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam.
Z. Siska 152 (Kosovo).
36181-21

Stanovanje
3 velike sobe, kuhinja,
balcon, vrt, elektr. raz-
svetljava, se odda takoj
v vili v Kamniku. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«. 36122-21

Dijaka
2 dijaka nižješolca
sprejme učiteljska družina
v dobro okrobo in v
svoje nadzorstvo. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«. 36139-22

Dijakinja
sprejme v svo okrobo, na-
sorci obrtne šole. Otrba.
Rimska c. 17-1. 36182-22

1-2 dijakinjama
odmah leno sobo s vso
okrobo. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36102-22

Nižješolca
iz dobre hiše, sprejemem
v svo okrobo in v vestno
nadzorstvo sredi mesta.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 36103-22

Dijake-inje
sprejem na stanovanje in
v zaitrak. Električna razsvet-
ljava v bližini II. državne
realske gimnazije. Naslov
v oglasnem oddelku »Ju-
tra«. 36126-22

Dijaka
sprejem na stanovanje z
zaitrakom na Rimske cesti.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 36134-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dve dijakinji
nižjih letnikov, sprejem
na hrano in stanovanje v
Mariboru. Pomoč pri de-
ležu. Osvetljeno 21-11. levo.
35766-22

Dijaka
sprejem na stanovanje in
hrano. Na razpolago od-
možec. Poizve se v podr-
žju. »Jutra«. 35766-22

Mlajšo dijakinjo
sprejem v svo okrobo. Go-
stovništvo. Cena 600
do 700 Din. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35766-22

Dva dijaka
sprejem na stanovanje z
vso okrobo in sredini me-
sta. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 35747-22

Dijake
nižjih razredov sprejem
na stanovanje v bližini
gimnazije. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35747-22

Dijaka (-je)
nižješolca, sprejemem v do-
bro in popolno okrobo. —
Soba zračna, svetla, na
Domobranski cesti, ugodno
za obiskovalce realne gi-
mnazije. Oddam tudi sa-
mo sobo. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35685

2 dijaka
sprejem v svo okrobo. Go-
stovništvo. Cena 600
do 700 Din. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35747-22

Tri srednješolce
sprejem na stanovanje in
hrano. Soba zračna, svetla,
na Domobranski cesti, ugodno
za obiskovalce realne gi-
mnazije. Oddam tudi sa-
mo sobo. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35685

2 dijaka
sprejem v svo okrobo. Go-
stovništvo. Cena 600
do 700 Din. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35747-22

Tri srednješolce
sprejem na stanovanje in
hrano. Soba zračna, svetla,
na Domobranski cesti, ugodno
za obiskovalce realne gi-
mnazije. Oddam tudi sa-
mo sobo. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35685

Dijaka
sprejem na stanovanje z
zaitrakom na Rimske cesti.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 36134-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Elegantno sobo
strogo separirano, isče v
centru mlad doktor. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Gospodična
ves dan odsotna, isče v
sobi sobo na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Sobico
isče trgovski pomočnik. Po-
nudba na oglasni oddelku
»Jutra« pod značko »De-
lor«. 36105-23

Lepo hišo
proda Zagore, Višnja go-
ra. Idealna trgovska (po-
nudba) prilika, udobno
stanovanje, vrt. 36146

Sobo
novo opremljeno, elektrika,
parket, s posebnim vho-
dom oddam. Maribor. 35815-23

Opremljeno sobo
sredi mesta isče starijša
penzionistinja za 1. okto-
bra. Ponudbe na oglasni
odd. »Jutra« pod »Je-
sena«. 35802-23

Čedno solnično sobo
oddam s hrano. Povše.
Tavcarjeva ulica 4. dvor-
išče, levo. 36143-23

Opremljeno sobo
s študijem, isčem za ta-
ko kot nozme. Ponudbe
pod »Opremljeno« na ogl.
odd. »Jutra«. 36136-23

1 ožir, 2 gospoda
sprejem na stanovanje z
zaitrakom. Center mesta,
električna pos. voh. —
Naslov v oglasnem oddel-
ku »Jutra«. 36127-23

Sobo
s posebnim vdomom v Sp.
Siski oddam 2 gospoda
ali zakonca brez otrok
v svo okrobo. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 36179-23

Sobo
sprejem v svo okrobo. Go-
stovništvo. Cena 600
do 700 Din. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35747-22

Tri srednješolce
sprejem na stanovanje in
hrano. Soba zračna, svetla,
na Domobranski cesti, ugodno
za obiskovalce realne gi-
mnazije. Oddam tudi sa-
mo sobo. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35685

2 dijaka
sprejem v svo okrobo. Go-
stovništvo. Cena 600
do 700 Din. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35747-22

Tri srednješolce
sprejem na stanovanje in
hrano. Soba zračna, svetla,
na Domobranski cesti, ugodno
za obiskovalce realne gi-
mnazije. Oddam tudi sa-
mo sobo. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35685

Dijaka
sprejem na stanovanje z
zaitrakom na Rimske cesti.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 36134-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem za 500 Din me-
sečno na stanovanje in
v zaitrak. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 36139-22

Dijaka
sprejem

Nikar se ne bojte smehljaja!

11843

Nobeno umetno sredstvo ne more skrivati pri smehljaju nepopolnih zob. Erasmic Savon Dentifrice napravi in ohranja Vaše zobe tako neizrečeno belim, tako da se nikdar ne trebate bati svojega lastnega smehljaja.

Redovna uporaba Erasmic Savon Dentifrice varuje lepoto Vaših zob, ohranja jih čistim in bleščeče-belim ter osvežuje Vaša usta z dobrodiščno peno.

**ERASMIC SAVON
DENTIFRICE**

Trajno kritje strehe

brez uporabe katrana,

To je: **ARESIT** dvojno impregnirana
LEPENKA ZA IZOLACIJO

posuta s plutovino ali z milovko (Talkum)

IZOLAČNE PLOŠČE dvojno lepljene
BITUMENOZNA strešna lepka vseh vrst
BITUMEN JUTA za izolacijo

Vsi ti produkti so izdelani iz čistega, naravnega meksi-
kanskega **BITUMENA**.

BITUMEN v originalnih sodih
LESNI CEMENT

289

Dobavlja v vsaki množini

JOS. R. PUH, LJUBLJANA
GRADSKA ULICA 22. TELEFON 2513

TIVAR OBLEKE

za gospode od . . . Din **240'--790'**
za dečke 11--16 let od Din **200'--420'**
za otroke 3--10 let od Din **110'--160'**
zimske suknje od . . . Din **300'--750'**
hlače po Din **89'--150'**

Ogledate lahko ne da bi kaj kupili!
Samoprodaje po vseh večjih krajih!

Prodajalnica v Ljubljani: 294

IVAN KOS

Sv. Petra c. 23, Celovška c. 63

BROJ 105-075

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroj

za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to izrednost pri
tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6
Brezplačen pouk. — 15-letna garan-
cija. Telefon št. 29-80.

Predno se
odločite
za nakup
parket

**P
A
R
K
E
T
I**

zahtevajte naše brezobvezne oferte,
oglejte si naše blago. Storitve to v
svojem lastnem interesu! Naši par-
keti priznajo izvrstne kvalitete in
najpreciznejše izdelave Vas bodo za-
dovoljili v najvišji meri! Cene abso-
lutno konkurenčne.

IVAN ŠIŠKA

tovarna parket in parne žage
LJUBLJANA
Metelkova ulica 4. Telefon
int. 2244.

vseh
vrst in
velikosti

297

P. n.

Cenj. gostom vljudno naznanjamo, da sva prevzeli
s 1. septembrom t. l. restavracijo in hotel

„Nova pošta“ v Kranju

Priporočava se za nadaljno
naklonjenost ter zagotavlja-
va, da se boveda potru-
dili tudi v bodoče nuditi
cenj. gostom solidno in
točno postrežbo.

12628

Cecilija in Francka Medja

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

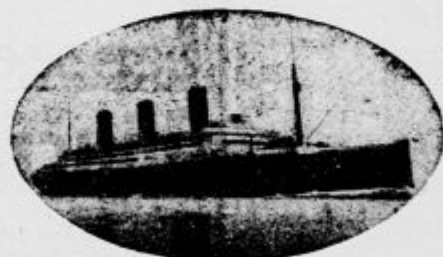
priporoča svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Kljub vsemu zmaguje

LIGIS LIGA

nad vsemi ostalimi brezalkoholnimi pija-
čami! Kdor enkrat poskusi, ostane za
vedno njen pripadnik. 11607

Preselitveno nazna- nilo.

Podružnica parobrodarskih družb: »Cunard Line«,
»White Star Line« in »Red Star Line« si usojajo p. t. pasa-
žirjem kakor tudi ostalim interesom za Ameriko nazna-
niti **PRESELITEV** iz Kolodvorske ulice št. 41a v novo
zgrajeno palačo Vzajemne zavarovalnice na **MASARY-
KOVI CESTI ŠTEV. 19**.

Redna paroplovna zveza med Evropo, Ameriko in Ka-
nado s svetovno priznanimi najboljšimi in največjimi par-
niki. 12652

Vsa pojasnila daje radevolje vedno brezplačno

RAVNATELJSTVO.

!! Ob začetku šolskega leta !!

VSE ŠOLSKE KNJIGE

zvezke in vse druge šol-
ske potrebščine kakor
risalno in pisalno orodje,
barve itd. ima v bogati zalogi

Nova založba v Ljubljani

KONGRESNI TRG 19

Knjigarna -- Antikvariat -- Papirna trgovina

A. Golob & Komp.

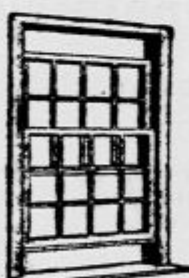
LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3.

Izdelovanje emajliranih PEČI. Popravilo vseh vrst
pločevinastih, emajliranih in Lucovih peč. Splošno
kleparstvo, instalacija strelododov. Zaloga šamotne
opeke.

CENE KONKURENČNE.

Stürmannova premična okna in vrata

Državni nemški in mnogi inozemski patenti. — Posebno
se priporoča za hotele, restavracije, vile, zaprte ve-
rande, šole, društvene domove in bolnice.

Premakljiva dela obojestransko v kovinastih členkih
tračnicah tekoča dajeta sigurnost: polnega zapaha,
lahkega teka brez trenja, ker se les in barva ne doti-
kata, popolnega higijenskega zračenja in lahkega pre-
mikanja, čiščenja brez vsake nevarnosti, ker se da
sta oba dela na znotraj odpreti.

Oglej si originalno okno pri proizvajalcu za Jugoslavijo,
specijalna mizarstva tvornica

M. GOGALA, Bled I.
Telefon št. 52. 295a

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomut

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »Alpeko«, trg. industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23

Zahtevajte cenik!

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in
srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica št. 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej.
Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej.

**Zahtevajte cenik, gratis in
franko.** 271

Nabavka apotekarskega materiala.

Glavno Sanitetsko Slagalište u Zemunu izvršice putem druge ofertalne lici-
tacije, po niže navedenim odobrenjima Gospodina Ministra Vojske i Mornarice
nabavku sledećeg apotekarskog materijala i to:

Na dan 10. septembra 1930. godine.

Po odobrenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 10044 od
14. avgusta 1930. god.

1. Razne lekove (droge).

Na dan 13. septembra 1930. godine.

Po odobrenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 10.296 od
18. avgusta 1930. god.

1. Razne lekove (kemikalije) in jeftine eterične.

2. Razne jeftine masne.

Na dan 18. septembra 1930. godine.

Po odobrenju gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 9414 od
31. jula 1930. god.

1. Razne kapsule, pastile i pilule.

2. Hinijske pastile.

3. Razne lekove (kemikalije).

Na dan 20. septembra 1930. godine.

Po odobrenju gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 9701 od
6. avgusta 1930. godine.

1. Razne lekove (kemikalije).

Licitacija održaće se označenih dana u kancelariji Glavnog Sanitetskog Sla-
gališta u Zemunu u 11 časova
Kaucija, za naše državljane 5 %, za strance 10 %, polaže se na dan licitacije
do 10 časova označenih dana.
Uslovi mogu se dobiti svakog dana — sem nedelje i praznika — od 7 do
14. časova u kancelariji slagališta uz taksu i uz propisno taksiranu molbu.

Ponudjači, koji nemaju svoje fabrike, dužni su prilikom potpisivanja ugovora
priložiti i pismenu obavezu dotične fabrike, iz koje misle materijal dobiti, da
će ista — ako na dotičnom ponudjaču ostane licitacija — izvršiti izradu mate-
rijala.

U ponudi treba označiti poreklo robe (domaće ili strani proizvod).

**Iz kancelarije Glavnog Sanitetskog Slagališta u
Zemunu,**

Br. 5494. od 27. avgusta 1930. god.

11889

NAZNANILO.

Podpisani si usojam p. n. prebivalstvu naznaniti, da sem otvoril trgovino vrtnih
in umetnih cvetlic v hotelu »Hubertus«. Opirajoč se na svojo dolgoletno prakso v
vrtnarskem in cvetličarskem obrtu, morem postreči p. n. občinstvo z vsemi v vrtnar-
sko stroko spadajočimi deli vedno in točno. Prevzamem tudi vsa dela nagrobnih
gomil, nasadov itd. okusno in po zmernih cenah. P. n. prebivalstvu se priporoča
za mnogobrojni obisk 11842

BOBEK IVAN, vrtnar in umetni cvetličar

Gospodica ulica 7

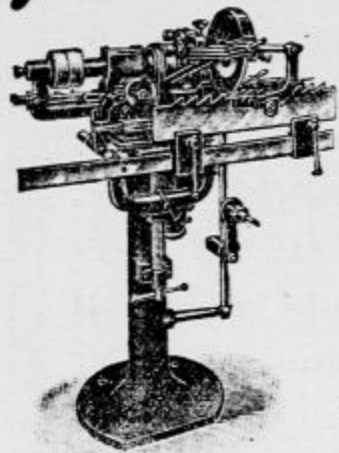
CELJE

Gospodica ulica 7

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

JLM' avtomatični brusilni stroji ZA JARMENIČNE. KROŽNE IN TRACNE ŽAGE

na transmijski in električni pogon.
»JLM« razvodni stroji (Schränkmachinen) za tračne žage

Jos. Loroch Maschinenfabrik
Mörlenbach (Hessen)

Moderna in solidna konstrukcija. —
Brezhibno in precizno delovanje. —
Velika storitev, enostavno ravnanje.

Najnižje cene!

Od interesentov se sprejemajo za čas
velesjema žage vseh vrst v strokovno
brušenje.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Ing. G. Römer

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8/I.
Velesjema (jesenska razstava):
Paviljon »F« št. 149—165.

Sukno, kamgarn

IN DRUGO
MANUFAKTURNO BLAGO KUPITE
NAJUGODNEJE V NOVI
TRGOVINI

11862

A. Žlender
Ljubljana

Mestni trg 22

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije
najkrajše in najboljše v
Južno in Severno Ame-
riko.

Zato, ker je francosko pristanišče Le
Havre najbližje New-Yorku in Ljublja-
ni, ker so velikanski brzoparniki »He de
France«, »Paris« itd. v hitrosti neprekos-
livi in priljubljeni zato, ker imajo tudi
v tretjem razredu udobne kabine in ker
je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito
francosko vino »Borde« brezplačno pri vsakem obedu. —
Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča
Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique Chargeurs-Réunis in Transports-
Maritimes. Pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV. 35.

Najcenejša izvorna vina iz domačih zidanic

Danes zvečer pridejo k meni vinogradniki,
od katerih sem kupil naša domača vina. Kdor
dvomi na pristnosti mojih objavljenih vrst vi-
na, se lahko informira v zgoraj omenjenem ča-
su v moji gostilni naravnost pri producentih,
da so vsa vina, katera točim, popolnoma ori-
ginalna in nepokvarjena ter tudi niso mešana
s tujim manj vrednim vinom.

Priporoča se

hotel in restavracija pri

„Belem Kranjcu“ **A. Kajfež**

Florijanska ul. 4. Telefon 26—25.

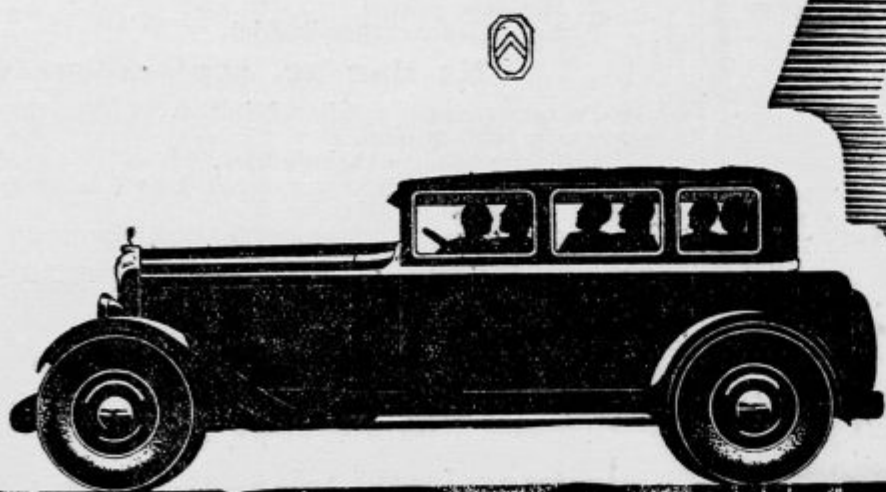
Specijalna delavnica klubskih in
modernih garnitur 11642

KOBILICA AVGUST, Ljubljana.
Dunajska cesta št. 25, vhod Dvo-
rakova ulica št. 3 (dvorišče, Tön-
niesova hiša). — Zaloga žimnic in
drugih tapetnih predmetov. —
Prvovrstni izdelki. Nizke cene

Sedem oseb se vozi v
„Familial“-Citroënu
z največjo udobnostjo.

Radi svojih izrednih ekonomičnih sredstev
je CITROËN-Familial nesporno najcenejše
prevozno sredstvo na svetu.

CITROËN

M 93 ZELLE

287

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo **Ing. DJOKIĆ I VUČO**

Centrala Beograd, Filijala Novosad. — Lam-
pret i drug Nunska ulica 10. Ljubljana —
Grand Garage, Lipna ulica 22. Zagreb —
Autocestoj, Zupanijska 8. Osijek. — Lačn
Kala. Gradska kralja Subotica. — Autogara

AUMERA, ja Benevolencija ulica, Sarajevo. —
Dusan M. Krestić, Obrenovičeva 13. Niš. — Anta S.
Brada Dimon Ul. br. 99. br. 19. Sreboje.
G. A. Mosettig, Nodilova br. 1. Split. —
Anton Bence i sin Vei Beckerek. — Blag.

Djukanović i sin, Bijeljina. — Braća Zurić
i Drag Stojadinović, Bitolj. — Anta S.
Atanasović, Knjaževac. — Dubrovačka trg.
banka, Dubrovnik. — Vrankić i drug, Le-
skovao.

PEČ

Peč

AKO ste prijatelj samega sebe in svojega zdravja, uporabljajte tudi
vi samo

AMERICAN HEATING PEČ

- ZAKAJ 1. ker zadostuje ena peč za celo stanovanje;
2. ker je najzdravejša radi permanentne cirkulacije zraka
in enakomerne temperature;
3. ker gori neprenehoma od jeseni do pomladi samo proti
dvakratni dnevni minimalni dopolnitvi;
4. ker je najbolj ekonomična. Potrebuje v 24 urah 4 kg
koksa za prostor 100 m² in se vam izplača v dveh zimah.

IZ TEH RAZLOGOV ZAHTEVAJTE TUDI VI TAKOJ PROSPEKTE,
KI SE VAM POSLJEJO BREZPLAČNO
od glavnega zastopstva za Jugoslavijo

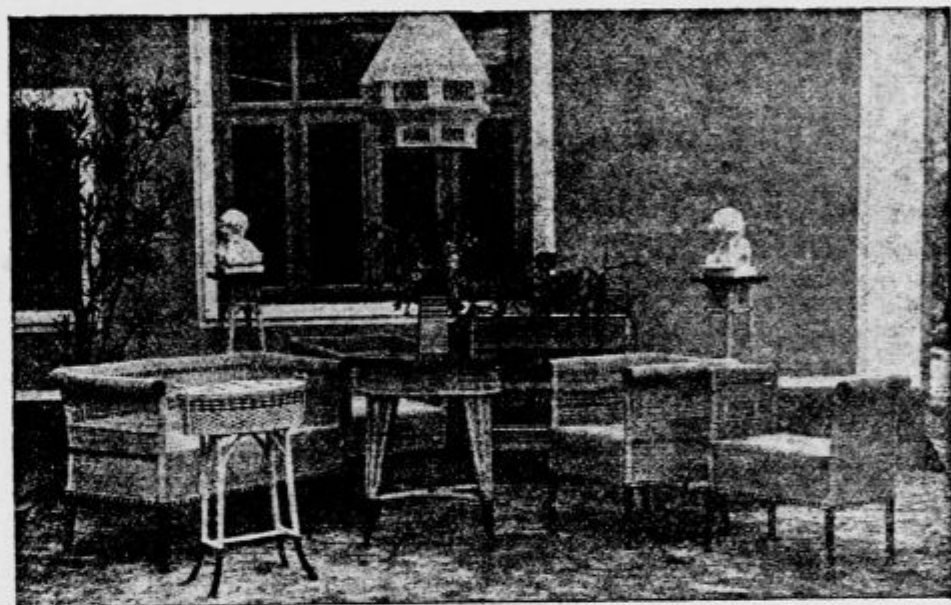
„American Heating“. Zagreb, Marovska broi 15
Pazite na naš zaščitni znak! Čuvajte se potvorb! Na zalogi peči od
100—1000 m² ter vse vrste kaminov.

11575

Razstavljeno na Ljubljanskem velesjemu, Paviljon »F«, št. 143.

Državna učna delavnica za košarstvo v Radovljici

Velesjemu paviljon „I“, števil. 401 — 420

Najnovejšo moderno pleteno pohištvo in vsi v košarsko stroko spadajoči predmeti
Najnižje tovarniške cene.

Sprejme 10 učencev in 4 učenke.

12879

Velika nemška zaloga elektro - optičnih predmetov za razsvetljavo ODDA

ZASTOPSTVO ZA VSO SLOVENIJO

solventni tvrdki z lastnim lokalom, ki je najboljše uvedeno pri trgovcih in
industrijalcih. 12619

Ponudbe na Jugomosse, Zagreb, Jelačićev trg 5, pod »Kautionsfähig«.

SPALNICE

v moderni obliki in krasni izde-
lavi, po vsakomur dosegljivi ceni,
nudi priznana renomirana tovarna
pohištva

FRANC IZGORŠEK
Šmartno pri Litiji-Dravska banovina

12610

Oglejte si spalnico na velesjemu!

Pliučne bolezni so ozdravljive!

Pliučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj,
sluzavi kašelj, nočno potenje, bronhialni katar, ka-
ter v grlu, zaslezenje, izmetavanje krvi, bljuvanje
krvi, tesnoba, naduljivo hropenje, bolenje itd.

je ozdravljivo!

Na tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost hranjenja“

ki jih je že mnogo rešila. — Potrablja se lahko po-
leg vsakega načina življenja in pomore, da bolezen
hitreje obvladamo. Telesna teža naraste in postopno
poznavanje usiljiva bolezen.

Rešni moje zdravniške znanosti potrjujejo iz-
vrednost moje metode in radi odobravajo nje upora-
bo. Čim prej prišete s mojim načinom hranjenja,
tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boete špali mnogo
potrebne. Kogar muhijo bolečina, ki se na hi-
ter način šeli brez nevarnosti in temeljito rešiti bo-
lečin, naj piše še danes!

Naglasam vsotič, da dobite moje posamele popolnoma brezplačno, brez vsake obave z Va-
še strani, in bo Vaš zdravnik sodelujo prireditel temu od prvih profesorjev za izvrsten spo-
sposmani

novi način Vašega hranjenja

Zatorej je v Vašo korist, da pišete takoj, pa Vae bo moje tamkašnje zastopstvo postreglo
kadarkoli. Črpaite nauk in povečano voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Knjiga obena
okrepitve in življenjskega potolažitev ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje
stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 619.

